

BARTIN

BARTIN ÜNİVERSİTESİ

SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ

1. Uluslararası Değişen Dünyada Çeşm-i Cihan Sağlık Kongresi

15-16 Aralık 2023

Çevrim İçi Kongre

BİLDİRİ E-KİTABI

*Değişen Dünyada Sürdürülebilir
Afet Yönetimi*

1. ULUSLARARASI DEĞİŞEN DÜNYADA ÇEŞM-İ CİHAN SAĞLIK KONGRESİ 15-16 ARALIK 2023

“DEĞİŞEN DÜNYADA SÜRDÜRÜLEBİLİR AFET YÖNETİMİ”

EDİTÖR

Prof. Dr. Sevim ÇELİK

YAYIN KURULU

Doç. Dr. Elif KARAHAN

Doç. Dr. Hacer YALNIZ DİLCEN

Doç. Dr. İlknur DOLU

Doç. Dr. Zeynep TURHAN

Arş. Gör. Ece PARLAK ÜNLÜ

Arş. Gör. Özge UÇAR

Bu kitap Bartın Üniversitesi Yönetim Kurulu'nun 30/05/2024 tarih ve 2024/11-07 No'lu kararı ile yayınlanmıştır.

© Copyright

Bu eserin tüm yayın hakları Bartın Üniversitesi Rektörlüğü'ne aittir. Rektörlüğün yazılı izni olmadan kitabın tümünün ya da bir kısmının elektronik, mekanik veya fotokopi yoluyla basımı, yayımı, çoğaltımı ve dağıtımı yapılamaz. Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

Bu kitapta yer alan tüm bildirilerin bilim ve dil bakımından sorumluluğu yazarlarına aittir.

Kütüphane Bilgi Kartı

1. Uluslararası Değişen Dünyada Çeşm-i Cihan Sağlık Kongresi: Değişen Dünyada Sürdürülebilir Afet Yönetimi: Bildiri Özetleri e-Kitabı / editör Prof. Dr. Sevim Çelik ; Yayın Kurulu Doç. Dr. Elif Karahan, Doç. Dr. Hacer Yalnız Dilcen, Doç. Dr. İlknur Dolu, Doç. Dr. Zeynep Turhan, Arş. Gör. Ece Parlak Ünlü, Arş. Gör. Özge Uçar – Bartın : Bartın Üniversitesi, 2024.

x, 118 sayfa.

e-ISBN: **978-605-9895-21-7**

Bartın Üniversitesi Yayınları ; 37. Sağlık Bilimleri Fakültesi ; 01

1. Sağlık--Kongreler 2. Tıp--Kongreler 3. Afet Yönetimi 4. Afet Hemşireliği

Sınıflama Numarası: RA776

DÜZENLEME KURULU ÜYELERİ

Kongre Onursal Başkanı

Prof. Dr. Orhan UZUN

Kongre Başkanı

Prof. Dr. Sevim ÇELİK

Doç. Dr. Elif KARAHAN

Doç. Dr. Hacer YALNIZ DİLCEN

Doç. Dr. İlknur DOLU

Doç. Dr. Zeynep TURHAN

Dr. Öğr. Üyesi Burcu KÜÇÜKKAYA

Dr. Öğr. Üyesi Elif İŞLEK

Düzenleme Kurulu

Öğr. Gör. Dr. Emine ÜSTÜN GÖKÇE

Öğr. Gör. Dr. Fatma DİNÇ

Öğr. Gör. Dr. Simge ÖZTÜRK

Arş. Gör. Dr. Necmiye ÇÖMLEKÇİ

Arş. Gör. Ece PARLAK ÜNLÜ

Arş. Gör. Feyza DEMİR BOZKURT

Arş. Gör. Özge UÇAR

BİLİMSEL KURUL ÜYELERİ

Öğretim Üyesi	Bağlı Olduğu Üniversite
Prof. Dr. Ayfer KARADAKOVAN	Ege Üniversitesi
Prof. Dr. Ayla ERGİN	Kocaeli Üniversitesi
Prof. Dr. Emine GERÇEK ÖTER	Aydın Üniversitesi
Prof. Dr. Emine İYİGÜN	Sağlık Bilimleri Üniversitesi
Prof. Dr. Fatma DENİZ SAYINER	Eskişehir Osmangazi Üniversitesi
Prof. Dr. Sema DERELİ YILMAZ	Konya Selçuk Üniversitesi
Prof. Dr. Serap ALTUNTAŞ	Bandırma On Yedi Eylül Üniversitesi
Prof. Dr. Serap EJDER APAY	Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr. Tülin YILDIZ	Namık Kemal Üniversitesi
Doç. Dr. Ayfer BAYINDIR ÇEVİK	Bartın Üniversitesi
Doç. Dr. Ayfer ÖZTÜRK	Bartın Üniversitesi
Doç. Dr. Bekir GÜZEL	Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi
Doç. Dr. Bihter AKIN	Konya Selçuk Üniversitesi
Doç. Dr. Bilge KALANLAR	Hacettepe Üniversitesi
Doç. Dr. Ebru GÖZÜYEŞİL	Çukurova Üniversitesi
Doç. Dr. Elif DÖNMEZ	Sağlık Bilimleri Üniversitesi
Doç. Dr. Funda Meliha AFYONOĞLU	Selçuk Üniversitesi
Doç. Dr. Hilal UYSAL	Bartın Üniversitesi
Doç. Dr. Hülya TÜRKMEN	Balikesir Üniversitesi
Doç. Dr. Merve Deniz PAK GÜRE	Başkent Üniversitesi
Doç. Dr. Özge ÖZGÜR	Bartın Üniversitesi
Doç. Dr. Seher ÜNVER	Trakya Üniversitesi
Doç. Dr. Sinan ACAR	Bartın Üniversitesi
Doç. Dr. Songül AKTAŞ	Karadeniz Teknik Üniversitesi
Doç. Dr. Ummahan YÜCEL	Ege Üniversitesi
Doç. Dr. Yeşim Derya AKSOY	İnönü Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Aylin KURT	Bartın Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Derya Suluhan	Sağlık Bilimleri Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Dilek KONUKBAY	Sağlık Bilimleri Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Ecem ÇİÇEK GÜMÜŞ	Bartın Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Emine BAYRAK AYKAN	Ankara Medipol Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Hanifi DÜLGER	Bartın Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Nilay BEKTAŞ AKPINAR	Ankara Medipol Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Nurcan BIÇAKÇI	Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Sabri KARAHAN	Harran Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Seda CANGÖL SÖĞÜT	Çanakkale 18 Mart Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Serap Selver KİPAY	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Sibel ALTINTAŞ	Bartın Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Yasemin ÖZYER GÜVENER	Sinop Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Yeliz ÇAKIR KOÇAK	Bartın Üniversitesi

ULUSLARARASI BİLİMSEL KURUL ÜYELERİ

Öğretim Üyesi	Bağlı Olduğu Üniversite
Corinne WARD	University of Malta (Malta)
Emine AKTAŞ BAJALAN	Katholieke Universiteit Leuven (Belçika)
Hamdia Mirkhan PİRANY	Hawler Medical University (Irak)
Khatereh SEYLANI	Tehran University (İran)
Mirliana Ramirez PEREİRA	Universidad de Chile (Şili)
Panagiotis PENTARİS	Goldsmiths, University of London (İngiltere)
Patrick CHiU	University of Alberta (Kanada)
Samir CAVADLI	Azerbaijan Medical University (Azerbaycan)
Sriyani PADMALATHA	The National Cheng Kung University (Tayland)

**Tüm kurul üyeleri akademik unvan ve alfabetik sıralamaya göre sıralanmıştır.*

İÇİNDEKİLER

KONGRE AÇILIŞ KONUŞMASI.....	1
WELCOME SPEECH.....	2
BİLİMSEL PROGRAM.....	3
SCIENTIFIC PROGRAMME.....	9
DAVETLİ KONUŞMACILARIN KONUŞMA ÖZETLERİ.....	15
PANEL I: KÜRESEL ACİL DURUM YÖNETİMİNDE UZMANLIK.....	16
Sağlığın Korunması ve Acil Durumlarda Tıbbi Kaynakların Tahsisi.....	16
Dr. Ali Rıza DEMİRBAŞ	
Kırılgan Gruplarda Güncel Yaklaşımlar	16
Dr. Ai OGATA	
Acil Durum Planlaması ve Müdahalesi için Tele Hemşirelik.....	16
Dr. Khatereh SEYLANI	
Birleşmiş Milletler'de Sivil Toplum Katılımının Sürdürülebilir Kalkınma Afet Riskinin Azaltılmasına Etkisi	16
Dr. Patrick CHIU, Uzm. Hem. Katleen EVIZA	
PANEL II: AFET YÖNETİMİNDE GÜNCEL YAKLAŞIMLAR.....	17
Afetlerde Dijital Ebelik Uygulamaları	17
Doç. Dr. Yeşim AKSOY DERYA	
Afetlerde Dijital Sağlık ve Hemşirelik.....	17
Prof. Dr. Emine GERÇEK ÖTER	
Afet Sonrası Dönemde Psikososyal Destek	17
Doç. Dr. Merve Deniz PAK GÜRE	
Afetlerde Sosyal Hizmetin Rolü ve Disiplinler Arası Yaklaşımının Önemi: Manisa Celal Bayar Üniversitesi Örneği	17
Doç. Dr. Buğra YILDIRIM	
PANEL I: SPECIALIZATION IN GLOBAL EMERGENCY MANAGEMENT	20
Preservation of Health and Allocation of Medical Resources in Emergencies.....	20
Dr. Ali Rıza DEMİRBAŞ	
Current Approaches in Vulnerable Groups	20
Dr. Ai OGATA	
Tele-Nursing for Emergency Planning and Response	20
Dr. Khatereh SEYLANI	

The Impact of Civil Society Participation on Sustainable Development in Disaster Risk Reduction at the United Nations	20
Dr. Patrick CHIU, Specialist Hem. Katkleen EVIZA	
PANEL II: CURRENT APPROACHES IN DISASTER MANAGEMENT	21
Digital Midwifery Applications in Disasters	21
Assoc. Prof. Dr. Yeşim AKSOY DERYA	
Digital Health and Nursing in Disasters.....	21
Prof. Dr. Emine GERÇEK ÖTER	
Psychosocial Support in the Post-Disaster Period.....	21
Assoc. Prof. Dr. Merve Deniz PAK GÜRE	
The Role of Social Work and the Importance of Interdisciplinary Approach in Disaster Management: The Example of Celal Bayar University, Manisa	21
Assoc. Prof. Dr. Buğra YILDIRIM	
SÖZEL BİLDİRİ ÖZETLERİ.....	22
ORAL PRESENTATION ABSTRACTS	22
S1-Doğal Afetlerde Emzirmenin Sürdürülmesi ve Etkileyen Faktörler	23
S1-Sustaining Breastfeeding in Natural Disasters and Affecting Factors.....	24
S2-Afet Sonrası Kadın ve Çocuklarda Psikososyal Müdahalede Ebelik Yaklaşımları	25
S2-Midwives Approaches in Psychosocial Intervention to Women and Children After Disaster	26
S3-İklim Değişikliği ve İnfertilite	27
S3-Climate Change and Infertility	28
S4-Türkiye'deki Afetlerde Kadın Sağlığı: Riskler, Erişim Zorlukları ve Çözüm Önerileri.....	29
S4-Women's Health in Disasters in Turkey: Risks, Access Challenges and Solution Suggestions	30
S5-Üreme Sağlığı ve Cinsel Sağlık Özelinde Afetlerde Kadın Sağlığı	31
S5-Women's Health in Disasters with Special Focus on Reproductive Health and Sexual Health	32
S6-İklim Değişikliğinin Ana Çocuk Sağlığına Etkileri.....	33
S6-Effects of Climate Change on Maternal and Child Health	34
S7-Deprem Deneyimleyen Lohusaların Doğum Hafızasının Anksiyete ve Yorgunluk ile İlişkisi: Kahramanmaraş Depremi Örneği.....	35
S7-The Relationship between Birth Memory of Postpartum Women Who Experienced an Earthquake and Anxiety and Fatigue: The Example of Kahramanmaraş Earthquake.....	36

S8-Afetlerde Ruh Sağlığı Çalışanlarının İkincil Travmatik Stres Bozukluğuyla Başa Çıkma Stratejileri ve Müdahaleleri	37
S8-Coping Strategies and Interventions for Secondary Traumatic Stress Disorder in Mental Health Professionals during Disasters	38
S9-Kırıldığı Yerden Yeniden Doğmak Deprem, Travma Sonrası Stres Bozukluğu ve Sosyal Hizmet	39
S9-Reborn From The Broken Place Earthquake, Post-Traumatic Stress Disorder and Social Work	40
S10-Risk Yönetim Endeksi (Inform)'ne Göre G7 ve E7 Ülkelerinin Karşılaştırılması	41
S10-Comparison of G7 and E7 Countries According to Risk Management Index (Inform)...	42
S11-Türkiye'de Afet Bilinci ve Farkındalığı Kapsamında Yapılan Lisansüstü Tezlerinin İncelenmesi.....	43
S11-An Investigation of Postgraduate Theses on Disaster Awareness and Consciousness in Turkey	44
S12-Yetişkin Bireylerin Afet Okuryazarlık Düzeyleri ile Afete Hazırbulunuşlukları Arasındaki İlişki.....	45
S12-The Relationship Between Adult Individuals' Disaster Literacy Levels and Disaster Preparedness.....	46
S13-Doğal Afetlerdeki Kayıp Vakalarının QR Kod Yöntemi Kullanılarak Önlenmesi	47
S13-Preventing Loss Cases in Natural Disasters by Using the QR Code Method	48
S14-Üniversite Öğrencilerinin HPV'ye Yönelik Bilgi, Algı ve Tutumları.....	49
S14-Evaluation of University Students' HPV Knowledge Level, Perception, and Attitudes ..	50
S15-Hemşirelik Alanında 2012-2023 Yılları Arasında Yayınlanmış Afet Araştırmalarının Bibliyometrik Analizi: Bir Derleme Çalışması	51
S15-Bibliometric Analysis of Disaster Research Published in the Field of Nursing between 2012-2023: A Review Study	52
S16-Hemşirelik Bölümünde Okuyan Öğrencilerin Afet Konusunda Bilgi ve Tutumlarının Değerlendirilmesi.....	53
S16-Evaluation of the Knowledge And Attitudes of Nursing Students Regarding Disasters .	54
S17-Yaş Alan Bireyler ve İklim Değişikliği	55
S17-Aging Individuals and Climate Change.....	56
S18-Yurtta Barınan Depremzede Çocukların Öz-Bakım Becerilerinin Güçlendirilmesinde Oyun	57
Temelli Eğitim Modülünün Etkinliği	57
S18-Games to Strengthen the Self-Care Skills of Earthquake Survivors Living in Dormitories Effectiveness of Based Training Module	58

S20-Afet Tehdidine Yönelik Psikolojik Hazırlığın Psikolojik İyi Oluş ve Ruhsal Durumla İlişkisi	59
S20-The Relationship of Psychological Preparation for Disaster Threat with Psychological Well-Being and Mental Status	60
S21-Hemşirelerde Afet Tehdidine Psikolojik Hazırlık ve Etkileyen Faktörler	61
S21-Psychological Preparation for Disaster Threat in Nurses and Affecting Factors	62
S22-Hastanede Çalışan Hemşirelerin Afete Hazırlık Algısının Belirlenmesi.....	63
S22-Determination of Disaster Preparedness Perception of Nurses Working in Hospital	64
S23-Deprem ve Diyaliz; Bibliyometrik Analizi.....	65
S23-Earthquake and Dialysis; Bibliometric Analysis	66
S24-Afet ve Diyabet ile İlgili Yapılan Yayınların Bibliyometrik Analizi	67
S24-Bibliometric Analysis of Publications Related to Disaster and Diabetes.....	68
S25-Afetlerde Hasta Bakım Gereksinimlerinin Spiritüel Boyutu ve Hemşirelik	69
S25-Spiritual Dimension of Patient Care Needs and Nursing in Disasters.....	70
S26-Acil Hemşirelerinin Afet Yönetiminde Yetkinlikleri ile Afete Müdahale Özyeterlilikleri Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi.....	71
S26-Determining the Relationship Between Emergency Nurses' Competencies in Disaster Management and Disaster Response Self-Efficacy	72
S27-Hemşirelik Öğrencilerinin Afete Müdahale Öz-Yeterlilikleri ile Afete Hazır Olma Durumları Arasındaki İlişki: Deprem Sonrası Bir Araştırma	73
S27-The Relationship Between Nursing Students' Disaster Response Self-Efficacy and Disaster Preparedness: A Post-Earthquake Study	74
S28-Hastane Öncesi Acil Sağlık Çalışanlarının Afetlere Hazırlık Algıları ve Öz Yeterlilikleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi.....	75
S28-Prehospital Emergency Healthcare Employees Examining the Relationship Between Disaster Preparedness Perceptions and Self-Efficacy	76
S29-Üniversite Öğrencilerinde Ebeveyn-Ergen İlişkisinin Sağlıklı Yaşam Biçimi Davranışlarına Etkisinin İncelenmesi.....	77
S29-Examining the Effect of Parent-Adolescent Relationship on Healthy Lifestyle Behaviors in University Students	78
S30-Bir Deprem Gerçeği Crush Sendromu ve Hemşirelik Bakımı	79
S30-An Earthquake Fact Crush Syndrome and Nursing Care	80
S31-Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri Kapsamında Afet Yönetimi.....	81
S31-Disaster Management within the Scope of Sustainable Development Goals.....	82
S32-Spinal Kord Yaralanması Olan Bireylere Bakım Veren Aile Bireylerinin Bakım Yükleri ve Bakım ile İlgili Bilgi Durumlarının Belirlenmesi	83

S32-Determining the Care Burden and Care-Related Knowledge of Family Members Giving Care to Individuals with Spinal Cord Injury	84
S33-Gebelik Sürecinde Yaşanan Depremin Anne Sağlığı ve Doğum Sonuçlarına Etkisi: Derleme	85
S33-The Effect of Earthquake During Pregnancy on Maternal Health and Birth Outcomes: Review.....	86
S34-Adolesanlarda Beslenme Alışkanlıkları ve Beslenme Okur-Yazarlığının Değerlendirilmesi	87
S34-Assessment of Nutrition Habits and Nutritional Literacy in Adolescents.....	88
S35-Yaşam Aktivitelerine Dayalı Hemşirelik Modeline Göre Perfore Akut Apandisit Olan Çocuğun Hemşirelik Bakımı: Olgu Sunumu	89
S35-Nursing Care of a Child with Acute Appendicitis According to the Life Activities Nursing Model: A Case Report.....	90
S36-Afetlerde Özel Sağlık Bakımı Gereksinimi Olan Çocukların İhtiyaçları	91
S36-Needs of Children with Special Health Care Needs in Disasters	92
S37-Afetler ve Hemşirelik	93
S37-Disasters and Nursing	94
S38-Meme Kanseri Tedavisinin Potansiyel Yan Etkilerinin Değerlendirilmesinde Klinik Eczacının Rolü: Kesitsel Bir Çalışma	95
S38-The role of Clinical Pharmacist in Evaluation of Potential Side Effects of Breast Cancer Treatment: A Cross-Sectional Study	96
S39-Deprem Sonrası Kadınlarda Travma Düzeyi ve Uyku Kalitesi Etkilenir mi?.....	97
S39-Are Trauma Level and Sleep Quality Affected in Women After the Earthquake?	98
S40-Hemşirelik Öğrencilerinin Olağanüstü Durumlara İlişkin Cinsel Sağlık/Üreme Sağlığı Bilgi Düzeylerinin ve Etkileyen Faktörlerin Belirlenmesi.....	99
S40-Determination of Nursing Students' Sexual/Reproductive Health Knowledge Levels and Affecting Factors Regarding Extraordinary Situations	100
S41-Roy Bakım Modeline Göre Vakum Destek Tedavisi Uygulanan Hastada Hemşirelik Bakım Planı	101
Olgu Sunumu.....	101
S41-Nursing Care Plan for the Patient Who Received Vacuum Support Treatment According to the Roy Care Model	102
S44-Afet Sonrası Süreçte İnfodemi.....	103
S44-Infodemic in the Post-Disaster Process	104
S45-Afet Triyajı: Bir Derleme Çalışması.....	105
S45-Disaster Triage: A Review Study	106

S46-Afette Gebelik.....	107
S46-Pregnancy in Disaster	108
S47-Kahramanmaraş Depremlerini Yaşayan Babaların Depresyon Anksiyete Stres Düzeyleri ve Psikolojik Sağlımlıklarının Belirlenmesi.....	109
S47-Identification of Depression Anxiety Stress Levels and Psychological Resilience in Fathers Who Experienced the Earthquakes in Kahramanmaraş	110
S48-Depremden Etkilenen Kadınların Bulaşıcı Hastalıklar Risk Farkındalığı ve Korunma Düzeyleri ile Depresyon Düzeylerinin İncelenmesi.....	111
S48-Examination of Communicable Diseases Risk Awareness and Protection Levels and Depression Levels of Women Affected by the Earthquake	112
S49-Duygusal Özgürleşme Tekniği Premenstrual Sendromu Etkiler mi? Randomize Kontrollü Prospektif Bir Çalışma	113
S49-Does Emotional Freedom Technique Affect Premenstrual Syndrome? A Randomized Controlled Prospective Study.....	114
S50-Afetlerde Emzirme: Önündeki Engeller ve Etkileri	115
S50-Breastfeeding in Disasters: Barriers and Impacts.....	116
S51-Gestasyonel Diyabete Yönelik Verilen Eğitimin Gebelerin Oral Glukoz Tolerans Testine ve Diyabete Yönelik Tutumlarına Etkisi.....	117
S51-The Effect of Education for Gestational Diabetes on the Attitudes of Pregnant Women on Oral Glucose Tolerance Test and Diabetes	118
S52-Cerrahi Operasyon Sonrası Hemşirelik Bakımı	119
S52-Nursing Care After Surgical Operation	120
S53-Afetlerin Gebeler Üzerine Etkisi ve Afet Yönetiminde Ebelerin Sorumlulukları.....	121
S53-The Effect of Disaster on Pregnants and the Responsibilities of Midwives in Disaster Management.....	122

KONGRE AÇILIŞ KONUŞMASI

Saygıdeğer Konuklarımız,

Bartın Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi olarak, önümüzdeki iki gün boyunca, "Değişen Dünyada Sürdürülebilir Afet Yönetimi" temasıyla bu yıl ilkini gerçekleştireceğimiz "Uluslararası Değişen Dünyada Çeşm-i Cihan Sağlık Kongresi"nde sizleri ağırlamaktan onur duyuyoruz.

Günümüz dünyasında, hızla değişen iklim koşulları, doğal afetler, salgın hastalıklar gibi pek çok riskle karşı karşıya kalmaktayız. Bu yılın başlangıcında ülkemizi derinden sarsan ve "Asrın Felaketi" olarak adlandırılan 6 Şubat Kahramanmaraş merkezli depremler sonrasında afetlere hazırlıklı olmanın yanı sıra afet sonrası ekonomik, sosyal ve sağlık alanlarında ortaya çıkan sorunların etkili ve doğru yönetiminin ne kadar önemli olduğu görülmüştür. Bu nedenle, yaşamımızın her alanına yansıyan teknolojinin hızla geliştiği bu çağda sürdürülebilir afet yönetimi konusunda bilgi sahibi olmak ve etkili stratejiler geliştirmek hayati bir önem taşımaktadır. Teknoloji ve dijital uygulamalar, afet sonrası bireylere hızla erişim, sorunların tespit edilmesi, koordinasyonun sağlanması gibi pek çok alanda hızlı çözümler sunmaktadır. Kongremizin, teması kapsamında gelişen teknolojiyle birlikte sürdürülebilir afet yönetimi konusunda yeni yaklaşımlar ve çözümler bulmayı hedefliyoruz.

Bartın Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi olarak, Cumhuriyetimizin 100. yılında, gelecek nesiller için daha güvenli bir Türkiye yaratma vizyonuyla yola çıktığımız bu kongrede bugün, yalnızca ulusal değil, aynı zamanda uluslararası düzeyde bir kongrenin açılışını yapmak, bizim için ayrıca bir gurur kaynağıdır. Kongremizde, uluslararası alanda uzman konuşmacıların katılımıyla, afet yönetimi konusunda güncel bilgilerin paylaşılacağını ve katılımcıların deneyimlerini birbirleriyle paylaşarak öğrenme fırsatı bulacaklarını umuyoruz. Ayrıca, bu kongre ile, katılımcılar arasında işbirliği ve bilgi paylaşımı için bir platform oluşturmasını ve sürdürülebilir afet yönetimi konusunda yeni perspektifler kazandırmayı hedefliyoruz.

Siz değerli katılımcılarla bir araya gelerek, değişen dünyada sürdürülebilir afet yönetimi konusunda bilgi ve deneyimlerimizi paylaşarak, daha güvenli ve dayanıklı toplumlar oluşturmak için bir araya geldiğimiz bu kongrenin verimli ve başarılı geçmesini diliyorum. Hepinize keyifli ve öğretici bir kongre geçirmenizi temenni ediyorum. Teşekkür ederim.

Saygılarımla.

Prof. Dr. Sevim ÇELİK

Kongre Başkanı

WELCOME SPEECH

Dear Esteemed Guests,

As the Bartın University Faculty of Health Sciences, we are honored to welcome you to the inaugural "International eşm-i Cihan Health Congress in a Changing World," themed "Sustainable Disaster Management in a Changing World," which we will be hosting for the first time this year over the next two days.

In today's world, we are confronted with numerous risks such as rapidly changing climate conditions, natural disasters, and epidemic diseases. The earthquakes centered in Kahramanmaraş on February 6th, which deeply shook our country at the beginning of this year and were referred to as the "Disaster of the Century," highlighted the importance of not only being prepared for disasters but also the effective and correct management of the economic, social, and health-related issues that arise in the aftermath of disasters. Therefore, in this age where technology, which permeates every aspect of our lives, is rapidly evolving, acquiring knowledge about sustainable disaster management and developing effective strategies is of vital importance. Technology and digital applications offer rapid solutions in many areas such as quick access to individuals after disasters, problem identification, and coordination. Within the scope of our congress theme, we aim to discover new approaches and solutions for sustainable disaster management in conjunction with evolving technology.

As the Bartın University Faculty of Health Sciences, embarking on this congress with the vision of creating a safer Turkey for future generations on the occasion of the 100th anniversary of our Republic, opening not only a national but also an international congress today is additionally a source of pride for us. We hope that through the participation of expert speakers at the international level, the sharing of current information on disaster management and the opportunity for participants to share their experiences with each other, they will find opportunities for learning. Furthermore, with this congress, we aim to create a platform for collaboration and knowledge sharing among participants and to provide new perspectives on sustainable disaster management.

Gathering together with you, esteemed participants, to share our knowledge and experiences on sustainable disaster management in a changing world, we hope for the fruitful and successful outcome of this congress. I wish you all an enjoyable and enlightening congress. Thank you.

Yours sincerely,

Prof. Dr. Sevim ÇELİK

Congress President

BİLİMSEL PROGRAM

15 Aralık 2023- Cuma	
10.00-10.30	Açılış
10.30-12.30	<p style="text-align: center;">Panel I: Küresel Acil Durum Yönetiminde Uzmanlık</p> <p style="text-align: center;">Oturum Başkanı:</p> <p style="text-align: center;">Dr Corinne SCICLUNA, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Malta Üniversitesi, Malta</p> <p style="text-align: center;">Doç.Dr. İlknur DOLU, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Bartın Üniversitesi, Türkiye</p> <p>Sağlığın Korunması ve Acil Durumlarda Tıbbi Kaynakların Tahsisi Konuşmacı: Dr. Ali Rıza DEMİRBAŞ, Louisville Üniversitesi, ABD</p> <p>Kırılgan Gruplarda Güncel Yaklaşımlar Konuşmacı: Dr. Ai OGATA, Japonya Red Cross Hemşirelik Fakültesi, Japonya</p> <p>Acil Durum Planlaması ve Müdahalesi İçin Tele Hemşirelik Konuşmacı: Dr. Khatereh SEYLANI, Hemşirelik ve Ebelik Fakültesi Tahran Üniversitesi, İran</p>
16.00-17.00	<p style="text-align: center;">Konferans: Birleşmiş Milletler’de Sivil Toplum Katılımın Sürdürebilir Kalkınma Afet Riskinin Azaltılmasına Etkisi</p> <p style="text-align: center;">Oturum Başkanı:</p> <p style="text-align: center;">Dr. Emine Aktaş BAJALAN, Tıp Fakültesi, Katholieke Leuven Üniversitesi, Belçika</p> <p style="text-align: center;">Doç. Dr. Zeynep TURHAN, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Bartın Üniversitesi, Türkiye</p> <p>Konuşmacı: Dr. Patrick CHIU, CGNC Alberta Üniversitesi, Canada Uzm. Hem. Kathleen EVIZA, Sentara Martha Jefferson Hastanesi, ABD</p>

16 Aralık 2023- Cumartesi

10.30-12:30

Panel II: Afet Yönetinde Güncel Yaklaşımlar

Oturum Başkanı:

Prof. Dr. Ayla ERGİN, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Kocaeli Üniversitesi,
Türkiye

Doç. Dr. Hilal UYSAL, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Bartın Üniversitesi,
Türkiye

Afetlerde Dijital Ebelik Uygulamaları

Konuşmacı: Prof. Dr. Yeşim AKSOY DERYA, Sağlık Bilimleri
Fakültesi, İnönü Üniversitesi, Türkiye

Afetlerde Dijital Sağlık ve Hemşirelik

Konuşmacı: Prof. Dr. Emine GERÇEK ÖTER, Hemşirelik Fakültesi,
Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Türkiye

Afet Sonrası Dönemde Psikososyal Destek

Konuşmacı: Doç.Dr. Merve Deniz PAK GÜRE, Sağlık Bilimleri
Fakültesi, Başkent Üniversitesi, Türkiye

**Afetlerde Sosyal Hizmetin Rolü ve Disiplinler Arası Yaklaşımın
Önemi: MCBÜ Örneği**

Konuşmacı: Doç.Dr. Buğra YILDIRIM, Sağlık Bilimleri Fakültesi,
Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Türkiye

Sözel Bildiri Oturumları		
15 Aralık CUMA 13:00-14:30		
OTURUM 1		
Oturum Başkanı: Doç. Dr. Hacer YALNIZ DİLCEN Dr. Öğr. Üyesi Hanifi DÜLGER		
S1	Doğal Afetlerde Emzirmenin Sürdürülmesi ve Etkileyen Faktörler	<u>Şükran BAŞGÖL</u> , Helin GÜMÜŞ
S2	Afet Sonrası Kadın ve Çocuklara Psikososyal Müdahalede Ebelik Yaklaşımları	Sümeyye ALTIPARMAK, Ayşe ALKAN, <u>Gamze KÖK</u>
S3	İklim Değişikliği ve İnfertilite	Şükran BAŞGÖL, <u>Merve KARAMAN</u> , Damlağül ACAR
S4	Türkiye'deki Afetlerde Kadın Sağlığı: Riskler, Erişim Zorlukları ve Çözüm Önerileri	<u>Sinem GÜVEN SANTUR</u> , Zeliha ÖZŞAHİN
S5	Afetlerde Üreme Sağlığı ve Cinsellik Özelinde Kadın Sağlığı	<u>Öznur HAYAT ÖKTEM</u> , Arzu KUL UÇTU
S6	İklim Değişikliğinin Ana Çocuk Sağlığına Etkileri	<u>Pınar AKBAŞ</u> , Sultan ÖZKAN ŞAT
S7	Deprem Deneyimleyen Lohusaların Doğum Hafızasının Anksiyete ve Yorgunluk ile İlişkisi: Kahramanmaraş Depremi Örneği	Zeliha ÖZŞAHİN, Gülçin NACAR, <u>Sinem GÜVEN SANTUR</u> , Yeşim Derya AKSOY, Hatice FIRAT
15 Aralık CUMA 14:30-16:00		
OTURUM 2		
Oturum Başkanı: Dr. Öğr. Üyesi Sinan ACAR Doç. Dr. Özge ÖZGÜR		
S8	Afetlerde Ruh Sağlığı Çalışanlarının İkincil Travmatik Bozukluklarında Başa Çıkma Stratejileri ve Müdahaleleri	<u>Rabia CANBAKIŞ</u>
S9	Kırıldığı Yerden Yeniden Doğmak Deprem, Travma Sonrası Stres Bozukluğu ve Sosyal Hizmet	<u>Özge ÖZGÜR</u> , <u>Ece PARLAK ÜNLÜ</u>
S10	Risk Yönetim Endeksi (Inform)'ne Göre G7 ve E7 Ülkelerinin Karşılaştırılması	<u>Pelinsu Buket DOĞANYİĞİT</u>
S11	Türkiye'de Afet Bilinci ve Farkındalığı Kapsamında Yapılan Lisansüstü Tezlerinin İncelenmesi	<u>Ümmühan KILIÇ</u> , Dilek KIYMAZ, Esra SARAÇOĞLU
S12	Yetişkin Bireylerin Afet Okuryazarlık Düzeyleri ile Afete Hazırbulunuşlukları Arasındaki İlişki	Ahmet GÜLSOY, <u>Yusuf UYAN</u> , Ebru ÖZCAN, Mahinur DURMUŞ İSKENDER

S13	Doğal Afetlerdeki Kayıp Vakalarının QR Kod Yöntemi Kullanılarak Önlenmesi	<u>Yusuf UYAN</u> , Seçil ÖZAK DOĞAN
<p>15 Aralık CUMA 14:30-16:00</p> <p>OTURUM 3</p> <p>Oturum Başkanı: Dr. Öğr. Üyesi Aylin KURT Dr. Öğr. Üyesi Ecem ÇİÇEK GÜMÜŞ</p>		
S14	Üniversite Öğrencilerinin HPV'ye Yönelik Bilgi Algı ve Tutumları	<u>Elif DÖNMEZ</u> , Gamze TEMİZ, Zeynep DÜLGER, Sena ÜNGÖR, Buse KENAN, Nima AHMADİ
S15	Hemşirelik Alanında 2012-2023 Yılları Arasında Yayınlanmış Afet Araştırmalarının Bibliyometrik Analizi	Sevda EMİR, <u>Merve ŞIKLAROĞLU</u> , Sebahat GÖZÜM
S16	Hemşirelik Bölümünde Okuyan Öğrencilerin Afet Konusunda Bilgi ve Tutumlarının Değerlendirilmesi	<u>Suzan HAVLİOĞLU</u> , Selma KAHRAMAN
S17	Yaş Alan Bireyler ve İklim Değişikliği	<u>Dilek DORUK KONDAKCI</u>
S18	Yurtta Barınan Depremzede Çocukların Öz-Bakım Becerilerinin Güçlendirilmesinde Oyun Temelli Eğitim Modülünün Etkinliği	Aylin KURT, Fatma DİNÇ, Betül AKKOÇ, <u>Tülin GÖKTAŞ</u>
S19	Hemşirelik ve Ebelik Bölümü Öğrencilerinin Perspektifinden Engellilerin Sağlık Hizmetlerine Erişimi	<u>Emine Ela KÜÇÜK</u> , Elif Işık DEMİRARSLAN
S20	Afet Tehdidine Yönelik Psikolojik Hazırlığın Psikolojik İyi Oluş ve Ruhsal Durumla İlişkisi	Nihal BOSTANCI DAŞTAN, Fadime KAYA SOYLU, <u>Özgü TEKİN ULUMAN</u> , Nilüfer KIRANŞAL, Berna AKTAŞ, Birsen GÜNGÖR KAYA
S21	Hemşirelerde Afet Tehdidine Psikolojik Hazırlık ve Etkileyen Faktörler	Nihal BOSTANCI DAŞTAN, Fadime KAYA SOYLU, <u>Özgü TEKİN ULUMAN</u> , Nilüfer KIRANŞAL, Berna AKTAŞ
<p>16 Aralık CUMARTESİ 13:00-14:30</p> <p>OTURUM 4</p> <p>Oturum Başkanı: Doç. Dr. Elif DÖNMEZ Doç. Dr. Ayfer BAYINDIR ÇEVİK</p>		
S22	Hastanede Çalışan Hemşirelerin Afete Hazırlık Algısının Belirlenmesi	<u>Melisa TOKSÖZ</u> , Belgin AKIN
S23	Deprem ve Diyaliz; Bibliyometrik Analizi	Sevda TÜZÜN ÖZDEMİR, Nedime Hazal DÖNER, Öznur USTA YEŞİLBALKAN
S24	Afet ve Diyabet ile İlgili Yapılan Yayınların Bibliyometrik Analizi	<u>Nedime Hazal DÖNER</u> , Öznur USTA YEŞİLBALKAN

S25	Afetlerde Hasta Bakım Gereksinimlerinin Spiritüel Boyutu ve Hemşirelik	<u>Sema YILDIZ</u> , Burcu Kübra SÜHA
S26	Acil Hemşirelerinin Afet Yönetiminde Yetkinlikleri ile Afete Müdahale Özyeterlilikleri Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi	<u>Meryem YÜCEL</u> , Sevim ÇELİK, Elif KARAHAN, Sibel ALTINTAŞ, Özge UÇAR
S27	Hemşirelik Öğrencilerinin Afete Müdahale Öz-Yeterlilikleri ile Afete Hazır Olma Durumları Arasındaki İlişki: Deprem Sonrası Bir Araştırma	Eda KILINÇ İŞLEYEN, <u>Zehra DEMİRKAYA</u>
S28	Hastane Öncesi Acil Sağlık Çalışanlarının Afetlere Hazırlık Alguları ve Öz Yeterlilikleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi	<u>Ekrem EKER</u> , Sibel ALTINTAŞ, Sevim ÇELİK
S29	Üniversite Öğrencilerinde Ebeveyn-Ergen İlişkinin Sağlıklı Yaşam Biçimi Davranışlarına Etkisinin İncelenmesi	<u>Emine BAYRAK AYKAN</u> , Tuğba ALPASLAN
<p>16 Aralık CUMARTESİ 13:00-14:30</p> <p>OTURUM 5</p> <p>Oturum Başkanı: Dr. Öğr. Üyesi Aylin KURT Dr. Öğr. Üyesi Sibel ALTINTAŞ</p>		
S30	Bir Deprem Gerçeği Crush Sendromu ve Hemşirelik Bakımı	<u>Zehra ÖZTÜRK</u> , Ayşe Mücella SOYDAN
S31	Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri Kapsamında Afet Yönetimi	<u>Ayla HENDEKÇİ</u>
S32	Spinal Kord Yaralanması Olan Bireylere Bakım Veren Aile Bireylerinin Bakım Yükleri ve Bakım ile İlgili Bilgi Durumlarının Belirlenmesi	<u>Güllü SAĞLAM</u> , Serdar SARITAŞ
S33	Gebelik Sürecinde Yaşanan Deprem Anne Sağlığı ve Doğum Sonuçlarına Etkisi: Derleme	<u>Merve ÖZOĞLU</u> , Burcu KÜÇÜKKAYA
S34	Adolesanlarda Beslenme Alışkanlıkları ve Beslenme Okur-Yazarlığının Değerlendirilmesi	<u>Emine Ela KÜÇÜK</u> , Ayla HENDEKÇİ
S35	Yaşam Aktivitelerine Dayalı Hemşirelik Modeline Göre Perfore Akut Apendisit Olan Çocuğun Hemşirelik Bakımı: Olgu Sunumu	Emine GÜNEŞ ŞAN, <u>Sümeyye YILDIZ</u> , <u>Keziban ÖZTÜRK</u>
S36	Afetlerde Özel Sağlık Bakımı Gereksinimi Olan Çocukların İhtiyaçları	<u>Merve ÇİL</u> , Berna EREN FİDANCI, Dilek YILDIZ
S37	Afetler ve Hemşirelik	<u>Mehmet Ali ÜZER</u>
<p>16 Aralık CUMARTESİ 14:30-16:00</p> <p>OTURUM 6</p> <p>Oturum Başkanı: Dr. Öğr. Üyesi Elif İŞLEK Doç. Dr. Elif KARAHAN</p>		
S38	The role of Clinical Pharmacist in Evaluation of Potential Side Effects of Breast Cancer Treatment: A Cross-Sectional Study	<u>Gülnehal CANDAN</u> , Önder TONYALI, Songul TEZCAN
S39	Deprem Sonrası Kadınlarda Travma Düzeyi ve Uyku Kalitesi Etkilenir mi?	Burcu KÜÇÜKKAYA, <u>Simge ÖZTÜRK</u>

S40	Hemşirelik Öğrencilerinin Olağanüstü Durumlarda Cinsel Sağlık/Üreme Sağlığı Bilgi Düzeylerinin ve Etkileyen Faktörlerin Belirlenmesi	<u>Ebru CİRBAN EKREM,</u> <u>Burcu KÜÇÜKKAYA</u>
S41	Roy Bakım Modeline Göre Vakum Destek Tedavisi Uygulanan Hastada Hemşirelik Bakım Planı Olgu Sunumu	<u>Melike YAZAR</u>
S42	Afet Hemşireliğinde Etik	<u>Arife ÇAKIN,</u> Elif <u>GEZGÜNCİ</u>
S43	Afet Eğitiminde Sanal Simülasyonların Müfredata Entegrasyonu	<u>Aslı SALDAMLI</u>
S44	Afet Sonrası Süreçte İnfodemi	<u>Zeybek ZEYTUN,</u> Bilge <u>KALANLAR</u>
S45	Afet Triyajı: Bir Derleme Çalışması	<u>Zeybek ZEYTUN</u>
<p>16 Aralık CUMARTESİ 14:30-16:00</p> <p>OTURUM 7</p> <p>Oturum Başkanı: Dr. Öğr. Üyesi Yeliz ÇAKIR KOÇAK Dr. Öğrt. Üyesi Burcu KÜÇÜKKAYA</p>		
S46	Afette Gebelik	Güleser ADA, <u>Ebru BULUT,</u> Hacer YALNIZ <u>DİLCEN</u>
S47	Kahramanmaraş Depremlerini Yaşayan Babaların Depresyon Anksiyete Stres Düzeyleri ve Psikolojik Sağlamlıklarının Belirlenmesi	<u>Hanifi DÜLGER,</u> Hacer YALNIZ DİLCEN, Güleser ADA, Feyza DEMİR BOZKURT
S48	Depremden Etkilenen Kadınların Bulaşıcı Hastalıklara Yönelik Bilgi, Risk Farkındalığı ve Korunma Uygulamaları ile Depresyon Düzeylerinin İncelenmesi	<u>Şirin ÇETİN,</u> <u>Şeyma KİLCİ</u> <u>ERCİYAS,</u> <u>Ebru CİRBAN</u> <u>EKREM,</u> <u>Hüseyin</u> <u>MERTOL,</u> <u>Serdar</u> <u>ARCAGÖK</u>
S49	Duygusal Özgürleşme Tekniği Premenstrual Sendromu Etkiler mi? Randomize Kontrollü Prospektif Bir Çalışma	Zeliha ÖZŞAHİN, Sinem GÜVEN SANTUR, <u>Çiğdem</u> <u>KARAKAYALI AY,</u> Yeşim AKSOY DERYA
S50	Afetlerde Emzirme: Önündeki Engeller ve Etkileri	<u>Merve ÇİL,</u> Berna EREN <u>FİDANCI,</u> Dilek YILDIZ
S51	Gestasyonel Diyabete Yönelik Verilen Eğitimin Gebelerin Oral Glukoz Tolerans Testine ve Diyabete Yönelik Tutumlarına Etkisi	Ebru BULUT, <u>İlayda</u> <u>YILDIRIM</u>
S52	Cerrahi Operasyon Sonrası Hemşirelik Bakımı	<u>İshak AY,</u> Leyla ZENGİN AYDIN
S53	Afetlerin Gebeler Üzerine Etkisi ve Afet Yönetiminde Ebelerin Sorumlulukları	Sümeyye ALTIPARMAK, Zehra KARADENİZ, <u>ARUZHAN</u> <u>ALDABERGEN</u>

SCIENTIFIC PROGRAMME

December 15, 2023 – Friday	
10.00-10.30	Opening
10.30-12.30	<p>Panel I: Specialization in Global Emergency Management</p> <p>Session Chair: Dr. Corinne SCICLUNA, Faculty of Health Sciences, University of Malta, Malta Assoc. Prof. İlknur DOLU, Faculty of Health Sciences, Bartın University, Turkey</p> <p>Allocation of Medical Resources for Health Preservation and Emergency Situations Speaker: Dr. Ali Rıza DEMİRBAŞ, University of Louisville, USA</p> <p>Current Approaches in Vulnerable Groups Speaker: Dr. Ai OGATA, Japan Red Cross Nursing College, Japan</p> <p>Tele-Nursing for Emergency Planning and Intervention Speaker: Dr. Khatereh SEYLANI, Faculty of Nursing and Midwifery, Tehran University, Iran</p>
16.00-17.00	<p>Conference: The Impact of Civil Society Participation in Sustainable Development on Disaster Risk Reduction at the United Nations</p> <p>Session Chair: Dr. Emine Aktaş BAJALAN, Faculty of Medicine, Katholieke Leuven University, Belgium Assoc. Prof. Zeynep TURHAN, Faculty of Health Sciences, Bartın University, Turkey</p> <p>Speakers: Dr. Patrick CHIU, CGNC, University of Alberta, Canada Specialist Nurse Kathleen EVIZA, Sentara Martha Jefferson Hospital, USA</p>

16 December 2023 – Saturday

10.30-12:30

Panel II: Current Approaches in Disaster Management

Session Chairs:

Prof. Dr. Ayla ERGİN, Faculty of Health Sciences, Kocaeli University,
Turkey

Assoc. Prof. Dr. Hilal UYSAL, Faculty of Health Sciences, Bartın
University, Turkey

Digital Midwifery Applications in Disasters

Speaker: Prof. Dr. Yeşim AKSOY DERYA, Faculty of Health Sciences,
İnönü University, Turkey

Digital Health and Nursing in Disasters

Speaker: Prof. Dr. Emine GERÇEK ÖTER, Faculty of Nursing, Aydın
Adnan Menderes University, Turkey

Psychosocial Support in the Post-Disaster Period

Speaker: Assoc. Prof. Dr. Merve Deniz PAK GÜRE, Faculty of Health
Sciences, Başkent University, Turkey

**The Role of Social Work and the Importance of Interdisciplinary
Approach in Disasters: A Case Study of MCBU**

Speaker: Assoc. Prof. Dr. Buğra YILDIRIM, Faculty of Health Sciences,
Manisa Celal Bayar University, Turkey

Oral Presentation Sessions		
December 15 - FRIDAY 13:00-14:30		
SESSION 1		
Session Chair: Assoc. Prof. Hacer YALNIZ DİLCEN Asst. Prof. Hanifi DÜLGER		
S1	Sustaining Breastfeeding in Natural Disasters and Factors Affecting	<u>Şükran BAŞGÖL</u> , Helin GÜMÜŞ
S2	Midwifery Approaches to Psychosocial Intervention for Women and Children After Disasters	Sümeyye ALTIPARMAK, Ayşe ALKAN, <u>Gamze KÖK</u>
S3	Climate Change and Infertility	<u>Şükran BAŞGÖL</u> , <u>Merve KARAMAN</u> , Damlağül ACAR
S4	Women's Health in Disasters in Turkey: Risks, Access Difficulties, and Solution Suggestions	<u>Sinem GÜVEN SANTUR</u> , Zeliha ÖZŞAHİN
S5	Women's Health in Disasters, Particularly in Terms of Reproductive Health and Sexuality	<u>Öznur HAYAT ÖKTEM</u> , Arzu KUL UÇTU
S6	The Effects of Climate Change on Maternal and Child Health	<u>Pınar AKBAŞ</u> , Sultan ÖZKAN ŞAT
S7	The Relationship Between Birth Memory of Postpartum Women Experiencing Earthquakes and Anxiety and Fatigue: The Example of Kahramanmaraş Earthquake	Zeliha ÖZŞAHİN, Gülçin NACAR, <u>Sinem GÜVEN SANTUR</u> , Yeşim Derya AKSOY, Hatice FIRAT
December 15 - FRIDAY 14:30-16:00		
SESSION 2		
Session Chair: Assoc. Prof. Özge ÖZGÜR Asst. Prof. Sinan ACAR		
S8	Coping Strategies and Interventions for Secondary Traumatic Disorders among Mental Health Workers in Disasters	<u>Rabia CANBAKIŞ</u>
S9	Rebirth from Brokenness: Earthquake, Post-Traumatic Stress Disorder, and Social Work	<u>Özge ÖZGÜR</u> , <u>Ece PARLAK ÜNLÜ</u>
S10	Comparison of G7 and E7 Countries According to Risk Management Index (Inform)	<u>Pelinsu Buket DOĞANYİĞİT</u>
S11	Examination of Postgraduate Theses on Disaster Awareness and Consciousness in Turkey	<u>Ümmühan KILIÇ</u> , Dilek KIYMAZ, Esra SARAÇOĞLU
S12	The Relationship Between Adult Individuals' Disaster Literacy Levels and Disaster Preparedness	Ahmet GÜLSOY, <u>Yusuf UYAN</u> , Ebru ÖZCAN, Mahinur DURMUŞ İSKENDER
S13	Prevention of Loss Cases in Natural Disasters Using QR Code Method	<u>Yusuf UYAN</u> , Seçil ÖZAK DOĞAN

<p>December 15 - Friday 14:30-16:00</p> <p>SESSION 3</p> <p>Session Chair: Dr. Aylin KURT, Assistant Professor Dr. Ecem ÇİÇEK GÜMÜŞ, Assistant Professor</p>		
S14	Knowledge, Perception, and Attitudes of University Students towards HPV	<u>Elif DÖNMEZ</u> , Gamze TEMİZ, Zeynep DÜLGER, Sena ÜNGÖR, Buse KENAN, Nima AHMADİ
S15	Bibliometric Analysis of Disaster Research Published in Nursing Field Between 2012-2023	Sevda EMİR, <u>Merve ŞIKLAROĞLU</u> , Sebahat GÖZÜM
S16	Evaluation of Disaster Knowledge and Attitudes Among Students in Nursing Department	Suzan HAVLİOĞLU, Selma KAHRAMAN
S17	The Impact of Climate Change on Aging Individuals	<u>Dilek DORUK KONDAKCI</u>
S18	The Effectiveness of Game-Based Training Module in Strengthening Self-Care Skills of Children Accommodated in Shelters after Earthquakes	Aylin KURT, Fatma DİNÇ, Betül AKKOÇ, <u>Tülin GÖKTAŞ</u>
S19	Accessibility of Health Services for People with Disabilities from the Perspective of Nursing and Midwifery Students	<u>Emine Ela KÜÇÜK</u> , Elif Işık DEMİRARSLAN
S20	The Relationship Between Psychological Preparedness for Disaster Threat and Psychological Well-being and Mental State	Nihal BOSTANCI DAŞTAN, Fadime KAYA SOYLU, <u>Özgülü TEKİN ULUMAN</u> , Nilüfer KIRANŞAL, Berna AKTAŞ, Birsen GÜNGÖR KAYA
S21	Psychological Preparedness for Disaster Threat Among Nurses and Influencing Factor	Nihal BOSTANCI DAŞTAN, Fadime KAYA SOYLU, <u>Özgülü TEKİN ULUMAN</u> , Nilüfer KIRANŞAL, Berna AKTAŞ
<p>December 16 - Saturday 13:00-14:30</p> <p>SESSION 4</p> <p>Session Chair: Assoc. Prof. Ayfer BAYINDIR ÇEVİK Assoc. Prof. Elif DÖNMEZ</p>		
S22	Determining the Disaster Preparedness Perception of Nurses Working in Hospitals	<u>Melisa TOKSÖZ</u> , Belgin AKIN
S23	Bibliometric Analysis of Earthquake and Dialysis Studies	Sevda TÜZÜN ÖZDEMİR, Nedime Hazal DÖNER, Öznur USTA, YEŞİLBALKAN
S24	Bibliometric Analysis of Publications Related to Disasters and Diabetes	<u>Nedime Hazal DÖNER</u> , Öznur USTA, YEŞİLBALKAN
S25	The Spiritual Dimension of Patient Care Needs in Disasters and Nursing	<u>Sema YILDIZ</u> , Burcu Kübra SÜHA

S26	The Relationship Between Competencies of Emergency Nurses in Disaster Management and Self-Efficacy in Disaster Response	<u>Meryem YÜCEL</u> , Sevim ÇELİK, Elif KARAHAN, Sibel ALTINTAŞ, Özge UÇAR
S27	The Relationship Between Disaster Intervention Self-Efficacy of Nursing Students and Their Preparedness for Disasters: A Study After an Earthquake	Eda KILINÇ İŞLEYEN, <u>Zehra DEMİRKAYA</u>
S28	Examining the Relationship Between Pre-hospital Emergency Health Workers' Perception of Preparedness for Disasters and Their Self-Efficacy	<u>Ekrem EKER</u> , Sibel ALTINTAŞ, Sevim ÇELİK
S29	Investigating the Impact of Parent-Teen Relationship on Healthy Lifestyle Behaviors in University Students	<u>Emine BAYRAK AYKAN</u> , Tuğba ALPASLAN
<p>December 16 - Saturday 13:00-14:30</p> <p>SESSION 5</p> <p>Session Chair: Dr. Aylin KURT, Assistant Professor Dr. Sibel ALTINTAŞ, Assistant Professor</p>		
S30	Crush Syndrome and Nursing Care: A Reality of Earthquakes	<u>Zehra ÖZTÜRK</u> , Ayşe Mücella SOYDAN
S31	Disaster Management Within the Scope of Sustainable Development Goals	<u>Ayla HENDEKÇİ</u>
S32	Determining the Care Burdens and Care-related Knowledge of Family Members Providing Care to Individuals with Spinal Cord Injuries	<u>Güllü SAĞLAM</u> , Serdar SARITAŞ
S33	The Impact of Earthquake Experience during Pregnancy on Maternal Health and Birth Outcomes: A Review	<u>Merve ÖZOĞLU</u> , Burcu KÜÇÜKKAYA
S34	Evaluation of Nutrition Habits and Nutrition Literacy in Adolescents	<u>Emine Ela KÜÇÜK</u> , Ayla HENDEKÇİ
S35	Nursing Care of a Child with Perforated Acute Appendicitis According to the Activities of Daily Living Nursing Model: A Case Presentation	Emine GÜNEŞ ŞAN, <u>Sümeyye YILDIZ</u> , <u>Keziban ÖZTÜRK</u>
S36	Needs of Children Requiring Special Health Care in Disasters	<u>Merve ÇİL</u> , Berna EREN FİDANCI, Dilek YILDIZ
S37	Disasters and Nursing	<u>Mehmet Ali ÜZER</u>
<p>December 16 - Saturday 14:30-16:00</p> <p>SESSION 6</p> <p>Session Chair: Assoc. Prof. Elif KARAHAN Dr. Elif İŞLEK, Assistant Professor</p>		
S38	The Role of Clinical Pharmacists in Evaluating Potential Side Effects of Breast Cancer Treatment: A Cross-Sectional Study	<u>Gülnihal CANDAN</u> , Önder TONYALI, Songul TEZCAN
S39	Does Trauma Level and Sleep Quality Change in Women after an Earthquake?	Burcu KÜÇÜKKAYA, <u>Simge ÖZTÜRK</u>
S40	Determining the Knowledge Levels and Influencing Factors of Nursing Students on Sexual Health/Reproductive Health in Emergencies	<u>Ebru CİRBAN EKREM</u> , Burcu KÜÇÜKKAYA

S41	Nursing Care Plan Presentation for a Patient Treated with Vacuum Assisted Closure Therapy According to Roy's Adaptation Model	<u>Melike YAZAR</u>
S42	Ethics in Disaster Nursing	<u>Arife ÇAKIN, Elif GEZGÜNCİ</u>
S43	Integration of Virtual Simulation in Disaster Education into the Curriculum	<u>Aslı SALDAMLI</u>
S44	Infodemiology in the Post-Disaster Period	<u>Zeybek ZEYTUN, Bilge KALANLAR</u>
S45	Disaster Triage: A Review Study	<u>Zeybek ZEYTUN</u>
<p>December 16 - Saturday 14:30-16:00</p> <p>SESSION 7</p> <p>Session Chair: Dr. Burcu KÜÇÜKKAYA, Assistant Professor Dr. Yeliz ÇAKIR KOÇAK, Assistant Professor</p>		
S46	Pregnancy in Disaster Situations	<u>Güleser ADA, Ebru BULUT, Hacer YALNIZ DİLCEN</u>
S47	Determination of Depression, Anxiety, Stress Levels, and Psychological Resilience of Fathers Who Experienced the Kahramanmaraş Earthquakes	<u>Hanifi DÜLGER, Hacer YALNIZ DİLCEN, Güleser ADA, Feyza DEMİR BOZKURT</u>
S48	Examination of Knowledge, Risk Awareness, and Depression Levels of Women Affected by Earthquakes Regarding Infectious Diseases and Protective Practices	<u>Şirin ÇETİN, Şeyma KILCI ERCİYAS, Ebru CİRBAN EKREM, Hüseyin MERTOL, Serdar ARCAGÖK</u>
S49	Does Emotional Freedom Technique Affect Premenstrual Syndrome? A Randomized Controlled Prospective Study	<u>Zeliha ÖZŞAHİN, Sinem GÜVEN SANTUR, Çiğdem KARAKAYALI AY, Yeşim AKSOY DERYA</u>
S50	Breastfeeding in Disasters: Barriers and Effects	<u>Merve ÇİL, Berna EREN FİDANCI, Dilek YILDIZ</u>
S51	The Effect of Education Provided for Gestational Diabetes on Pregnant Women's Oral Glucose Tolerance Test and Attitudes Towards Diabetes	<u>Ebru BULUT, İlayda YILDIRIM</u>
S52	Nursing Care After Surgical Operation	<u>İshak AY, Leyla ZENGİN AYDIN</u>
S53	The Effect of Disaster on Pregnants and the Responsibilities of Midwives in Disaster Management	<u>Sümeyye ALTIPARMAK, Zehra KARADENİZ, ARUZHAN ALDABERGEN</u>

DAVETLİ KONUŞMACILARIN KONUŞMA ÖZETLERİ

PANEL I: KÜRESEL ACİL DURUM YÖNETİMİNDE UZMANLIK

Sağlığın Korunması ve Acil Durumlarda Tıbbi Kaynakların Tahsisi

Dr. Ali Rıza DEMİRBAŞ

Sağlığın korunması ve acil durumlarda tıbbi kaynakların tahsisi kritik öneme sahiptir. Toplumun eğitilmesi ve bilinçlendirilmesi temizlik, hijyen ve aşular gibi önlemlerle hastalıkların yayılmasını engeller. Acil durum planları, hastanelerin kapasitelerini artırmayı, personelin eğitimini ve lojistik desteği içermelidir. Ulusal ve uluslararası düzeyde işbirliği, kaynakların etkin kullanımını ve dağıtımını sağlayarak acil durumlarda daha etkili müdahale imkanı sunar.

Kırılgan Gruplarda Güncel Yaklaşımlar

Dr. Ai OGATA

Kırılgan gruplarda acil durumlarda sağlık eşitsizliklerini azaltılması ve savunmasız bireylerin korunması hedeflenmektedir. Erişilebilir sağlık hizmetleri, sosyal destek ağlarının güçlendirilmesi ve kültürel duyarlılık, bu yaklaşımların temelini oluşturmaktadır. Yaşlılar, gebe ve emzikli kadınlar, kronik hastalığı olanlar, düşük gelirli kişiler ve göçmenler gibi gruplar öncelikli olarak ele alınmaktadır. Bu yaklaşımlar, toplum sağlığını iyileştirmeye ve herkes için eşit sağlık fırsatlarına erişimi artırmaya yöneliktir. Acil afet yönetiminde kırılgan grupların önlemlere ve acil afet yönetimine dahil edilmesi gerekmektedir.

Acil Durum Planlaması ve Müdahalesi için Tele Hemşirelik

Dr. Khatereh SEYLANI

Tele hemşirelik, uzaktan iletişim ve teknolojiyi kullanarak sağlık hizmetlerini erişilebilir kılarak acil durum yanıtını güçlendiren önemli bir araçtır. Bu sistem, hastaların hızlı bir şekilde değerlendirilmesini ve doğru müdahalelere erişimini sağlayarak acil durumların etkin bir şekilde yönetilmesine yardımcı olmaktadır. Sağlık personelinin ve kaynakların daha etkin bir şekilde kullanılmasını sağlayarak toplum sağlığını korumaya katkıda bulunur. Tele hemşirelik, acil durum planlarının uygulanmasını güçlendirerek daha hazırlıklı ve donanımlı bir sağlık sisteminin geliştirilmesine önemli katkı sağlayacaktır.

Birleşmiş Milletler'de Sivil Toplum Katılımının Sürdürülebilir Kalkınma Afet Riskinin Azaltılmasına Etkisi

Dr. Patrick CHIU, Uzm. Hem. Katkleen EVIZA

Sivil toplumun afet risklerini azaltmada önemini ve etkisi oldukça önemlidir. Sivil toplumun katılımı, afet risklerini azaltma stratejilerinin oluşturulması, uygulanması ve izlenmesinde kritik bir faktördür. Uluslararası Hemşireler Birliği (ICN), Dünya Sağlık Örgütü, Uluslararası Sigma Theta Tau Hemşirelik Topluluğu gibi sivil toplum kuruluşları tarafından bilgi paylaşımı, toplumsal farkındalık ve katılım artırma gibi alanlarda oldukça etkilidir. Sivil toplumun afet risklerini azaltmada yerel topluluklarla işbirliği yaparak daha etkin çözümler geliştirmesi öngörülmektedir.

PANEL II: AFET YÖNETİMİNDE GÜNCEL YAKLAŞIMLAR

Afetlerde Dijital Ebelik Uygulamaları

Doç. Dr. Yeşim AKSOY DERYA

Afetlerde anne, yenidoğan, çocuk ve aile sağlığı açısından ebelerin rolü oldukça önemlidir. Bu doğrultuda dijital teknolojilerin afet durumlarında kullanımı ebelik hizmetlerini geliştirecek ve güçlendirecektir. Mobil uygulamalar, uzaktan danışmanlık, sanal gerçeklik uygulamaları, yapay zeka, biyosensörler, tele tıp ve nesnelerin interneti gibi dijital uygulamaların ve tele-ebelik gibi dijital araçların afet bölgelerindeki anneler ve bebekler için sağlık hizmetlerine erişimi kolaylaştırıcaktır. Ayrıca, bu uygulamaların afet öncesi hazırlık, acil müdahale ve iyileştirme süreçlerine entegre edilmesi gerekmektedir. Dijital ebelik uygulamalarının afetlerde hızlı ve etkili müdahaleyi destekleyerek toplum sağlığını güçlendirecektir.

Afetlerde Dijital Sağlık ve Hemşirelik

Prof. Dr. Emine GERÇEK ÖTER

Afetlerde sağlık ve hemşirelik hizmetleri toplum sağlığını koruma, geliştirme ve iyileştirmede öncelikli hizmetler arasında yer almaktadır. Sağlık hizmetlerinin, bütünsel afet yönetiminde hemşirelerin triyaj, ilk müdahale, sağlık eğitimi, danışmanlık, bakım ve koordinasyonun sağlanmasında güncel dijital uygulamalarla desteklenmesi oldukça önemlidir. Tele hemşirelik uygulamaları, uzaktan hasta takibi ve dijital sağlık platformlarının afet bölgelerindeki sağlık ihtiyaçlarına yanıt vermede kullanılabilir. Dijital teknolojilerin acil müdahalede hız, erişim ve etkinlik açısından büyük avantaj sağlamaktadır. Dijital sağlık ve hemşirelik uygulamalarının afetlerde sağlık hizmetlerinin iyileştirilmesinde kritik bir rol oynamaktadır.

Afet Sonrası Dönemde Psikososyal Destek

Doç. Dr. Merve Deniz PAK GÜRE

Afet ve acil durumlarda ortaya çıkan fiziksel, psikososyal, ekonomik ihtiyaçların değerlendirilmesi, afet sonrası akut dönemde görülen psikolojik sorunlar ve bu sorunların yönetiminde psikolojik ilk yardım büyük önem taşımaktadır. Afet sonrası psikososyal destek, bireylerin duygusal iyiliklerini sağlamak ve toplumsal dayanışmayı güçlendirmeyi sağlamaktadır. Psikososyal destek, afet mağdurlarının duygusal ihtiyaçlarını anlamak, destek sağlamak ve uygun kaynaklara yönlendirmek için önemli bir rol oynamaktadır. Afet sonrası dönemde özellikle barınma ihtiyacı olan bireyler, yaşlılar, kadınlar, çocuklar, gençler, mülteciler ve afetlerde çalışan meslek gruplarının ayrı ayrı değerlendirilerek psikososyal destek sağlanması gerekmektedir. Toplumun afet sonrası iyileşme sürecinde psikolojik ve duygusal olarak desteklenmesi, uzun vadeli toplumsal iyilik ve dayanıklılığını arttırmaktadır.

Afetlerde Sosyal Hizmetin Rolü ve Disiplinler Arası Yaklaşımının Önemi: Manisa Celal Bayar Üniversitesi Örneği

Doç. Dr. Buğra YILDIRIM

Afetlerde sosyal hizmetin rolü ve disiplinler arası yaklaşımın önemi, afet mağdurlarının ihtiyaçlarını karşılamak ve toplumların yeniden yapılanmasını desteklemek açısından kritiktir. Sosyal hizmet uzmanları, afet sonrası psikososyal destek, barınma, gıda ve diğer temel ihtiyaçların karşılanmasında önemli bir rol oynarlar. Disiplinler arası yaklaşım ise sağlık, eğitim, mühendislik ve diğer alanlardaki uzmanların bir araya gelerek koordineli bir şekilde afet yanıtı sağlaması anlamına gelir. Bu yaklaşım, afetlerin karmaşık ve çok boyutlu doğasına daha etkili bir şekilde yanıt verebilir ve toplumların afet

sonrası iyileşme sürecini hızlandırabilir. Bu nedenle, sosyal hizmetin ve disiplinler arası işbirliğinin afet yönetimindeki önemi giderek artmaktadır. Afetlerde ve afet sonrası dönemde dezavantajlı gruplara ve afet sonrası karşılaşılan sorunlara müdahalede sosyal hizmetin önemini “Deprem Sonrası Yaşamı Yeniden Kurmak” adlı kendi proje örneğiyle sundu. Projede afet sonrası gelişebilecek sorunların ihtiyaç analizi, önleme çalışmaları, ön hazırlıklar, olay sonrası müdahale hazırlıklarının disiplinler arası yaklaşımla tek merkezden organize edilmesinin önemini açıkladı.

**SPEECH SUMMARIES OF INVITED
SPEAKERS**

PANEL I: SPECIALIZATION IN GLOBAL EMERGENCY MANAGEMENT

Preservation of Health and Allocation of Medical Resources in Emergencies

Dr. Ali Rıza DEMİRBAŞ

Preservation of health and allocation of medical resources in emergencies hold critical importance. Educating and raising awareness within the community about measures such as cleanliness, hygiene, and vaccinations prevent the spread of diseases. Emergency plans should encompass increasing hospital capacities, staff training, and logistical support. Collaboration at national and international levels facilitates more effective intervention in emergencies by ensuring efficient utilization and distribution of resources.

Current Approaches in Vulnerable Groups

Dr. Ai OGATA

Reducing health inequalities and protecting vulnerable individuals during emergencies are the objectives in dealing with vulnerable groups. Accessible healthcare services, strengthening social support networks, and cultural sensitivity form the basis of these approaches. Priority is given to groups such as the elderly, pregnant and lactating women, individuals with chronic illnesses, low-income individuals, and migrants. These approaches aim to improve public health and enhance access to equal healthcare opportunities for everyone. Vulnerable groups need to be included in measures and emergency management in disaster management.

Tele-Nursing for Emergency Planning and Response

Dr. Khatereh SEYLANI

Tele-nursing, utilizing remote communication and technology to make healthcare services accessible, is a significant tool in strengthening emergency response. This system assists in rapid assessment of patients and access to appropriate interventions, effectively managing emergencies. It contributes to preserving public health by enabling more efficient utilization of healthcare personnel and resources. Strengthening the implementation of emergency plans through tele-nursing will contribute significantly to developing a more prepared and equipped healthcare system.

The Impact of Civil Society Participation on Sustainable Development in Disaster Risk Reduction at the United Nations

Dr. Patrick CHIU, Specialist Hem. Katkleen EVIZA

The importance and impact of civil society in reducing disaster risks are significant. Civil society participation is a critical factor in forming, implementing, and monitoring disaster risk reduction strategies. Civil society organizations such as the International Council of Nurses (ICN), the World Health Organization, and the International Sigma Theta Tau Nursing Society are highly effective in areas such as information sharing, enhancing societal awareness, and increasing participation. Collaborating with local communities, civil society can develop more effective solutions in reducing disaster risks.

PANEL II: CURRENT APPROACHES IN DISASTER MANAGEMENT

Digital Midwifery Applications in Disasters

Assoc. Prof. Dr. Yeşim AKSOY DERYA

The role of midwives in maternal, newborn, child, and family health is crucial in disasters. In this regard, the use of digital technologies in disaster situations will enhance and strengthen midwifery services. Digital applications such as mobile apps, remote counseling, virtual reality applications, artificial intelligence, biosensors, telemedicine, and Internet of Things (IoT) devices will facilitate access to healthcare services for mothers and babies in disaster areas. Additionally, these applications need to be integrated into disaster preparedness, emergency response, and recovery processes.

Digital Health and Nursing in Disasters

Prof. Dr. Emine GERÇEK ÖTER

Health and nursing services in disasters are among the priority services for preserving, enhancing, and improving public health. Supporting healthcare services with current digital applications such as triage, initial intervention, health education, counseling, care, and coordination of nurses in integrated disaster management is crucial. Tele-nursing applications can be used to respond to healthcare needs in disaster areas through remote patient monitoring and digital health platforms. Digital technologies provide significant advantages in terms of speed, accessibility, and effectiveness in emergency response. Digital health and nursing applications play a critical role in improving healthcare services in disasters.

Psychosocial Support in the Post-Disaster Period

Assoc. Prof. Dr. Merve Deniz PAK GÜRE

Evaluating the physical, psychosocial, and economic needs arising from disasters and providing psychological first aid in the acute post-disaster period are of great importance. Post-disaster psychosocial support aims to promote emotional well-being of individuals and strengthen social solidarity. It plays an important role in understanding the emotional needs of disaster victims, providing support, and directing them to appropriate resources. Post-disaster psychosocial support, especially for individuals in need of shelter, the elderly, women, children, youth, refugees, and professionals working in disasters, should be provided separately. Supporting the community psychologically and emotionally in the post-disaster recovery process enhances long-term societal well-being and resilience.

The Role of Social Work and the Importance of Interdisciplinary Approach in Disaster Management: The Example of Celal Bayar University, Manisa

Assoc. Prof. Dr. Buğra YILDIRIM

The role of social work and the importance of interdisciplinary approach in disasters are critical in meeting the needs of disaster victims and supporting the reconstruction of communities. Social workers play a crucial role in providing post-disaster psychosocial support, housing, food, and other basic needs. Interdisciplinary approach involves experts from various fields such as health, education, engineering, etc., coming together to provide coordinated disaster response. This approach can effectively respond to the complex and multi-dimensional nature of disasters and accelerate the post-disaster recovery process. Therefore, the importance of social work and interdisciplinary collaboration in disaster management is increasingly recognized. The significance of social work in intervening with disadvantaged groups and addressing post-disaster issues was presented through the project "Rebuilding Life After Earthquake" with its own project example. The project emphasized the importance of interdisciplinary approaches in organizing the needs analysis, prevention efforts, pre-preparations, and post-event intervention preparations from a single center.

SÖZEL BİLDİRİ ÖZETLERİ

ORAL PRESENTATION ABSTRACTS

S1-Doğal Afetlerde Emzirmenin Sürdürülmesi ve Etkileyen Faktörler

Şükran Başgöl, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü, Samsun, Türkiye

Helin Gümüüş, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü, Samsun, Türkiye

Özet

Doğal afetler, toplumda yaşayan bireylerin sağlığını ruhsal, fiziksel ve sosyal olarak etkileyen; ölümlere, hastalıklara ve sakatlıklara neden olarak olumsuz sonuçlar yaratan küresel problemlerden biridir. Doğal afetlerin dünya çapında, tüm insanlık için her zaman ekonomik, sosyal, tıbbi ve halk sağlığı açısından yıkıcı sonuçları bulunmaktadır. Nitekim, afet durumlarında fiziksel ve zihinsel gelişim sürecinde olmaları, fizyolojik özelliklerinin yetişkinlerden farklı olması nedeniyle en fazla risk altında olan gruplardan biri de bebeklerdir. Dünya Sağlık Örgütü ve Sağlık Bakanlığı gibi Uluslararası ve Ulusal kurumlar afet sürecinde de emzirmenin korunması ve teşvik edilmesi gerekliliğini bildirmiştir. Afet sürecinde klinikte ve sahada görev alan sağlık profesyonellerinin emzirmenin başlatılması ve sürdürülmesinde, afet sonrasında emzirme için gerekli mahremiyetin sağlanmasında, besinlerin uygun şekilde dağıtılmasında, bebek ve anne için gerekli besin öğelerinin temin edilmesinde önemli rol ve sorumlulukları mevcuttur. Bu derlemede, afet sürecinde emzirmenin önemi ve emzirmenin sürdürülmesini etkileyen faktörlerin literatür doğrultusunda tartışılması amaçlanmıştır. Doğal afetlerde toplumsal cinsiyet duyarlılığının gözetilmemesi nedeniyle çoğunlukla annenin emzirme süreci olumsuz etkilenmektedir. Özellikle düşük ve orta gelirli ülkelerde temiz su, sanitasyon, mahremiyet ve yeterli barınak gibi yaşam gerekliliklerinden yoksun olan afet çadırlarında mahremiyetin sağlanamaması nedeniyle kadınlar emzirmeden uzaklaşmaktadır. Diğer yandan, yapılan çalışmalarda afet sürecinde emziren annelerin kontaminasyon, kötü beslenme, stres, hijyen eksikliği gibi çeşitli nedenlerle sütlerinin kalitesi konusunda endişe duydukları bildirilmiştir. Bu endişelerin de emzirme oranlarında azalmaya ve/veya tamamlayıcı beslenmede bir artışa sebep olduğu bulgulanmıştır. Dolayısıyla; bu süreçte annelerde emzirmeye ilişkin kaygı ve yanlış inanışların olduğu görülmektedir. Annelerin kaygılarının azaltılmasında, emzirmeye ilişkin bilinen yanlış inanışların doğruları ile yer değiştirilmesinde, emzirmenin yararları ve afete hazırlık konusunda annelerin desteklenmesinde, annelerin emzirme öz yeterliğinin artırılmasında sağlık profesyonellerinin önemli rol ve sorumlulukları vardır. Sağlık ekibinin içerisinde aktif rol alan ebelerin özellikle eğitici, yönetici, danışmanlık, bakım verici ve koordine edici rolleri ile annelere bütüncül bakım sağlamaları hedeflenmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Afet; Anne Sütü; Emzirme*

S1-Sustaining Breastfeeding in Natural Disasters and Affecting Factors

*Şükran Başgöl, Ondokuz Mayıs University, Faculty of Health Sciences, Department of Midwifery,
Samsun, Turkey*

*Helin Gümüş, Ondokuz Mayıs University, Faculty of Health Sciences, Department of Midwifery,
Samsun, Turkey*

Abstract

Natural disasters are one of the global problems that affect the health of individuals living in society mentally, physically, and socially, and create negative consequences by causing deaths, diseases, and disabilities. Natural disasters always have devastating consequences in terms of economic, social, medical, and public health for all humanity worldwide. As a matter of fact, infants are one of the groups most at risk because they are in the process of physical and mental development in disaster situations and their physiological characteristics are different from adults. International and national institutions such as the World Health Organisation and the Ministry of Health have reported that breastfeeding should be protected and encouraged during disasters. Health professionals working in the clinic and in the field during the disaster have important roles and responsibilities in initiating and maintaining breastfeeding, providing the necessary privacy for breastfeeding after the disaster, distributing nutrients appropriately, and providing the necessary nutrients for the infant and mother. This review aims to discuss the importance of breastfeeding during disasters and the factors affecting the maintenance of breastfeeding in line with the literature. In natural disasters, the breastfeeding process of the mother is often negatively affected due to a lack of gender sensitivity. Especially in low- and middle-income countries, women are distracted from breastfeeding due to the lack of privacy in disaster tents which are deprived of necessities of life such as clean water, sanitation, privacy, and adequate shelter. On the other hand, studies have reported that breastfeeding mothers are concerned about the quality of their milk due to various reasons such as contamination, malnutrition, stress, and lack of hygiene. These concerns have been found to cause a decrease in breastfeeding rates and/or an increase in complementary feeding. Therefore, it is seen that mothers have anxiety and false beliefs about breastfeeding in this process. Health professionals have important roles and responsibilities in reducing the anxiety of mothers, replacing false beliefs about breastfeeding with correct ones, supporting mothers about the benefits of breastfeeding and disaster preparedness, and increasing the breastfeeding self-efficacy of mothers. Midwives, who play an active role in the health care team, aim to provide holistic care to mothers, especially in their roles as educators, managers, counselors, caregivers, and coordinators.

Keywords: *Breastfeeding; Breast Milk; Disaster*

S2-Afet Sonrası Kadın ve Çocuklarda Psikososyal Müdahalede Ebelik Yaklaşımları

Sümeyye Altıparmak, İnönü Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Anabilim Dalı, Malatya, Türkiye

Ayşe Alkan, İnönü Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ebelik Anabilim Dalı, Malatya, Türkiye
Gamze Kök, İnönü Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ebelik Anabilim Dalı, Malatya, Türkiye

Özet

Afet, insanlar için fiziksel, ekonomik ve sosyal kayıplara neden olan, normal yaşamı durdurarak ya da kesintiye uğratarak toplumları olumsuz etkileyen ve yerel imkânlar ile baş edilemeyen her türlü doğal, teknolojik veya insan kaynaklı tüm olaylardır. Çoğu zaman bir nüfusun tamamının felaketler yaşadığı düşünülmektedir fakat her doğal afet toplumun her kesimini aynı şekilde etkilememektedir. Sosyoekonomik durumlar, kültürel inançlar ve geleneksel uygulamaların neden olduğu cinsiyet eşitsizlikleri nedeniyle kadınlar, çocuklar etkilenmektedir. Afetler, kadınlar için hayatta kalması ve hayatta kalındığı zaman da başa çıkılması zor olaylar olarak bilinmektedir. Özellikle bireyleri, grupları, toplumu fiziksel, toplumsal, psikolojik ve ekonomik yönden olumsuz olarak etkileyen bu olayların cinsiyet ve toplumsal cinsiyet rolleri sebebiyle kadınlar üzerindeki olumsuz etkisi diğer bireylere göre daha fazladır. Kadınların, afet ve afet sonrasında yaşadıkları olumsuz yaşam tecrübeleri ile birlikte psikososyal yönden daha çok desteklenme gereksiniminin olduğu görülmektedir. Çocuk ve ergenlik dönemlerindeki bireyler yaşam tecrübesi açısından en az farkındalığa sahip olan gruptur. Bundan dolayı afet gibi büyük travmalardan daha fazla etkilenmektedirler. Özellikle zihinsel gelişimi ve düşünce şekilleri yetişkinlerden farklı olan çocuklar, afet gibi travmatik bir olay ile buna bağlı yas sürecini anlamlandırmakta zorlanmaktadır. Çocuklar incinebilecekleri, ailelerini ve diğer sevdiklerini kaybedebileceklerini düşünerek bir takım kaygı ve korkular geliştirebilirler. Bu sebeple çocukların kendilerini özgür bir şekilde ifade etmelerine imkan tanıyacak ortam yaratmak ve güven duydukları yetişkinlerle zaman geçirmelerini sağlamak oldukça önemlidir. Afetler ve acil durumlarda psikososyal müdahale, afet sonrasında etkilenen bireylerin, mevcut ihtiyaçlarını belirleyerek normal hayatlarına geçiş sürecini hızlandırmaya, gelecekte olması muhtemel afetlerle müdahale edebilme ve başa çıkabilmekle birlikte iyileşme, toparlama becerilerinin artırılmasına, yardım eden çalışanların da desteklenmesine yönelik etkinlik ve hizmetlerin bütünüdür. Psikososyal müdahalelerde ebelere rol ve sorumluluklar verilmekle birlikte tedavi ve rehabilitasyon aşamasında ebelerin takipleri önem kazanmaktadır. Bu derleme, afet sonrası kadın ve çocuklar üzerine psikososyal müdahalenin önemini vurgulamak ve ebelik yaklaşımlarını değerlendirmek amacıyla yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Afet; Çocuk; Ebe; Kadın; Psikososyal Müdahale*

S2-Midwives Approaches in Psychosocial Intervention to Women and Children After Disaster

Sümeyye Altıparmak, İnönü University, Faculty of Health Sciences, Department of Midwifery, Malatya, Turkey

Ayşe Alkan, İnönü University, Institute of Health Sciences, Department of Midwifery, Malatya, Turkey
Gamze Kök, İnönü University, Institute of Health Sciences, Department of Midwifery, Malatya, Turkey

Abstract

Disasters are all kinds of natural, technological or human-induced events that cause physical, economic and social losses for people, stop or interrupt normal life, and cause societies to be unable to cope with negativities and local resources. It is often thought that an entire population experiences disasters, but not every natural disaster affects every segment of society in the same way. It affects women and children due to gender inequalities caused by socioeconomic situations, cultural beliefs and traditional practices. Disasters are known as events that are difficult for women to survive and to cope with when they survive. These events, which negatively affect individuals, groups and society physically, socially, psychologically and economically, have a greater negative impact on women than on other individuals due to gender and gender roles. It is seen that women need more psychosocial support due to the negative life experiences they have during and after disasters. Individuals in childhood and adolescence are the group with the least awareness in terms of life experience. Therefore, they are more affected by major traumas such as disasters. Especially children, whose mental development and way of thinking are different from adults, have difficulty making sense of a traumatic event such as a disaster and the related mourning process. Children may develop some anxiety and fear, thinking that they may get hurt or lose their families and other loved ones. For this reason, it is very important to create an environment that will allow children to express themselves freely and to ensure that they spend time with adults they trust. Psychosocial intervention in disasters and emergencies is a set of activities and services aimed at accelerating the transition to normal lives by identifying the current needs of individuals affected by disasters, increasing their recovery and recovery skills, as well as being able to intervene and cope with possible disasters in the future, and supporting employees who help them. Although midwives are given roles and responsibilities in psychosocial interventions, their follow-up during the treatment and rehabilitation phase becomes important. This review was conducted to emphasize the importance of psychosocial intervention on women and children after disasters and to evaluate midwifery approaches.

Keywords: *Disaster; Child; Midwife; Woman; Psychosocial Intervention*

S3-İklim Değişikliği ve İnfertilite

Şükran Başgöl, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü, Samsun, Türkiye

Merve Karaman, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü, Samsun, Türkiye

Damla Acar, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü, Samsun, Türkiye

Özet

İklim değişikliği, dünya üzerinde yaşayan tüm canlılar ve ekosistemler için büyük bir tehdit oluşturmaktadır. Ayrıca İklim değişikliği üreme sağlığı ve toplumsal refah da dahil olmak üzere genel sağlık açısından önemli bir risk faktörüdür. İklim değişikliği, en fazla kendini sıcaklık artışı ile gösterse de; yoğun yağış sonrası oluşan seller, yağış miktarındaki azalmadan kaynaklanan kuraklık ve kasırgalar gibi hava olaylarının artışı da iklim değişikliğinin diğer göstergelerindedir. Atmosferdeki sera gazlarının artması, ozon tabakasının incilmesi, fosil yakıt kullanımındaki artış, yanardağlarda oluşan volkanik patlamalar iklim değişikliğinin başlıca nedenlerindedir. İklim değişikliğinin her yaş grubunun üzerinde etkisi vardır; ancak çocuk, yaşlı ve kadınlar bu değişikliklerden daha çok etkilenir. Bu derlemede iklim değişikliğinin infertilite ile olan ilişkisi literatür doğrultusunda tartışılacaktır. Gebeliğin oluşabilmesi için erkek ve kadın vücudunda üreme sisteminin tam olarak sağlıklı olması gerekir. Nitekim, meydana gelen iklim değişiklikleri kadın ve erkek üreme sağlığını olumsuz etkiler. Hava kirliliğinin yüksek seviyede olduğu bölgelerde hem erkek hem dişi üreme hücreleri olumsuz etkilenir. Sperm ve yumurta miktarında, kalitesinde azalma görülür, sperm hareketliliği olumsuz etkilenir. Embriyo gelişiminde de olumsuz değişikliklere yol açtığı görülmüştür. İklim değişikliği kadın menstrual siklus işleyişini doğrudan ve dolaylı olarak etkileyerek gebeliğin oluşumunu olumsuz etkileyebilir. Diğer yandan, literatürde hava kirliliğinin artması ile doğurganlığın azalması arasında ilişki olduğu bildirilmiştir. Yapılan çalışmalarda; ılıman bölgelerde karasal iklimde yaşayan kadınlarda yaz mevsiminde daha büyük folikül boyutu, ovulasyon sıklığı ve daha kısa adet döngüsü olduğu bulunmuştur. İklim değişikliği değiştirilemeyen bir durumdur; ancak bu değişime uyum sağlamak yaşam kalitesinin artırılması açısından oldukça önemlidir. Tüm sağlık profesyonellerinin, özellikle hasta savunucusu rolü olan ebeler ve hemşirelerin, iklim değişikliğinin fertiliteye olan etkilerini tanımlayabilmesi, ortaya çıkabilecek sağlık sorunlarını araştırması özelde kadın sağlığı, genelde ise toplum sağlığı açısından oldukça önemlidir.

Anahtar Kelimeler: *Ebe; İklim Değişikliği; İnfertilite; Kadın*

S3-Climate Change and Infertility

*Şükran Başgöl, Ondokuz Mayıs University, Faculty of Health Sciences, Midwifery Department,
Samsun, Turkey*

*Merve Karaman, Ondokuz Mayıs University, Faculty of Health Sciences, Midwifery Department,
Samsun, Turkey*

*Damlağül Acar, Ondokuz Mayıs University, Faculty of Health Sciences, Midwifery Department,
Samsun, Turkey*

Abstract

Climate change poses a major threat to all living organisms and ecosystems on Earth. Climate change is also an important risk factor for general health, including reproductive health and social welfare. Although climate change mostly manifests itself with temperature increase, the increase in weather events such as floods after heavy rainfall, drought caused by the decrease in the amount of precipitation and hurricanes are other indicators of climate change. The increase in greenhouse gases in the atmosphere, the thinning of the ozone layer, the increase in the use of fossil fuels, volcanic eruptions in volcanoes are the main causes of climate change. Climate change has an impact on all age groups; however, children, the elderly, and women are more affected by these changes. In this review, the relationship between climate change and infertility will be discussed in line with the literature. For pregnancy to occur, the reproductive system in the male and female body must be completely healthy. As a matter of fact, climate changes adversely affect male and female reproductive health. In regions with high levels of air pollution, both male and female reproductive cells are adversely affected. There is a decrease in the quantity and quality of sperm and eggs, and sperm motility is adversely affected. It has also been observed to cause negative changes in embryo development. Climate change may adversely affect the formation of pregnancy by directly and indirectly affecting the functioning of the female menstrual cycle. On the other hand, a relationship between increased air pollution and decreased fertility has been reported in the literature. In studies, it has been found that women living in continental climates in temperate regions have larger follicle size, ovulation frequency, and shorter menstrual cycles in the summer season. Climate change is a situation that cannot be changed; however, adapting to this change is very important in terms of increasing the quality of life. It is very important for all health professionals, especially midwives, and nurses, who have the role of patient advocates, to be able to define the effects of climate change on fertility and to investigate the health problems that may arise in terms of women's health in particular and public health in general.

Keywords: *Climate Change; Infertility; Midwife; Women*

S4-Türkiye'deki Afetlerde Kadın Sağlığı: Riskler, Erişim Zorlukları ve Çözüm Önerileri

Sinem Güven Santur, İnönü Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ebelik Anabilim Dalı, Malatya, Türkiye

Zeliha Özşahin, İnönü Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü, Malatya, Türkiye

Özet

Türkiye, depremler, sel felaketleri ve diğer doğal afetlerle sıklıkla karşılaşan bir ülkedir. Bu afetler, toplumun her kesimini etkilerken, özellikle kadınlar üzerinde belirgin etkiler bırakmaktadır. Bu çalışmayla ülkemizdeki afetlerde kadın sağlığına odaklanarak, kadınların maruz kaldığı özel zorlukları vurgulamak ve çözüm önerileri sunmak amaçlanmaktadır. Afet durumları, kadınların sağlığını doğrudan etkileyen bir dizi riski ortaya çıkarmaktadır. Bu riskler arasında gebelik komplikasyonları, hijyen ürünleri ve doğum hizmetlerine erişimde zorluklar, cinsel sağlık hizmetlerine ulaşımında sıkıntılar ve cinsel şiddet gibi faktörler bulunmaktadır. Afet sonrası dönemde kadınların maruz kaldığı ekonomik ve sosyal zorluklar, bu sağlık risklerini artırabilmektedir. Afetler sağlık altyapısına zarar verebilmekte ve kadınların temel sağlık hizmetlerine ulaşımını engelleyebilmektedir. Gebelik takibi, doğum kontrolü, cinsel sağlık danışmanlığı gibi hizmetlere ulaşım sorunları, afet sonrası dönemde daha belirgin hale gelmektedir. Ayrıca, güvenli doğum hizmetlerine ulaşımın zorlaşması gebelik ve doğum komplikasyonlarını artırabilmektedir. Diğer yandan toplumsal düzenin bozulmasına neden olarak cinsiyet temelli şiddetin artmasına zemin hazırlayabilmektedir. Kadınlar, afet sonrasında evsizlik, yetersiz güvenlik ve koruma önlemlerinin yetersizliği nedeniyle cinsiyet temelli şiddetle karşılaşabilmektedir. Bu durum, kadın sağlığını ciddi şekilde etkileyebilmekte ve psikososyal sorunlara yol açabilmektedir. Bu süreçlerin yönetiminde hedefler ve sağlık politikaları, cinsiyet duyarlı bir perspektifle oluşturulmalıdır. Toplumsal cinsiyet eğitimi ve farkındalık programları, afetlere hazırlık süreçlerinde ve sonrasında yaygınlaştırılmalıdır. Sağlık hizmetlerine ulaşımı kolaylaştırmak için afet sonrası dönemde mobil sağlık ekipleri ve sağlık merkezleri kurulmalıdır. Cinsel şiddetle mücadele için güçlü koruma önlemleri ve destek mekanizmaları oluşturulmalıdır. Bu kapsamda güvenli sığınaklar, acil iletişim ve destek hatları, halka açık alanlarda aydınlatma, psikososyal destek ve danışmanlık, toplum eğitimi ve bilinçlendirme programları, hukuki destek ve adli süreçlerin yürütülmesinde kolaylıklar sağlanmasıyla cinsel şiddete yönelik etkili bir yaklaşım sağlamak hedeflenmelidir.

Anahtar Kelimeler: *Afet; Afet Çözüm Önerileri; Afet Riskleri; Kadın Sağlığı; Türkiye*

S4-Women's Health in Disasters in Turkey: Risks, Access Challenges and Solution Suggestions

Sinem Güven Santur, Inonu University, Faculty of Health Sciences, Department of Midwifery, Malatya, Turkey

Zeliha Özşahin, Inonu University, Faculty of Health Sciences, Department of Midwifery, Malatya, Turkey

Abstract

Turkey is a nation that frequently experiences earthquakes, floods, and other natural catastrophes. Although these disasters have an impact on all societal sections, they have a particularly extensive impact on women. This study's goal is to concentrate on women's health during disasters in our country, highlight the unique challenges to which women are exposed, and propose solutions. Disasters create risks that have a direct impact on the health of women. These risks consist of complications during pregnancy, limited access to hygiene products and delivery services, limited access to sexual healthcare services and sexual violence. During the post-disaster period, women face economic and social difficulties that can lead to an increase in these health risks. Disasters can harm health infrastructure and hinder women from obtaining essential healthcare services. The challenges faced in accessing services like prenatal care, contraception, and sexual health counselling become more prominent in the aftermath of a disaster. Furthermore, difficulties in accessing safe delivery services can increase the risk of pregnancy and delivery-related issues. Moreover, disasters can disturb the social order and prompt an increase in gender-based violence. Women experiencing homelessness following a disaster may be at risk of gender-based violence due to insufficient security and inadequate protection measures. The situation can have severe repercussions on the health of women and potentially lead to psychosocial issues. Targets and health policies in the management of these processes should be formulated with a gender-sensitive perspective. Gender education and awareness programmes should be disseminated during and after disaster preparedness processes. Mobile health teams and health centres should be established in the post-disaster period to facilitate access to health services. Strong protection measures and support mechanisms should be established to combat sexual violence. In this context, it should be aimed to provide an effective approach to sexual violence by providing safe shelters, emergency communication and support lines, lighting in public areas, psychosocial support and counselling, community education and awareness-raising programmes, legal support and facilitation in the execution of judicial processes.

Keywords: *Disaster; Disaster Risks; Disaster Solution Suggestions; Turkey; Women's Health*

S5-Üreme Sağlığı ve Cinsel Sağlık Özelinde Afetlerde Kadın Sağlığı

Öznur Hayat Öktem, Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Gülhane Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Anabilim Dalı, Ankara, Türkiye
Arzu Kul Uçtu, Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Gülhane Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Anabilim Dalı, Ankara, Türkiye

Özet

Afetler; deprem, sel, yangın, tsunami, kasırga, salgın hastalıklar, savaşlar ve göçler nedeniyle gerçekleşebilmekte olup, bireysel veya toplumsal fonksiyonları bozmaktadır. Etkilenen toplumun kendi kaynaklarını kullanarak başa çıkma yeteneğini azaltan ve aşan afetler; insani, maddi, manevi veya çevresel kayıplara uğratan olan olağanüstü durumlardır. Doğal afetler sağlık sistemlerini, kaynaklara erişimi ve sağlık hizmetlerine ulaşımı olumsuz yönde etkilemektedir. Afetlerde toplumun bütün üyeleri etkilenirken bazı gruplar dezavantajlı durumdadır: kadınlar, çocuklar, engelli bireyler, yaşlılar, azınlıklar, göçmenler gibi. Afetin yıkıcı etkisinden daha şiddetli etkilenen dezavantajlı gruplar arasında yer alan kadınlar özellikle toplumsal cinsiyet rolleri nedeniyle ayrımcılık, dil veya kültür farklılıklarından kaynaklanan dışlanma, sosyal destek eksikliği, sağlık ve sosyal hizmetlere erişim eksikliği, aile yaşamının kesintiye uğraması gibi mağduriyetler yaşamaktadır. Bu süreçler, kadınların afet anında ve sonrasında üreme ve cinsel sağlık hizmetlerine erişim ve yararlanım durumlarını direk ya da dolaylı olarak olumsuz yönde etkilemektedir. Afetlerde cinsel ve üreme sağlığı hizmetlerinin sağlanması ve sürdürülmesi insani gereksinimlerin karşılanabilmesi adına temel gereksinimlerdenidir. Afetler sırasında cinsel sağlık veya üreme sağlığı hizmetlerinin kesintiye uğraması akut veya uzun dönem çeşitli sorunlara neden olmaktadır. Bunlar; istenmeyen gebeliklerde artış, güvensiz ortamlarda düşük, ölü doğumlarda artış, enfeksiyon, emzirme problemleri, aile planlaması hizmetlerine erişememe, cinsel yollarla bulaşan hastalıklar, kronik hastalıklar, cinsel istismar, cinsel şiddet ve tecavüz, aile içi şiddet olabilmektedir. Afetlerde toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin farkında olarak nitelikli sağlık bakımına gereksinimin karşılanmasına ihtiyaç duyulmakta, cinsel sağlık ve üreme sağlığı hizmetlerinin ulaşım ve yararlanım oranlarının tespiti ile iyileştirme çalışmalarının yapılmasına ve iyi uygulama örneklerinin sürdürülebilirliğinin sağlanmasına gereksinim duyulmaktadır. Afetler sırasında ve sonrasında hizmet verecek tüm sağlık profesyonellerinin cinsel sağlık ve üreme sağlığının temel insan hakkı olduğunun bilincinde olarak, tüm insanlara eşit ve sürekli bakımı sağlaması yaşanabilecek olası sağlık sorunlarının kısa ve uzun dönem olumsuzluklarının giderilmesinde etkili olacaktır. Bu derlemenin amacı afetin üreme ve cinsel sağlık özelinde kadın sağlığı üzerinde yıkıcı etkisini incelemektir.

Anahtar Kelimeler: *Afet ve Acil Durumlar; Cinsel Sağlık; Kadın Sağlığı*

S5-Women's Health in Disasters with Special Focus on Reproductive Health and Sexual Health

Öznur Hayat Öktem, Health Sciences University, Gülhane Institute of Health Sciences, Department of Midwifery, Ankara, Turkey

Arzu Kul Uçtu, Health Sciences University, Gülhane Institute of Health Sciences, Department of Midwifery, Ankara, Turkey

Abstract

Disasters can be caused by earthquakes, floods, fires, tsunamis, hurricanes, epidemics, wars and migrations and disrupt individual or social functions. Disasters that reduce and exceed the ability of the affected community to cope using its own resources are extraordinary situations that cause human, material, moral or environmental losses. Natural disasters negatively affect health systems, access to resources and access to health services. While all members of the society are affected by disasters, some groups are disadvantaged: women, children, persons with disabilities, elderly, minorities, migrants. Women, who are among the disadvantaged groups that are more severely affected by the destructive impact of disasters, suffer from discrimination due to gender roles, exclusion due to language or cultural differences, lack of social support, lack of access to health and social services, and interruption of family life. These processes directly or indirectly negatively affect women's access to and utilisation of reproductive and sexual health services during and after the disaster. Provision and maintenance of sexual and reproductive health services in disasters is one of the basic requirements in order to meet humanitarian needs. Interruption of sexual and reproductive health services during disasters causes various acute or long-term problems. These can be; increase in unwanted pregnancies, abortion in unsafe environments, increase in stillbirths, infection, breastfeeding problems, lack of access to family planning services, sexually transmitted diseases, chronic diseases, sexual abuse, sexual violence and rape, domestic violence. Being aware of gender inequality in disasters, there is a need to meet the need for qualified health care, there is a need to determine the access and utilisation rates of sexual and reproductive health services, to carry out improvement studies and to ensure the sustainability of good practice examples. Providing equal and continuous care to all people with the awareness that sexual and reproductive health is a fundamental human right by all health professionals who will provide services during and after disasters will be effective in eliminating the short and long term negativities of possible health problems. The aim of this review is to examine the devastating effects of disaster on women's health, especially reproductive and sexual health.

Keywords: *Disasters and Emergencies; Sexual Health; Women's Health*

S6-İklim Değişikliğinin Ana Çocuk Sağlığına Etkileri

Pınar Akbaş, Karabük Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Karabük, Türkiye
Sultan Özkan Şat, Bitlis Eren Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü, Bitlis, Türkiye

Özet

İklim değişikliği; sera gazlarının etkisi ile hava sıcaklıklarında ani artış ve azalışlar, yağışlarda değişimler, şiddetli hava olaylarının artışı, mevsimlerin değişmesi ve çeşitli afetler ile kendini göstermektedir. Dünya Sağlık Örgütü tarafından, 21. yüzyılın en büyük tehlikesi olarak tanımlanan küresel iklim değişikliği; ekosistemi, dünya toplumlarını ve insan sağlığını olumsuz etkilemektedir. İklim değişikliğinden en fazla kadınların ve çocukların etkilendiği belirtilmektedir. Bu nedenle bu derlemede, iklim değişikliğinin ana çocuk sağlığı üzerindeki etkilerinin incelenmesi amaçlanmaktadır. İklim değişikliğine bağlı ısı stresi, gıdaya ulaşımında sorunlar ve beslenmede yetersizlik, temiz suya erişimde kısıtlılık, fırtına ilişkili yaralanma-ölüm, ozon ilişkili solunumsal hastalıklar, aero-alerjen ilişkili hastalıklar, enfeksiyon hastalıkları, vektör kaynaklı hastalıklar, gastrointestinal sistem hastalıkları toplumdaki diğer popülasyonlara göre çocuklarda sıklıkla görülmektedir. Uyku problemleri, korku, uyum sorunları, iklimle ilgili sosyal-politik istikrarsızlıktan kaynaklanan çatışmalar, yer değiştirme ve zorunlu göçler, eğitimde aksaklıklar ise iklim değişikliği nedeniyle çocukların karşılaştığı diğer sorunlardır. Kadınlar ise; cinsel yolla bulaşan enfeksiyonlar, gebelik dönemi sorunları, abortus, erken doğum, düşük doğum ağırlıklı bebekler, fetal ölümler, fetal defektler, aile planlaması yöntemlerine erişememe, infertilite sorunları ve menopozal dönemdeki sorunlar gibi sorunlarla iklim değişikliğinin etkisi ile daha şiddetli ve yaygın karşılaşmaktadır. Taciz, tecavüz, şiddet olayları, para karşılığı erken yaşta evlilikler, doğum öncesi sağlık bakımından yararlanamama, mevsimsel işçilik ve beraberinde getirdiği sorunlar da iklim değişikliğine bağlı ortaya çıkan afet olayları ve toplumsal istikrarsızlık nedeniyle kadınların artan oranda yaşadığı sorunlar arasındadır. Ayrıca iklim değişikliği krizine bağlı kadınlarda anksiyete, post travmatik stres bozukluğu, depresyon gibi ruhsal sıkıntılar daha çok görülmektedir. Sonuç olarak kadınların ve çocukların fiziksel, ruhsal, psikolojik, sosyal sağlıkları iklim değişikliği nedeniyle olumsuz etkilenmektedir. Bu sorunlar göz önünde bulundurularak; sağlık politikaların geliştirilmesi ve iklim değişikliğinin etkilerinin en aza indirilmesi için gerekli önlemlerin alınması gerekmektedir. Ana çocuk sağlığı alanında çalışan sağlık profesyonellerinin iklim değişikliğinin kadınlar ve çocuklar üzerindeki etkilerinin farkında olarak iklim değişikliğinin etkilerinin azaltılmasına yönelik sağlık politikaları geliştirilmesi konusunda aktif rol alması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Çocuk Sağlığı; İklim Değişikliği; Kadın Sağlığı*

S6-Effects of Climate Change on Maternal and Child Health

*Pınar Akbaş, Karabük University, Faculty of Health Sciences, Nursing Department, Karabük, Turkey
Sultan Özkan Şat, Bitlis Eren University, Faculty of Health Sciences, Department of Midwifery, Bitlis,
Turkey*

Abstract

Climate change; it manifests itself with sudden increases and decreases in air temperatures due to the effect of greenhouse gases, changes in precipitation, increase in severe weather events, change of seasons and various disasters. Global climate change, defined by the World Health Organization as the greatest danger of the 21st century; it negatively affects the ecosystem, world societies and human health. It is stated that women and children are most affected by climate change. Therefore, this review aims to examine the effects of climate change on maternal and child health. Heat stress due to climate change, problems in accessing food and inadequate nutrition, limited access to clean water, storm-related injury-death, ozone-related respiratory diseases, aero-allergen-related diseases, infectious diseases, vector-borne diseases, gastrointestinal system diseases are more common in children than in other populations in the society. Sleep problems, fear, adaptation problems, conflicts arising from climate-related social-political instability, displacement and forced migrations, and disruptions in education are other problems faced by children due to climate change. As for women; problems such as sexually transmitted infections, pregnancy problems, abortion, premature birth, low birth weight babies, fetal deaths, fetal defects, inability to access family planning methods, infertility problems and problems in the menopausal period are encountered more severely and widely with the effect of climate change. Harassment, rape, acts of violence, early marriages for money, inability to benefit from prenatal health care, seasonal labor and the problems it brings are among the problems experienced by women at an increasing rate due to disaster events and social instability resulting from climate change. In addition, psychological problems such as anxiety, post-traumatic stress disorder and depression are more common in women due to the climate change crisis. As a result, the physical, spiritual, psychological and social health of women and children are negatively affected by climate change. Considering these problems; it is necessary to develop health policies and take necessary precautions to minimize the effects of climate change. It is recommended that health professionals working in the field of maternal and child health take an active role in developing health policies to reduce the effects of climate change by being aware of the effects of climate change on women and children.

Keywords: *Child Health; Climate Change; Women's Health*

S7-Deprem Deneyimleyen Lohusaların Doğum Hafızasının Anksiyete ve Yorgunluk ile İlişkisi: Kahramanmaraş Depremi Örneği

*Zeliha Özşahin, İnönü Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü, Malatya, Türkiye
Gülçin Nacar, İnönü Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Malatya, Türkiye
Sinem Güven Santur, İnönü Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ebelik Anabilim Dalı, Malatya,
Türkiye*

*Yeşim Aksoy Derya, Malatya Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Malatya, Türkiye
Hatice Fırat, Malatya Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Malatya, Türkiye*

Özet

Amaç: Araştırma deprem deneyimleyen lohusaların doğum hafızasının anksiyete ve yorgunluk ile ilişkisini belirlemek amacı ile yapıldı. **Yöntem:** Tanımlayıcı ve ilişkisel tarama modeli kullanılarak yürütülen çalışma bir kamu hastanesinde doğum yapan kadınlar üzerinde Kahramanmaraş Depremi sonrasında gerçekleştirildi. Araştırmaya 365 lohusa kadın katıldı. Verilerin elde edilmesinde “Kişisel Bilgi Formu”, “Doğum Hafızası ve Hatırlama Ölçeği”, “Durumluluk Kaygı Ölçeği” ve “Yorgunluk Değerlendirme Ölçeği” kullanıldı. **Bulgular:** Doğum hafızası ve hatırlama ölçeği toplam puan ortalamasının yorgunluk ölçeği puan ortalaması arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu, duygusal hafıza, hafızanın merkezliliği ve istemsiz hatırlama alt boyut puan ortalamaları ile kaygı düzeyi puan ortalaması arasında önemli bir ilişki olduğu saptandı (sırası ile $\beta=0.275$, $p= 0.001$; $\beta= 0.176$, $p= 0.001$; $\beta =-0.169$ $p= 0.004$; $\beta =-0.208$, $p= 0.001$). **Sonuç:** Deprem deneyimleyen lohusalarda doğum hafızası ve hatırlamanın yorgunluk düzeyini; duygusal hafıza, hafızanın merkezliliği ve istemsiz hatırlama alt boyutlarının kaygı düzeyini önemli ölçüde etkilediği saptandı.

Anahtar Kelimeler: *Afet; Deprem; Lohusa; Postpartum Kaygı; Postpartum Yorgunluk*

S7-The Relationship between Birth Memory of Postpartum Women Who Experienced an Earthquake and Anxiety and Fatigue: The Example of Kahramanmaraş Earthquake

Zeliha Özşahin, Inonu University, Faculty of Health Sciences, Department of Midwifery, Malatya, Turkey

Gülçin Nacar, Inonu University, Faculty of Nursing, Nursing, Malatya, Turkey

Sinem Güven Santur, İnönü University, Institute of Health Sciences, Department of Midwifery, Malatya, Turkey

Yeşim Aksoy Derya, Inonu University, Faculty of Health Sciences, Department of Midwifery, Malatya, Turkey

Hatice Fırat, Malatya Training and Research Hospital, Malatya, Turkey

Abstract

Aim: The study aimed to establish the correlation between childbirth recollection and anxiety and weariness among postpartum women who encountered an earthquake. **Method:** This research used a descriptive and relational screening model to investigate women who gave birth in a public hospital after the Kahramanmaraş Earthquake. The study included 365 puerperant participants. The "Personal Information Form", "Birth Memory and Recall Scale", "State Anxiety Scale", and "Fatigue Rating Scale" were utilized to collect the quantitative data. The study aimed to provide objective data and maintain a clear, concise writing style with logical organization and correct grammar, spelling, and punctuation throughout. **Results:** A significant positive correlation was found between the mean scores of birth memory and recall scale and the mean scores of fatigue scale. Additionally, there was a significant correlation between the mean scores of emotional memory, memory centrality and involuntary recall subscales and the mean scores of anxiety level ($\beta=0.275$, $p= 0.001$; $\beta= 0.176$, $p= 0.001$; $\beta =-0.169$ $p= 0.004$; $\beta =-0.208$, $p= 0.001$, respectively). **Conclusion:** The study revealed a significant impact of birth memory and recall on the level of fatigue, while emotional memory, centrality of memory, and involuntary recall sub-dimensions were found to significantly affect the level of anxiety in puerperal mothers who experienced an earthquake.

Keywords: *Earthquake; Puerperium; Postpartum anxiety; Postpartum fatigue; Disaster*

S8-Afetlerde Ruh Sağlığı alışanlarının İkincil Travmatik Stres Bozukluğuyla Başa ıkma Stratejileri ve Müdahaleleri

*Rabia Canbakış, Bartın Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Sosyal Hizmet Anabilim Dalı
Yüksek Lisans Programı, Bartın, Turkey*

zet

Çalışmaların çoğu sağlık çalışanları, ruh sağlığı uzmanlarının İkincil Travmatik Stres Bozukluğu (İTSB) görülme sıklığı ve bazı değişkenlerle ilişkilerini incelemiştir. Afetlerde ruh sağlığı alışanlarının İkincil Travmatik Bozuklukları görülme sıklığı ve yaygınlığı dikkate alınarak bu derleme çalışması, ruh sağlığı alışanlarının İTSB ile başa çıkma stratejileri ve mevcut müdahalelerin neler olduğunu hedeflenmektedir. Bu araştırmanın yöntemi literatür taramasıdır ve bu kapsamda dijital veri tabanlarındaki makaleler, tezler ve raporlar incelenmiştir. Yapılan literatür taraması sonucunda beş çalışma bu araştırmanın arama kıstaslarına uygun bulunmuştur. Çalışma sonucundaki bulgulara göre, bireysel ve organizasyonel düzeylerde başa çıkma stratejileri ve müdahaleler saptanmıştır. Mikro düzeyde, bireysel olarak ele alınan müdahaleler psikoterapi, psikoeğitim gibi teorik modelleri kullanarak yapılan müdahaleleri içermektedir. Aynı zamanda kriz ve travma alanında kullanılan bazı yöntemlerin ikincil travmatik stres müdahalesi için de etkili olduğu grlmştir. Bu yöntemler arasında; krize müdahale, psikolojik müdahale ve kriz bilgilendirmesi bulunmaktadır. Yapılan araştırmalarda bireysel düzeydeki müdahaleler ön planda olsa da organizasyonel müdahalelerin etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bunlar arasında; çalıştayların yapılması veya gerekli semptomların önlenmesi ve azaltılması için destekleyici bir organizasyon kültürünün teşvik edilmesi yer alır. Bununla birlikte benzer semptomlara sahip kişilerden oluşan grup terapilerinin de yapılmasının etkili olduğu grlmştir. Mevcut literatür bilgilerinde ruh sağlığı çalışanlarının afet görevleri sırasında tecrübe ettikleri İTSB' nin yaygınlığı ve risk faktörleri sıklıkla tartışılırken, İTSB'den kurtulmaları için sunulan hizmetlerin ve müdahalelerin Türkiye'de sınırlı olduğu saptanmıştır. Daha da önemlisi, afet sırasında ve sonrasında ruh sağlığı çalışanlarına yönelik sistematik bireysel ve organizasyonel müdahalelerin geliştirilmesi nerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Başa ıkma Becerileri; İkincil Travmatik Stres Bozukluğu; Müdahale*

S8-Coping Strategies and Interventions for Secondary Traumatic Stress Disorder in Mental Health Professionals during Disasters

Rabia Canbakiş, Bartın University, Graduate Education Institute, Department of Social Work, Graduate Program, Bartın, Turkey

Abstract

Most studies have examined the frequency of Secondary Traumatic Stress Disorder (STSD) among healthcare workers and mental health professionals, along with its associations with various variables. Considering the prevalence and frequency of Secondary Traumatic Stress Disorders among mental health professionals during disasters, this review aims to identify coping strategies and interventions employed by mental health workers dealing with STSD. The research method involves a literature review, examining articles, theses, and reports from digital databases. Five studies meeting the search criteria were identified through the literature review. According to the study's results, coping strategies and interventions were identified at both individual and organizational levels. At the micro level, individual interventions included therapies using theoretical models such as psychotherapy and psychoeducation. Some methods commonly used in crisis and trauma situations were found to be effective in secondary traumatic stress interventions. These methods included crisis intervention, psychological intervention, and crisis education. While individual interventions were highlighted in the research, it was concluded that organizational interventions were also effective. Among these, conducting workshops, encouraging a supportive organizational culture to prevent and reduce symptoms, stood out. Additionally, group therapies with individuals experiencing similar symptoms were found to be effective. Despite discussions on the prevalence and risk factors of STSD experienced by mental health professionals during disaster duties in existing literature, limited services and interventions were found to help them overcome STSD in Turkey. Importantly, systematic individual and organizational interventions for mental health professionals during and after disasters are recommended to be developed.

Anahtar Kelimeler: *Coping Strategies; Secondary Traumatic Stress Disorder; Interventions*

S9-Kırıldığı Yerden Yeniden Doğmak Deprem, Travma Sonrası Stres Bozukluğu ve Sosyal Hizmet

*Özge Özgür, Bartın Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sosyal Hizmet Bölümü, Bartın, Türkiye
Ece Parlak Ünlü, Bartın Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sosyal Hizmet Bölümü, Bartın,
Türkiye*

Özet

Bu bildiri de tüm dünyada ve yakın zamanda Türkiye’de yaşanan büyük yıkımların -depremlerin- sonrasında gelişen posttravmatik stres bozukluğunun (TSSB) yaygınlığı, etkileri, iyileşme yolları tartışılmakta; sosyal hizmetin bu müdahale sürecindeki yeri, işlevi ve müdahale stratejileri ele alınmakta ve halihazırdaki uygulama modellerinin hayata geçirilmesinin önemi vurgulanmaktadır. Dünyanın en yıkıcı doğal afetlerden biri olan depremler, önemli insan ve maddi kaynak kayıplarına neden olmakta ve geride kalanlar için güçlü psikolojik ve sosyal etkiler bırakmaktadır. Bu kayıpların neticesinde bireyler travmatik stres tepkileri gösterebilmektedir. Basit bir korku tepkisinden daha fazlasını içeren ve basit bir koşullanma modeli ile açıklanamayan karmaşık bir bozukluk olan Travma Sonrası Stres Bozukluğu (TSSB) oranının afetler sonrasında kayda değer derecede yüksek olduğunu gösteren birçok çalışma bulunmaktadır. Yıkıcı depremler gibi büyük ölçekli travmatik olaylardan önce ve sonra gelişen biyolojik, psikolojik ve sosyal faktörler etkileşimsel olarak TSSB sürecini, şiddetini ve sonuçlarını etkilemektedir. Bununla birlikte travmayla karşılaşan birey bakış açısını yeniden gözden geçirebilir ve travmayla başa çıkma süreci, yeniden değerlendirme, güçlenme ve uyum sağlama ile de sonuçlanabilir. Birey, iyileşmenin zorluklarıyla yüzleşirken daha derinlemesine düşünebilir, yaşamını ve yaşam önceliklerini ve sosyal destek ağlarının önemini yeniden değerlendirebilir. Bu sürecin bir sonucu olarak hayatta kalanlar, olumsuz duygularını yönetmede daha etkili olmayı, sorunlarını etkin bir şekilde çözmeyi ve daha dirençli olmayı öğrenebilirler. Travma sonrası uzun dönemli etkilerle ilgili yapılan çalışmalar genellikle travma sonrası iyileşmenin (gelişmenin) nasıl sağlanabileceği üzerine yoğunlaşmakta ve bu iyileşmeye olumlu yönde etki eden bireysel ve sosyal faktörlere odaklanmaktadır. Travma sonrası iyileşmeye olumlu yönde katkıda bulunan önemli bireysel ve sosyal faktörler arasında psikolojik sağlamlık, sosyal destek, manevi destek, maddi kaynaklar, imkan ve fırsatlar sayılmakta ve bu faktörlerin olumlu etkisini öne süren teorik çerçeveler ve araştırmalar bulunmaktadır. Depremler sonrasında bireylerin yaşadığı TSSB oranlarının yüksekliği afetler sonrası koruyucu ve iyileştirici sosyal hizmetin öncü rol oynadığı multidisipliner müdahalelerde TSBB’nin dikkate alınması gerektiğini açıkça göstermektedir. TSSB, sosyal hizmetin genelci bakışıyla bireysel bir sorun olarak ele alındığında mikro; aile/grup/topluluk düzeyinde ele alındığında mezzo ve toplumsal etkileri bağlamında sosyal ve politik olarak ele alındığında makro düzeydeki teorik yaklaşımlara ve uygulamalara müdahil olur. Bu bildiri de depremedelerin yaşadığı travma sonrası stres bozukluğuna yönelik sosyal hizmetin işlevleri (bireylere ve ailelere destek sağlama, kaynaklara erişime destek olma gibi) ve sosyal hizmet uzmanının durumsal destek, umutlu olmayı teşvik etmek ve yönlendirme gibi müdahale becerileri ele alınmıştır. Deprem sonrası TSBB ile çalışmada multidisipliner ekip çalışmasının önemi kaçınılmazdır. Sosyal hizmet uzmanlarının da içinde bulunduğu bu multidisipliner “psikososyal destek ekibi”nin nasıl daha etkili ve verimli çalışabileceği üzerine daha fazla düşünülmesi, betimleyici, kanıta dayalı ve fenomenolojik saha araştırmalarının yapılması gerekmektedir. Türkiye’nin bir “deprem ülkesi” olduğu gerçeğinden hareketle travma sonrası stres bozukluğuna yönelik multidisipliner çalışmaların ve hali hazırdaki programların sadece söylem ve rapor düzeyinde değil, somut uygulama düzeyinde harekete geçirilmesi elzem ve kaçınılmazdır.

Anahtar Kelimeler: *Deprem; Sosyal Hizmet; Travma Sonrası İyileşme ve Güçlenme; Travma Sonrası Stres Bozukluğu*

S9-Reborn From The Broken Place Earthquake, Post-Traumatic Stress Disorder and Social Work

Özge Özgür, Bartın University, Faculty of Health Sciences, Department of Social Work, Bartın, Turkey

Ece Parlak Ünlü, Bartın University, Faculty of Health Sciences, Department of Social Work, Bartın, Turkey

Abstract

This paper discusses the prevalence, effects and recovery pathways of posttraumatic stress disorder (PTSD) that develops in the aftermath of major devastations - earthquakes - all over the world and recently in Turkey. The place, function and intervention strategies of social work in this intervention process are discussed and the importance of implementing current practice models is emphasized. Earthquakes, one of the world's most destructive natural disasters, cause significant human and material resource losses and leave strong psychological and social impacts for those left behind. As a result of these losses, individuals may show traumatic stress reactions. There are many studies showing that the rate of Posttraumatic Stress Disorder (PTSD), a complex disorder that involves more than a simple fear response and cannot be explained by a simple conditioning model, is significantly higher after disasters. Biological, psychological and social factors that develop before and after large-scale traumatic events such as devastating earthquakes interactively influence the process, severity and consequences of PTSD. However, the individual who encounters trauma may reconsider their perspective and the process of coping with trauma may also result in reevaluation, empowerment and adaptation. As the individual faces the challenges of recovery, they may reflect more deeply, reassess their life and life priorities and the importance of their social support networks. As a result of this process, individuals may learn to be more effective in managing their negative emotions, solve their problems effectively and become more resilient. Studies on the long-term effects of trauma generally focus on how to achieve posttraumatic recovery (development) and focus on the individual and social factors that contribute positively to this recovery. Psychological resilience, social support, spiritual support, material resources, opportunities and possibilities are considered as important individual and social factors that contribute positively to posttraumatic recovery, and there are theoretical frameworks and studies that suggest the positive impact of these factors. The high rates of PTSD experienced by individuals after earthquakes clearly show that PTSD should be taken into consideration in multidisciplinary interventions in which protective and curative social work plays a leading role after disasters. When PTSD is considered as an individual problem from a generalist perspective of social work, it intervenes in theoretical approaches and practices at the micro level; at the mezzo level when it is considered at the family/group/community level; and at the macro level when it is considered socially and politically in the context of its social effects. In this paper, the functions of social work for post-traumatic stress disorder experienced by earthquake victims (such as providing support to individuals and families, supporting access to resources) and the intervention skills of the social worker such as situational support, encouraging hopefulness and guidance are discussed. The importance of multidisciplinary teamwork in working with PTSD after the earthquake is inevitable. It is necessary to think more about how this multidisciplinary "psychosocial support team" including social workers can work more effectively and efficiently, and to conduct descriptive, evidence-based and phenomenological field research. Considering the fact that Turkey is an "earthquake country", it is essential and inescapable that multidisciplinary studies and existing programs for post-traumatic stress disorder should be activated not only at the level of discourse and reports, but also at the level of concrete implementation.

Keywords: *Earthquake; Social Work; Posttraumatic Recovery and Empowerment; Posttraumatic Stress Disorder*

S10-Risk Yönetim Endeksi (Inform)'ne Göre G7 ve E7 Ülkelerinin Karşılaştırılması

Pelinsu Buket Doğanyigit, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi, Samsun, Türkiye

Özet

Afet; bir toplumu ya da çevreyi olumsuz olarak etkileyen, aniden gelişen, doğal ya da insan kaynaklı olaylar şeklinde tanımlanmaktadır. Dünya çapında meydana gelen afetler nedeniyle toplumlar maddi ve manevi kayıplar yaşamaktadır. Bu bakımdan toplumların afet risklerini yönetme yeteneğini geliştirmeleri önem arz etmektedir. Risk yönetimi ise, “ülke, bölge, kent ve yerel ölçekte risk türleri ve düzeylerini tespit etme, azaltma ve paylaşma çalışmaları ile bu alandaki planlama esasları” olarak ifade edilmektedir. Ülkeler; dünya genelinde durumlarını görmeleri, diğer ülkelerin ve kendilerinin karşılaşılabileceği riskleri değerlendirip önlem almalarını sağlayan pusulaya ihtiyaç duymaktadırlar. Bu kapsamda INFORM Risk Endeksi, ülkelerin insani krizlere ve felaketselere maruz kalma, bunlardan etkilenme ve başa çıkma kapasitesini karşılaştırmalı bir şekilde değerlendirilen endeks puanlama sistemidir. Endeks; 3 ana boyut, 6 farklı kategori ve 17 farklı bileşenden oluşmaktadır. Bu çalışmanın amacı, Risk Yönetim Endeksi (INFORM) kullanılarak G7 ve E7 ülkelerini karşılaştırmaktır. Endeksin karşılaştırılmasında 2023 yılında yayımlanan INFORM Risk Endeksi 2024 raporu kullanılmıştır. E7 ülkelerinin INFORM risk sınıfı baz alınarak yapılan sıralamada yüksek risk sınıfında bulunan ülkelerin; Hindistan (5,3) ve Meksika (4,9) olduğu görülmüştür. G7 ülkelerinin INFORM risk sınıfı baz alınarak yapılan sıralamada; ABD orta ve İngiltere çok düşük risk sınıfında yerini almaktadır. Tehlikeye maruz kalma boyutu içerisinde çok yüksek risk grubunda; Hindistan ve Japonya bulunmaktadır. Zarar görülebilirlik açısından; E7 ülkeleri arasında Hindistan en yüksek risk endeksine sahip iken, G7 ülkeleri içerisinde Almanya'nın yüksek endeksi bulunmaktadır. Başa çıkma kapasitesi eksikliği en yüksek olan E7 ülkeleri arasında Rusya, Endonezya ve Meksika'nın olduğu görülmüştür. Başa çıkma kapasitesi eksikliği en düşük olan G7 ülkesi ise Japonya'dır. Ülkelerin risk endeks puanlarını en aza indirebilmeleri için uzun vadeli ve etkin bir şekilde işleyen risk yönetim planlamalarının yapılması önerilebilir. Bu noktada; farklı ülkelerle işbirliklerinin sağlanması, küresel anlamda sosyal politikaların geliştirilmesi ve çevre dostu tedbirlerin alınması tavsiye edilebilir.

Anahtar Kelimeler: *Afet; Risk; Risk Yönetim Endeksi*

S10-Comparison of G7 and E7 Countries According to Risk Management Index (Inform)

Pelinsu Buket Doğanyığıt, Ondokuz Mayıs University, Faculty of Health Sciences, Health Management, Samsun, Turkey

Abstract

Disaster; It is defined as sudden, natural or human-induced events that negatively affect a society or the environment. Societies experience material and moral losses due to disasters occurring around the world. In this regard, it is important for societies to improve their ability to manage disaster risks. Risk management is defined as "the efforts to identify, reduce and share risk types and levels at the country, region, city and local scale, and the planning principles in this field". Countries; They need a compass that allows them to see their situation around the world, evaluate the risks that other countries and themselves may face, and take precautions. In this context, INFORM Risk Index is an index scoring system that comparatively evaluates the exposure, impact and coping capacity of countries to humanitarian crises and disasters. Index; It consists of 3 main dimensions, 6 different categories and 17 different components. The aim of this study is to compare G7 and E7 countries using the Risk Management Index (INFORM). INFORM Risk Index 2024 report published in 2023 was used to compare the index. In the ranking made based on the INFORM risk class of E7 countries, the countries in the high risk class are; It was observed that India (5.3) and Mexico (4.9). In the ranking made based on the INFORM risk class of G7 countries; The USA is in the medium risk class and the UK is in the very low risk class. In the very high risk group within the dimension of exposure to danger; There are India and Japan. In terms of vulnerability; While India has the highest risk index among the E7 countries, Germany has the highest index among the G7 countries. It has been observed that Russia, Indonesia and Mexico are among the E7 countries with the highest coping capacity deficiency. The G7 country with the lowest coping capacity deficiency is Japan. In order for countries to minimize their risk index scores, it may be recommended that long-term and effective risk management plans be made. At this point; It may be recommended to ensure cooperation with different countries, develop global social policies and take environmentally friendly measures.

Key Words: *Disaster; Risk; Risk Management Index*

S11-Türkiye’de Afet Bilinci ve Farkındalığı Kapsamında Yapılan Lisansüstü Tezlerinin İncelenmesi

Ümmühan Kılıç, Samsun İl Sağlık Müdürlüğü, AR-GE Projeler Birimi, Samsun, Türkiye
Dilek Kıymaz, Samsun Eğitim ve Araştırma Hastanesi, AR-GE Projeler Birimi, Samsun, Türkiye
Esra Saraçoğlu, Samsun Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Sağlık Turizmi Birimi, Samsun, Türkiye

Özet

Amaç: Bu araştırma, Türkiye’de afet bilinci ve farkındalığı kapsamında yapılan lisansüstü tezlerinin yayın yılı, türü, amaç, yöntem ve elde edilen sonuçları incelemek amacıyla yapılmıştır. **Yöntem:** Araştırmada verilerin toplanması Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi Veri Tabanı ‘‘afet, afet bilinci, acil durum, deprem’’ anahtar kelimeleri ile taranmıştır. **Bulgular:** Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi Veri Tabanına kayıtlı 2012-2022 yılları arasında yapılmış 15 tez belirlenmiştir. Veriler incelendiğinde yüksek lisans düzeyinde yapıldığı görülmüştür. Afetlerde farkındalık eğitimi ile ilgili ilk tezin 2014 yılında yapıldığı tespit edilmiştir. Tezler araştırma türlerine göre incelendiklerinde daha çok tanımlayıcı tipte yapıldığı saptanmıştır. Yapılan tezlerde genel olarak eğitim sonrasında eğitim verilen grubun farkındalığının arttığı sonucuna ulaşılmıştır. **Sonuç:** Afet bilinci ve farkındalığı ile ilgili tezlerin sayıca yetersiz olduğu; konuya ilişkin akademik çalışmaların sayısının artmasının diğer araştırmalara ışık tutacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Acil Durum; Afet; Afet Bilinci; Deprem*

S11-An Investigation of Postgraduate Theses on Disaster Awareness and Consciousness in Turkey

Ümmühan Kılıç, Samsun Provincial Health Directorate, AR-GE Projects Unit, Samsun, Turkey
Dilek Kıymaz, Samsun Training and Research Hospital, AR-GE Projects Unit, Samsun, Samsun, Turkey

Esra Saraçoğlu, Samsun Training and Research Hospital, Health Tourism Unit, Samsun, Turkey

Abstract

Aim: The aim of this study was to investigate the year of publication, type, purpose, method and results of postgraduate theses on disaster awareness in Turkey. **Method:** Data were collected by searching the National Thesis Centre Database of the Council of Higher Education with the keywords "disaster, disaster awareness, emergency, earthquake". **Results:** Fifteen theses registered in the National Thesis Centre Database of the Council of Higher Education between 2012 and 2022 were identified. When the data were analysed, it was found that they were written at Master's level. It was found that the first thesis on disaster awareness training was written in 2014. When the theses were analysed according to the type of research, it was found that they were mostly descriptive. The theses concluded that the awareness of the trained group increased after the training. **Conclusion:** It is considered that the number of theses related to disaster awareness and consciousness is insufficient; increasing the number of academic studies on this topic will shed light on other researches.

Keywords: *Emergency; Disaster; Disaster Awareness; Earthquake*

S12-Yetişkin Bireylerin Afet Okuryazarlık Düzeyleri ile Afete Hazırbulunuşlukları Arasındaki İlişki

*Ahmet Gülsoy, Kastamonu Üniversitesi, İlk ve Acil Yardım Programı, Kastamonu, Türkiye
Yusuf Uyan, Kastamonu Üniversitesi, İlk ve Acil Yardım Programı, Kastamonu, Türkiye
Ebru Özcan, Kastamonu Üniversitesi, İlk ve Acil Yardım Programı, Kastamonu, Türkiye
Mahinur Durmuş İskender, Kastamonu Üniversitesi, Ebelik Bölümü, Kastamonu, Türkiye*

Özet

Amaç: Afetler ile mücadele konusunda toplumun afet okuryazarlık düzeyi ve afete hazırbulunuşluk düzeyi önemli bir konudur. Bu araştırma, yetişkin bireylerin afet okuryazarlık düzeyleri ile afete hazırbulunuşlukları arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yapılmıştır. **Yöntem:** Kesitsel ve ilişki arayıcı tasarımda olan bu araştırmanın evrenini Haziran 2023-Temmuz 2023 tarihleri arasında online ulaşılabilen, 18 yaş üstü yetişkin bireyler oluşturmuştur. Araştırmada örneklem seçimine gidilmeyerek, araştırmaya katılmayı kabul eden 3861 kişi ile araştırma tamamlanmıştır. Soruları cevaplayabilecek bilişsel yeterliliğe sahip, en az okur yazar olan, bilinen herhangi bir psikiyatrik bozukluğu olmayan ve araştırmaya katılmaya gönüllü bireyler araştırmaya dahil edilmiştir. Verilerin toplanması için Tanıtıcı Özellikler Formu, Çalışkan (2020) tarafından geliştirilen Afet Okuryazarlık Ölçeği ve Şentuna ve Çakı (2020) tarafından geliştirilen Afet Hazırbulunuşluk Ölçeği kullanılmıştır. Çalışmanın yürütülebilmesi için etik kurul izni alınmıştır. Verilerin analizi SPSS 23 programı ile gerçekleştirilmiştir olup ikili grupların karşılaştırılmasında The Independent Samples T-Testi, ikiden fazla grubu karşılaştırmak için tek yönlü ANOVA testi kullanılmıştır. **Bulgular:** Araştırmaya 3861 katılmış olup %42'si 18-24 yaş aralığında, %53,1'in eğitim durumu üniversite, %78,5'nin aile tipi çekirdek aile ve %51,7'sinin geliri giderine eşittir. Katılımcıların %51,5'i daha önce bir afet deneyimi yaşamıştır ve Afet Hazırbulunuşluk Ortalaması $3,09 \pm 0,88$ bulunmuştur. Afet deneyimi olan kişilerin afet okuryazarlığı puanları Azaltma $3,48 \pm 0,95$, Hazırlık $3,51 \pm 0,97$, Müdahale $3,55 \pm 1,00$ ve İyileştirme $3,49 \pm 1,02$ ile Afet Hazırbulunuşluk Ortalaması puanının afet deneyimi olmayanlara göre daha yüksek olduğu tespit edilmiş fakat aralarında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı belirlenmiştir ($p > 0,05$). Aile yapısı çekirdek aile olan katılımcıların, aile yapısı geniş aile olan katılımcılara göre afet okuryazarlığı (Azaltma, Hazırlık, Müdahale ve İyileştirme) puanlarının istatistiksel olarak anlamlı ($p < 0,05$) derecede daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. İki den fazla grubu karşılaştırmak için yapılan tek yönlü ANOVA testi sonuçlarına göre öğrenim durumlarına göre katılımcıların afet okuryazarlığı (Azaltma, Hazırlık, Müdahale ve İyileştirme) puanları ve afet hazırbulunuşluk puanları istatistiksel olarak anlamlı düzeyde ($p < 0,05$) farklılık saptanmıştır. **Sonuç:** Sonuç olarak afete hazırbulunuşluk göz önünde bulundurulduğunda, afetler konusunda toplumsal bilincin artırılması ve uzun vadede afet okuryazarlığının teşvik edilmesi gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Afet; Afete Hazırlık; Afet Okuryazarlığı

S12-The Relationship Between Adult Individuals' Disaster Literacy Levels and Disaster Preparedness

Ahmet Gülsoy, Kastamonu University, First and Emergency Aid Program, Kastamonu, Turkey
Yusuf Uyan, Kastamonu University, First and Emergency Aid Program, Kastamonu, Turkey
Ebru Özcan, Kastamonu University, First and Emergency Aid Program, Kastamonu, Turkey
Mahinur Durmuş İskender, Kastamonu University, Department of Midwifery, Kastamonu, Turkey

Abstract

Aim: The disaster literacy and preparedness levels of society are essential issues when combating disasters. This research was conducted to determine the relationship between adult individuals' disaster literacy levels and disaster preparedness. **Methods:** The population of this research, which has a cross-sectional and correlation-seeking design, consists of adult individuals over 18 who can be reached online between June 2023 and July 2023. The research was completed with 3861 people who agreed to participate without choosing a sample. Individuals with the cognitive competence to answer the questions, who were at least literate, did not have any known psychiatric disorders, and volunteered to participate in the research, were included in the study. To collect data, the Introductory Characteristics Form, the Disaster Literacy Scale developed by Caliskan (2020), and the Disaster Readiness Scale developed by Sentuna and Cakı (2020) were used. Permission from the ethics committee was obtained to conduct the study. Data analysis was carried out with the SPSS 23 program. The Independent Samples T-test was used to compare two groups and a one-way ANOVA test was used to compare more than two groups. **Results:** 3861 people participated in the research; 42% of them were between the ages of 18-24, 53.1% had a university education, 78.5% had a nuclear family type, and 51.7% had an income equal to their expenses. 51.5% of the participants had experienced a disaster before, and the Disaster Readiness Average was found to be 3.09 ± 0.88 . Disaster literacy scores of people with disaster experience were Reduction 3.48 ± 0.95 , Preparedness 3.51 ± 0.97 , Response 3.55 ± 1.00 and Recovery 3.49 ± 1.02 , and the Disaster Readiness Average score was lower than those without disaster experience. It was determined that it was higher than the other two, but there was no statistically significant difference between them ($p > 0.05$). It was determined that the disaster literacy (Mitigation, Preparedness, Response, and Recovery) scores of the participants whose family structure was a nuclear family were statistically significantly ($p < 0.05$) higher than the participants whose family structure was an extended family. According to the results of the one-way ANOVA test performed to compare more than two groups, a statistically significant difference ($p < 0.05$) in the disaster literacy (Mitigation, Preparedness, Response, and Recovery) scores and disaster readiness scores of the participants was detected according to their educational status. **Conclusion:** In conclusion, considering disaster preparedness, it is necessary to increase social awareness about disasters and promote disaster literacy in the long term.

Keywords: *Disaster; Disaster Preparedness; Disaster Literacy*

S13-Doğal Afetlerdeki Kayıp Vakalarının QR Kod Yöntemi Kullanılarak Önlenmesi

*Yusuf Uyan, Kastamonu Üniversitesi, İlk ve Acil Yardım Programı, Kastamonu, Türkiye
Seçil Özak Doğan, Bartın Afet ve Acil Durum Müdürlüğü, Bartın, Türkiye*

Özet

Amaç: Dünya çapında her yıl milyonlarca çocuk doğal afetler nedeniyle zarar görmektedir. Doğal afetlerin çocukları bu kadar çok etkilemesinin nedeni kısmen veya tamamen yetişkinlere bağımlı olmalarıdır. Afet anında çocuklar aileleri ile bir arada olmayabilirler, afet alanından kurtarıldıktan sonra ailelerinden uzak ve bilgisi dışında hastanelere sevk edilebilirler veya ailelerini tamamen kaybedebilirler. Afet alanından kurtarılan çocukların nereden kurtarıldığı, kime teslim edildiği veya hangi hastaneye götürüldüğü gibi bilgiler yeterli düzeyde kayıt altına alınamamaktadır. Bu gibi durumlarda bireylerin gerekli bilgilerini paylaşmak veya dezavantajlı gruplara daha hızlı tıbbi müdahale yapılabilmesi için teknolojiden yararlanarak Quick Response (QR) kod kullanıldığı görülmektedir. Çalışmamızın amacı mevcut literatür taranarak, QR kod uygulamasının afet bölgesindeki çocuklar için kullanımının yaygınlığı ve etkisinin incelenmesidir. **Yöntem:** Bu araştırmanın yöntemi literatür taramasıdır ve dijital veri tabanlarındaki makaleler, tezler ve raporlar incelenmiştir. Altı çalışma bu araştırmanın arama kriterlerine uygun bulunmuştur. **Bulgular:** Literatür incelendiğinde; afet ve acil durumlar için QR kod kullanılan çalışmaların çoğunlukla risk yönetimi odaklı gerçekleştiği ve daha önceden alınan kişisel bilgilerin QR koda yüklediği saptanmıştır. Herhangi acil durumda ekipler bu kişiye ulaştığında QR kodu taratarak bilgilerine erişmekte ve buna göre çalışmalarını gerçekleştirmektedir. Arama kriterlerine giren çalışmalardan iki tanesinde sadece bireylerin sağlık bilgileri, iki tanesinde ise bireylerin sadece genel kimlik bilgileri için ön kayıt tutulmuştur. Diğer iki çalışmada oluşturulabilecek QR kod sisteminin kullanım yönteminden bahsedilmektedir. **Sonuç:** Literatürde kriz yönetimi odaklı çalışmaların sınırlı olduğu gözlemlenmiş olup, çalışmamızda QR kodlu bilekliklerin ilk anda çocukların koluna takılarak olayla ilgili tüm bilgilerin (Kimlik, sağlık, adres, aile vb.) bu kod içindeki alana girilmesine yönelik çalışmaların geliştirilmesini ve yaygınlaştırmasını önerilmektedir. Bu işlemin sahada bulunan yetkili arama kurtarma ekipleri veya sağlık çalışanları tarafından yapılarak, çocuğa ait bilgiler sistem üzerinde düzenli bir şekilde oluşturulmalıdır. Bu şekilde kayıt sistemini aktif olarak sürdürebilmesi ve herhangi bir bilgi gerekliliğinde çocuğun kolundaki bileklik üzerindeki QR kod taranarak hakkındaki bilgilere hızlı ulaşılmasıyla, kayıp vakalarının önüne geçilmesi beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Afet; Çocuklar; Kayıp; QR Kod.*

S13-Preventing Loss Cases in Natural Disasters by Using the QR Code Method

*Yusuf Uyan, Kastamonu University, First and Emergency Aid Program, Kastamonu, Turkey
Seçil Özak Doğan, Bartın Disaster and Emergency Directorate, Bartın, Turkey*

Abstract

Aim: Every year, millions of children worldwide are harmed by natural disasters. Natural disasters significantly affect children because they are partially or wholly dependent on adults. During a disaster, children may not be with their families; after being rescued from the disaster area, they may be sent to hospitals away from their families and without their knowledge, or they may lose their families completely. Information such as where the children rescued from the disaster area were rescued from, to whom they were delivered or to which hospital they were taken cannot be adequately recorded. In such cases, Quick Response (QR) codes are used by using technology to share necessary information with individuals or to provide faster medical intervention to disadvantaged groups. Our study examines the prevalence and impact of using QR code applications for children in the disaster area by scanning the existing literature. **Method:** The method of this research is a literature review, and articles, theses, and reports in digital databases were examined. Six studies were found to meet the search criteria of this study. **Results:** When the literature is examined, It has been determined that studies using QR codes for disasters and emergencies are mostly focused on risk management, and previously collected personal information is uploaded to the QR code. In case of any emergency, when the teams reach this person, they scan the QR code to access their information and carry out their work accordingly. In two of the studies that were included in the search criteria, only the health information of the individuals was recorded, and in two of them, only the general identity information of the individuals was recorded. In two other studies, the method of using the QR code system that can be created is mentioned. **Conclusion:** It has been observed that there are limited studies focused on crisis management in the literature, and our study recommends the development and dissemination of studies on attaching QR-coded bracelets to children's arms at the first moment and entering all information about the event (ID, health, address, family, etc.) into the field within this code. This process should be carried out by authorized search and rescue teams or healthcare professionals in the field, and the child's information should be regularly created on the system. In this way, it is expected to maintain the registration system actively and to prevent cases of loss by quickly accessing the information about the child by scanning the QR code on the bracelet on the child's arm in case of any need for information.

Keywords: *Disaster; Children; Loss; QR Code*

S14-Üniversite Öğrencilerinin HPV'ye Yönelik Bilgi, Algı ve Tutumları

Elif DÖNMEZ, Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Hamidiye Hemşirelik Fakültesi, Onkoloji Hemşireliği, İstanbul, Türkiye

Gamze TEMİZ, Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Hamidiye Hemşirelik Fakültesi, Onkoloji Hemşireliği, İstanbul, Türkiye

Zeynep DÜLGER, Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Hamidiye Hemşirelik Fakültesi, Onkoloji Hemşireliği, İstanbul, Türkiye

Sena ÜNGÖR, Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Hamidiye Hemşirelik Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, İstanbul, Türkiye

Buse KENAN, Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Hamidiye Hemşirelik Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, İstanbul, Türkiye

Nima AHMADİ, Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Hamidiye Hemşirelik Fakültesi, Hemşirelik Öğrencisi, İstanbul, Türkiye

Özet

Amaç: Serviks kanseri dünyada kadınlarda mortalite ve morbidite oranlarının yüksek olması nedeniyle önemli bir halk sağlığı problemidir. Serviks kanseri, birçok kanserden farklı olarak “önlenebilir” olup korunma HPV maruziyetini azaltmaktır. Sağlık alanında eğitim gören üniversite öğrencilerinin geleceğin sağlık profesyonelleri olarak sağlık eğitimi ve danışmanlık verme görev-sorumluluğu bulunması ve HPV enfeksiyonu açısından riskli grupta olmaları nedeniyle HPV'yi bilmesi ve farkındalık kazanması önemlidir. Bu araştırma üniversite öğrencilerinde HPV bilgi düzeyi, algı ve tutumlarını değerlendirmek amacıyla yapılmıştır. **Yöntem:** Tanımlayıcı tipte oluşturulan araştırmanın evreni 2022-2023 eğitim-öğretim yılında İstanbul'da bir devlet üniversitesindeki lisans öğrencilerdir. Tanıtıcı Bilgi Formu, HPV Bilgi Ölçeği (HPV-BÖ) ve HPV'ye Karşı Algı ve Tutumları Anket Formu kullanılmış olup çalışma öncesinde etik kurul izni alınmıştır. Veriler SPSS 22.0 programıyla sayı, yüzde, ortalama, standart sapma, t-testi, Benferonni ve Tamhane testi kullanılarak değerlendirilmiştir. **Bulgular:** Araştırmaya katılan öğrencilerin %56,9'unun kadın, %63,2'sinin 21-25 yaş arasında, %88,2'sinin bekar, %84,3'ünün daha önce serviks kanserini duyduğu saptanmıştır. Öğrencilerin genel HPV bilgisi alt ölçeği ortalamada, HPV tarama testi, genel HPV aşı bilgisi, mevcut HPV aşılama programına yönelik bilgi alt ölçekleri ortalamanın altında; öğrencilerin HPV risk algısının ortalamada, kaçınılabilirlik algısı, toplumsal ve bireysel sorumluluk algısı ortalamanın altında görülmüştür. Katılımcıların yaşları ve sınıf seviyeleri yükseldikçe HPV-BÖ tüm alt ölçeklerinde anlamlılık ($p<0,05$); yaş arttıkça toplumsal sorumluluk algısında anlamlılık ($p<0,05$), HPV bulaşmayanlarla bulaşma ihtimaline sahip bireyler arasında damga eğiliminde anlamlılık ($p<0,05$) saptanmıştır. **Sonuç:** Kadınlarda erkeklerden fazla HPV bilgisi olduğu, yaş ve sınıf düzeyi yükseldikçe bilgi seviyesinin yükseldiği, tıp ve hemşirelik öğrencilerinin daha bilgili olduğu ancak HPV enfeksiyonu, aşısı ve tarama programları açısından sağlık alanında okuyan öğrencilerin bilgilerinde yetersizlik gözlemlenmiştir. Öğrencilerde cinsel yolla bulaşan enfeksiyon olan HPV hakkında damgalama eğilimi belirlenmiştir. Araştırmanın tek merkezde yürütülmesi çalışmanın sınırlılığı olarak belirlenmiştir. Öğrencilere cinsel sağlık konularında seminer ve eğitim programlarının düzenlenmesi ayrıca daha geniş örneklem grupları üzerinde çalışmaların yapılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Algı; Bilgi Düzeyi; HPV; Üniversite Öğrencileri*

S14-Evaluation of University Students' HPV Knowledge Level, Perception, and Attitudes

Elif Dönmez, Oncology Nursing, Health Sciences University Hamidiye Faculty of Nursing, İstanbul, Turkey

Gamze Temiz, Oncology Nursing, Health Sciences University Hamidiye Faculty of Nursing, İstanbul, Turkey

Zeynep Dülger, Oncology Nursing, Health Sciences University Hamidiye Faculty of Nursing, İstanbul, Turkey

Sena Üngör, Nursing, Health Sciences University Hamidiye Faculty of Nursing, İstanbul, Turkey

Buse Kenan, Nursing, Health Sciences University Hamidiye Faculty of Nursing, İstanbul, Turkey

Nima Ahmadi, Nursing, Health Sciences University Hamidiye Faculty of Nursing, İstanbul, Turkey

Abstract

Aim: Cervical cancer is an important public health problem due to high mortality and morbidity rates among women worldwide. Unlike many other cancers, cervical cancer is "preventable" by reducing HPV exposure. It is important for university students studying in the field of health to have knowledge and awareness of HPV, as they have a responsibility to provide health education and counseling in the future and are at risk for HPV infection. This research was conducted to evaluate the level of knowledge, perception, and attitudes towards HPV among university students. **Method:** The population of the descriptive research study was undergraduate students at a state university in İstanbul during the 2022-2023 academic year. The Introductory Information Form, HPV Knowledge Scale (HPV-KS), and Perception and Attitudes towards HPV Questionnaire were used, and ethical committee approval was obtained before the study. The data were analyzed using the SPSS 22.0 program, including frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, Bonferroni, and Tamhane tests. **Results:** It was found that 56.9% of the participating students were female, 63.2% were between the ages of 21-25, 88.2% were single, and 84.3% had previously heard of cervical cancer. The students' overall HPV knowledge subscale was below average, as were the subscales for HPV screening test, general HPV vaccine knowledge, and knowledge about the current HPV vaccination program. The students' perception of HPV risk, avoidability perception, and societal and individual responsibility perception were also below average. As the participants' age and class level increased, significance was found in all subscales of the HPV-KS ($p<0.05$). Significance was also found in societal responsibility perception as age increased ($p<0.05$), and there was a significant tendency towards stigma between individuals who were not infected with HPV and those who were potentially infected ($p<0.05$). **Conclusion:** It is observed that women have more knowledge about HPV than men, and as age and class level increase, the level of knowledge also increases. It is found that medical and nursing students are more knowledgeable, but there is a lack of knowledge among students studying in the field of health regarding HPV infection, vaccination, and screening programs. A tendency to stigmatize HPV, a sexually transmitted infection, is determined among students. The limitation of the study is determined as the research being conducted in a single center. It is recommended to organize seminars and educational programs on sexual health topics for students, and also to conduct studies on larger sample groups.

Keywords: *Perception; Knowledge Level; HPV; University Students*

S15-Hemşirelik Alanında 2012-2023 Yılları Arasında Yayınlanmış Afet Araştırmalarının Bibliyometrik Analizi: Bir Derleme Çalışması

Sevda Emir, Akdeniz Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Halk Sağlığı Hemşireliği Doktora Programı, Antalya, Türkiye

Merve Şıklaroğlu, Akdeniz Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği, Antalya, Türkiye

Sebahat Gözüm, Akdeniz Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği, Antalya, Türkiye

Özet

Amaç: Bu çalışma, Ocak 2012-Temmuz 2023 tarihleri arasında hemşirelik alanında yayınlanan afetlerle ilgili araştırmaları incelemek amacıyla yapılmıştır. **Yöntem:** Araştırma verileri Web of Science (WoS) veri tabanından elde edilmiştir. Hemşirelikte afetle ilgili yayınlanan araştırmalar “disaster”, “catastrophe”, “calamity”, “stunner”, “cataclysm”, “nursing”, “nursing care” anahtar kelimeleriyle taranmıştır. Analizlerde VOSviewer programı kullanılarak bibliyometrik analizler yapılmıştır. **Bulgular:** Çalışmamıza 270 araştırma dahil edilmiştir. Analiz sonucunda alandaki çalışmaların en çok 2021 yılında yayımlandığı belirlenmiştir. En üretken yazarın Abbas Ebadi ve en çok atıf alan yazarın De Los Santos olduğu görülmüştür. En çok üretkenlik gösteren ülke ABD ve en çok atıf alan ülke Filipinler’dir. Üretkenlik açısından Türkiye onuncu sırada yer alırken atıf alma sıralamasında on ikinci sıradadır. En çok üretkenlik gösteren kurumun Karolinska Institute ve en çok atıf alan kurumun ise Sultan Qaboos University olduğu bulunmuştur. Konuyla ilgili en çok üretkenlik gösteren ve en çok atıf alan dergi Journal of Nursing Management, en çok bibliyografik eşleşme alan eser Labrague (2020)’dir. Alanda en çok kullanılan anahtar kelimelerin Covid-19, hemşireler, hemşirelik, pandemi, afet, afetler, afet hemşireliği, nitel araştırma, akıl sağlığı, acil durum hazırlığı olduğu bulunmuştur. **Sonuç:** İncelenen çalışmalar sonucunda, hemşirelik alanında afetle ilgili araştırmaların artmaya devam ettiği görülmüştür. Bu çalışmalarda hemşirelerin afet deneyimlerinin afet yönetim süreci aşamalarından afetlere hazırlıkta daha güvenli bir halk sağlığı acil kurtarma sisteminin uygulanmasına yönelik yararlı bilgiler sağlayacağı belirtilmiştir. Ayrıca incelenen çalışmalarda hemşirelerin çoğunluğunun afet müdahalelerine hazırlıklı olma durumunun zayıf olduğundan bahsedilmiştir. Bu çalışmada elde edilen sonuçların, afetle ilgili hemşirelik alanındaki çalışmaların mevcut durumunun değerlendirilmesi, gelecekte yapılması planlanan çalışmalara rehberlik etmesine katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Afet; Bibliyometri; Hemşirelik; VOSviewer*

S15-Bibliometric Analysis of Disaster Research Published in the Field of Nursing between 2012-2023: A Review Study

Sevda Emir, Akdeniz University, Institute of Health Sciences, Public Health Nursing Doctorate Program, Antalya, Turkey

Merve Siklaroglu, Akdeniz University, Faculty of Nursing, Public Health Nursing, Antalya, Turkey

Sebahat Gozum, Akdeniz University, Faculty of Nursing, Public Health Nursing, Antalya, Turkey

Abstract

Aim: This study was conducted to examine research on disasters published in the field of nursing between January 2012 and July 2023. **Method:** Research data was obtained from the Web of Science (WoS) database. Published studies on disaster in nursing were scanned with the keywords "disaster", "catastrophe", "calamity", "stunner", "cataclysm", "nursing", "nursing care". Bibliometric analyzes were performed using the VOSviewer program. **Results:** 270 studies were included in our study. As a result of the analysis, it was determined that most of the studies in the field were published in 2021. The most productive author was Abbas Ebadi and the most cited author was De Los Santos. The most productive country is the USA and the most cited country is the Philippines. While Turkey ranks tenth in terms of productivity, it ranks twelfth in terms of citations. It was found that the most productive institution was Karolinska Institute and the most cited institution was Sultan Qaboos University. The most productive and most cited journal on the subject is Journal of Nursing Management, and the work with the most bibliographic matches is Labrague (2020). It was found that the most used keywords in the field were Covid-19, nurses, nursing, pandemic, disaster, disasters, disaster nursing, qualitative research, mental health, emergency preparedness. **Conclusion:** As a result of the studies examined, it was seen that disaster-related research in the field of nursing continues to increase. In these studies, it was stated that nurses' disaster experiences would provide useful information regarding the implementation of a safer public health emergency rescue system in preparation for disasters, one of the stages of the disaster management process. Additionally, in the studies examined, it was mentioned that the majority of nurses were poorly prepared for disaster interventions. It is thought that the results obtained in this study will contribute to the evaluation of the current status of disaster-related nursing studies and to guide future studies.

Keywords: *Disaster; Bibliometrics; Nursing; VOSviewer*

S16-Hemşirelik Bölümünde Okuyan Öğrencilerin Afet Konusunda Bilgi ve Tutumlarının Değerlendirilmesi

*Suzan Havluoğlu, Harran Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Şanlıurfa, Türkiye
Selma Kahraman, Harran Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, Şanlıurfa, Türkiye*

Özet

Amaç: Hemşirelik bölümünden mezun olacak genç nüfusun afetlerle ilgili bilgi ve bilinç düzeylerinin tespit edilmesi afet sonrasında sürecin yönetiminin daha etkili olmasını sağlayacaktır. Bu yüzden toplumun bilinçlendirilmesi ve eğitilmesi için ilk olarak toplumdaki genç nüfusun da afetlerle ilgili bilgi ve bilinç düzeyleri belirlenmelidir. Bu çalışma hemşirelik bölümünde okuyan öğrencilerin afet konusunda bilgi ve tutumlarını belirlemek amacıyla yapılmıştır. **Yöntem:** Bu çalışmada tanımlayıcı tasarım kullanılmıştır. Çalışmanın evrenini Harran Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü'nde 02.10.2023 tarihinde aktif öğrenimine devam eden toplam 710 öğrenci, örneklemini ise araştırmaya katılmayı gönüllü olarak kabul eden 191 öğrenci oluşturmuştur. Araştırma verileri, araştırmacılar tarafından hazırlanan sosyodemografik bilgi formu ve afet tutum ölçeği kullanılarak çevrimiçi anket linki paylaşarak toplanmıştır. **Bulgular:** Öğrencilerin afet tutumlarının duyuşsal boyutta (3.57 ± 0.85) orta düzeyin üzerinde bir ortalamaya sahip olduğu bulunurken bilişsel (2.64 ± 0.72), davranışsal (2.16 ± 0.67) ve genel boyutta (2.86 ± 0.51) orta düzeyin altında bir ortalamaya sahip olduğu bulunmuştur. Bugüne kadar herhangi bir afet yaşayan öğrencilerin, daha önce afete hazırlık eğitimi alanların, afetlerle ilgili herhangi bir tatbikata katılanların, kendisini olası afetlere karşı hazırlıklı olarak görenlerin, yaşadığı yerde afet acil durum çantası bulunanların afet tutum ölçeği puanları daha yüksek bulunmuştur ($p < 0.05$). **Sonuç:** Hemşirelik öğrencilerinin farkındalıklarının artırılması, eğitilmesi ve afetlere hazır hale getirilmesi büyük önem taşımaktadır. Öğrencilere afet konusunda verilecek eğitim ve uygulanacak tatbikat sayılarının artırılması, afetin doğuracağı olumsuz sonuçları en aza indirmekte katkı sağlayabilir.

Anahtar kelimeler: Afet; Bilgi Düzeyi; Hemşireler

S16-Evaluation of the Knowledge And Attitudes of Nursing Students Regarding Disasters

Suzan Havlioglu, Harran University, Health Services Vocational School, Sanliurfa, Turkey
Selma Kahraman, Harran University, Department of Public Health Nursing, Faculty of Health Sciences, Sanliurfa, Turkey

Abstract

Aim: Determining the knowledge and awareness levels related to disasters among the young population graduating from the nursing department will contribute to more effective management of the post-disaster process. Therefore, as a first step in raising awareness and educating the community, the knowledge and awareness levels of the young population regarding disasters should be identified. This study was conducted to assess the knowledge and attitudes of nursing students about disasters. **Method:** A descriptive design was used in this study. The population of the study consisted of a total of 710 students actively enrolled in the nursing department of Harran University Faculty of Health Sciences on October 2, 2023, and the sample included 191 students who voluntarily participated in the research. Research data were collected through an online survey link, using a socio-demographic information form and a disaster attitude scale prepared by the researchers. **Results:** It was found that students had an average level above the middle level in the affective dimension of disaster attitudes (3.57 ± 0.85), while they had an average level below the middle level in the cognitive (2.64 ± 0.72), behavioral (2.16 ± 0.67), and general dimensions (2.86 ± 0.51). Students who had experienced any disaster, received disaster preparedness training, participated in any disaster drills, considered themselves prepared for possible disasters, and had a disaster emergency kit in their living area had higher scores on the disaster attitude scale ($p < 0.05$). **Conclusion:** Increasing the awareness, education, and preparedness of nursing students regarding disasters is crucial. There is a need to enhance education and conduct more disaster drills for students to minimize the negative consequences of disasters.

Keywords: *Disaster; Knowledge Level; Nurses*

S17-Yaş Alan Bireyler ve İklim Değişikliği

Dilek Doruk Kondakçı, Trakya Üniversitesi, Keşan Hakkı Yörük Sağlık Yüksekokulu, Acil Yardım ve Afet Yönetimi Bölümü, Edirne, Türkiye

Özet

Bu derleme, iklim değişikliğinin çeşitli yönlerini ve yaşlıların sağlığı üzerindeki etkilerini değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Dünya demografisindeki en hızlı değişim 65 yaş ve üzeri olan bireylerde gerçekleşmektedir. 2050 yılında her altı kişiden birinin yaşlı kabul edilen yaş grubunda olacağı öngörülmektedir. Son yıllarda artan doğal afetlerin temelinde iklim değişikliği yer almaktadır. İklim değişikliği nedeniyle meydana gelen seller, sıcak hava dalgaları, kasırgalar, kuraklık ve orman yangınları gibi olaylar önemli etkiye sahiptir. İklim değişikliği, insan sağlığı ve psikolojisi üzerinde olumsuz etki yaratmaktadır. İklim değişikliği ile her yaştaki bireyin sağlığı etkilense de giderek artan sayıdaki araştırmanın da gösterdiği gibi yaş alan bireylerin hayatlarının bir döneminde daha fazla ve orantısız bir şekilde etkilendiği görülmektedir. Yaş almış bireyler çeşitli faktörler (fizyolojik, bilişsel, sosyal, ekonomik vb. yetersizlik veya yoksunluk) nedeniyle iklim değişikliğine bağlı olaylarda daha büyük risk altındadır. Yaşlanma kaçınılmaz, geri dönüşü olmayan ve tek yönlü bir süreçtir. Bu süreçte yaşlının vücudunda meydana gelen kas ve kemik kaybındaki normal değişiklikler hareket kısıtlılığına neden olabilir. Birçok yaşlının kronik hastalık tanısı vardır ve kırılabilirlik düzeyi yüksektir. Aşırı sıcağa/soğuğa maruz kalma özellikle kalp yetmezliği, diyabet ve ısıya duyarlı diğer kronik sağlık sorunları yaşlı bireyler arasında hastane başvuruları ve ölüm riskini artırabilir. Yaşlı bireyler aşırı hava olaylarında ciddi yaralanmalar ve sakatlıklara maruz kalabilirler. Yaşlı bireyin kendine has durumu iklim değişimine bağlı olaylar esnasında zamanında ve güvenli tahliyeyi güçleştirmektedir. İklim değişiminin ortaya çıkarabileceği sel, deprem ve kuraklık gibi olaylar nedeniyle yaşlı bireyler temiz su ve güvenli gıdaya erişim zorlukları yaşayabilirler. Bunun sonucunda yetersiz beslenme ve su kaynaklı hastalıklar nedeniyle ölümler meydana gelebilir. Sonuç olarak; iklim değişikliği yaşlılar üzerinde ciddi sorunlara neden olabilen etkiler ortaya çıkarabilmektedir. Toplumun bilinçlendirilmesi ve yaşlı bireyler için gerekli önlemlerin alınması önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Afet; İklim Gerontolojisi; Sağlık; Yaşlı*

S17-Aging Individuals and Climate Change

Dilek Doruk Kondakcı, Trakya University, Keşan Hakkı Yörük School of Health, Department of Emergency Aid and Disaster Management, Edirne, Turkey

Abstract

This paper aims to evaluate various aspects of climate change and its impact on the health of the elderly. Globally, the most rapidly increasing demographic group are individuals 65 and over. By 2050, one out of every six people is expected to be in the elderly age group. Climate change has been the cause of an increasing number of natural disasters in recent years; disasters such as floods, heat waves, hurricanes, droughts, and forest fires caused by climate change significantly impact humans and their habitations. Climate change negatively affects human health and psychology. As many studies have indicated, although the health of individuals of all ages is affected by climate change, ageing individuals are disproportionately affected more. Ageing individuals are at greater risk of climate change-related events due to various physiological, cognitive, social, and financial factors and because of inadequacy or deprivation. Ageing is an inevitable, irreversible, and unidirectional process. During this process, natural changes in muscle and bone loss occurring in elderly individuals' bodies may cause limitation of movement. Many are diagnosed with chronic disease and a high level of frailty. In addition, exposure to extreme heat/cold can increase hospital admissions and mortality risk among older adults, especially those with heart failure, diabetes, and other chronic heat-sensitive health problems. The elderly may also be exposed to serious injuries and disabilities in extreme weather events. However, the particular condition of older people makes timely and safe evacuation during climate change-related events challenging. They may experience difficulties accessing clean water and safe food due to events such as floods, earthquakes, and droughts caused by climate change. As a result, death may occur due to malnutrition and water-borne diseases. In conclusion, climate change can cause serious problems for the elderly. Therefore, raising awareness about this issue in society and taking necessary precautions to help older adults is important.

Keywords: *Disasters; Climate Gerontology; Health; Elderly*

S18-Yurtta Barınan Depremzede Çocukların Öz-Bakım Becerilerinin Güçlendirilmesinde Oyun Temelli Eğitim Modülünün Etkinliği

Aylin Kurt, Bartın Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Bartın, Türkiye
Fatma Dinç, Bartın Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Bartın, Türkiye
Betül Akkoç, Bartın Kadın Doğum ve Çocuk Hastalıkları Hastanesi, Bartın, Türkiye
Tülin Gökteş, Bartın Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Bartın, Türkiye

Özet

Amaç: Yurtta barınan depremzede çocukların öz-bakım becerilerinin güçlendirilmesinde oyun temelli eğitim modülünün etkinliğinin belirlenmesidir. **Yöntem:** Proje, yarı deneysel olarak gerçekleştirildi (TUBİTAK 1002- Acil Destek Programı- Proje No:123K350). Depremden etkilenip göç etmiş ve Bartın’da yurtta barınan ilköğretim dönemindeki 97 çocuk çocuklar örnekleme alındı. Veriler “Çocukların Kendileri ve Ailelerine Ait Bilgiler Formu”, “İlköğretim Öğrencileri İçin Öz Bakım Becerileri Ölçeği” ve “İlköğretim Öğrencileri İçin Öz Bakım Becerileri Gözlem Formu” ile toplandı. Eğitimler aktivite ve oyun temelli etkinliklerle destekli 8 oturumdan oluşan 4 haftalık bir program ile gerçekleştirildi. Veriler eğitim öncesi ve eğitimden bir ay sonra olmak üzere iki kere toplandı. **Bulgular:** Çocukların %60.8’i kız (n=59) ve yaş ortalaması 7.02±1.09 (6-10) idi. Çocukların İlköğretim Öğrencileri İçin Öz Bakım Becerileri Ölçeği toplam puan ortalaması eğitim sonrasında (63.00±4.58) öncesine (53.14±7.03) göre daha yüksekti (t=-3.107, p=0.009). Çocukların İlköğretim Öğrencileri İçin Öz Bakım Becerileri Gözlem Formu toplam puan ortalaması eğitim sonrasında (48.14±4.22) öncesine (62.14±6.76) göre daha yüksekti (t=-4.644, p=0.001). Öz-bakım becerisindeki değişimin öz-bakım davranışındaki değişimi üzerinde istatistiksel olarak anlamlı bir etkisinin olduğu görülmektedir ($\beta=0.502$; $p<0.001$). Öz-bakım davranışındaki üzerindeki değişimin %32.6’sını öz-bakım becerisindeki değişimin açıkladığı görülmektedir. **Sonuç:** Yurtta barınan depremzede çocukların öz-bakım becerilerinin güçlendirilmesinde oyun temelli eğitim modülünün etkili olduğu görüldü. Çocuklarda öz bakım becerilerinin geliştirilmesinde oyun aktiviteleri ile destekli eğitimlerin onların daha kolay ve hızlı bir öğrenmeleri ve öğrendiklerini davranışlarına yansıtılmaları sağlandı.

Anahtar Kelimeler: Çocuk; Deprem; Eğitim; Oyun; Öz-bakım

S18-Games to Strengthen the Self-Care Skills of Earthquake Survivors Living in Dormitories Effectiveness of Based Training Module

Aylin Kurt, Bartın University, Faculty of Health Sciences, Department of Nursing, Bartın, Turkey

Fatma Dinç, Bartın University, Faculty of Health Sciences, Department of Nursing, Bartın, Turkey

Betül Akkoç, Bartın Gynecology and Children's Diseases Hospital, Bartın, Turkey

Tülin Göktaş, Bartın University, Faculty of Health Sciences, Department of Nursing, Bartın, Turkey

Abstract

Aim: To determine the effectiveness of a play-based education module in strengthening the self-care skills of earthquake survivor children sheltering in a dormitory. **Method:** The project was quasi-experimental (TUBITAK 1002- Emergency Support Program- Project No: 123K350). A total of 97 primary school children who were affected by the earthquake and who had migrated and were sheltered in dormitories in Bartın were included in the sample. Data were collected using the "Information Form on Children and Their Families", "Self-Care Skills Scale for Primary School Students" and "Self-Care Skills Observation Form for Primary School Students". The trainings were carried out with a 4-week program consisting of 8 sessions supported by activity and play-based activities. Data were collected twice: before and one month after the training. **Results:** 60.8% of the children were girls (n=59) and the mean age was 7.02±1.09 years (6-10). The mean total score of the Self-Care Skills Scale for Primary School Students was higher after the training (63.00±4.58) than before (53.14±7.03) (t=-3.107, p=0.009). The mean total score of the Self-Care Skills Observation Form for Primary School Students was higher after the training (48.14±4.22) than before (62.14±6.76) (t=-4.644, p=0.001). The change in self-care skills had a statistically significant effect on the change in self-care behavior ($\beta=0.502$; p<0.001). It is seen that 32.6% of the change in self-care behavior is explained by the change in self-care skills. **Conclusion:** The game-based education module was found to be effective in strengthening the self-care skills of earthquake survivor children sheltering in the dormitory. In the development of self-care skills in children, training supported by game activities enabled them to learn more easily and quickly and to reflect what they learned to their behaviors.

Keywords: *Child; Earthquake; Education; Play; Self-care*

S20-Afet Tehdidine Yönelik Psikolojik Hazırlığın Psikolojik İyi Oluş ve Ruhsal Durumla İlişkisi

Nihal Bostancı Daştan, Kafkas Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Psikiyatri Hemşireliği Anabilim Dalı, Kars, Türkiye

Fadime Kaya Soylu, Kafkas Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Psikiyatri Hemşireliği Anabilim Dalı, Kars, Türkiye

Özgü Tekin Uluman, Kafkas Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Psikiyatri Hemşireliği Anabilim Dalı, Kars, Türkiye

Nilüfer Kıranşal, Kafkas Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Psikiyatri Hemşireliği Anabilim Dalı, Kars, Türkiye

Berna Aktaş, Kafkas Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Psikiyatri Hemşireliği Anabilim Dalı, Kars, Türkiye

Birsen Güngör Kaya Ardahan Üniversitesi, Çıldır Meslek Yüksekokulu, Sosyal Hizmet Bölümü, Ardahan, Türkiye

Özet

Amaç: Yirmi birinci yüzyıldan sonra, aşırı iklim değişikliği ve jeolojik hareketler enkaz akışı, heyelan, sel, deprem ve diğer doğal afetlerin sık sık meydana gelmesine neden olmaktadır. Türkiye'nin afet geçmişine bakıldığında, ülkemizin deprem kuşağında olması nedeniyle yaklaşık olarak %61 oranında depremlerin olduğu geri kalan afetlerin ise %15 heyelan %14 sel %5 kaya düşmesi ve %1'lik kısmın ise çığ, fırtına, kar, yağmur kaynaklı olduğu görülmektedir. Afete yönelik psikolojik hazırlık; tehdit edici olayların algılanması, değerlendirilmesi, başa çıkılması ve uyum sağlanmasını içerir. Bu çalışma afet tehdidinde yönelik psikolojik hazırlığın psikolojik iyi oluş ve ruhsal durumla ilişkisini belirleme amaçlı planlandı. **Yöntem:** Araştırmada kesitsel ve ilişki arayıcı tasarım kullanıldı. Araştırma verileri, 03.04.2023-25.04.2023 tarihleri arasında on-line Google Form aracılığıyla toplandı. Araştırma bağlantısı online olarak üç sosyal medya platformunda (WhatsApp, Instagram ve Facebook) paylaşıldı. Örneklem büyüklüğü en az 385 kişi olarak hesaplandı. Araştırma 454 kişi ile tamamlandı. Araştırma verileri Bilgi Formu, "Afet Tehdidi için Psikolojik Hazırlık Ölçeği", "Genel Sağlık Anketi-28" ve "Psikolojik İyi Oluş Ölçeği" kullanılarak toplandı. Araştırma için etik onam alındı (17.03.2023 tarih ve 81829502.903/50 sayılı). Veriler tanımlayıcı istatistiksel yöntemler (ortalama, sayı, yüzde), t-testi, ANOVA testi, Pearson korelasyonu ve Basit Regresyon Analizi kullanılarak analiz edildi. **Bulgular:** Araştırmaya katılanların yaş ortalaması 30.59±10.58 (minimum:18, maksimum:63) ve %68,9'u kadındı. Katılımcıların %78,4'ü afet tehdidinde yönelik psikolojik hazırlığı olmadığını ifade etti. Afet Tehdidi için Psikolojik Hazırlık Ölçeği ve Psikolojik İyi Oluş Ölçeği arasında çok ileri düzeyde anlamlı pozitif ($r=0.417$; $p=0.000$) saptandı. Afet Tehdidi için Psikolojik Hazırlık Ölçeğinin Psikolojik İyi Oluş Ölçeğindeki değişimin %17,2'sini açıkladığı görülmektedir (Düzenlenmiş $R^2=0.172$). Afet Tehdidi için Psikolojik Hazırlık Ölçeği ile Genel Sağlık Anketi ile arasında çok ileri düzeyde anlamlı negatif ($r=-0.160$; $p=0.000$) bir ilişkinin olduğu saptandı. Afet Tehdidi için Psikolojik Hazırlık Ölçeğinin Genel Sağlık Anketindeki değişimin %2,3'ünü açıkladığı görülmektedir (Düzenlenmiş $R^2=0.023$). **Sonuç:** Afet tehdidinde yönelik psikolojik olarak hazırlıklı olma ile psikolojik iyi oluş ve ruh sağlığı arasında bir ilişki olduğu görülmüştür. Afet tehdidinde yönelik psikolojik hazırlığın olması afetlere yönelik psikolojik iyi oluş hissini artırabilir ve ruh sağlığını iyileştirebilir.

Anahtar Kelimeler: *Afet Tehdidi; Psikolojik Hazırlık; Psikolojik İyi Oluş, Ruh Sağlığı*

S20-The Relationship of Psychological Preparation for Disaster Threat with Psychological Well-Being and Mental Status

Nihal Bostancı Dastan, Kafkas University, Faculty Of Health Sciences, Department of Psychiatric Nursing, Kars, Turkey

Fadime Kaya Soylu, Kafkas University, Faculty Of Health Sciences, Department of Psychiatric Nursing, Kars, Turkey

Özgü Tekin Uluman, Kafkas University, Faculty Of Health Sciences, Department of Psychiatric Nursing, Kars, Turkey

Nilüfer Kıransal, Kafkas University, Faculty Of Health Sciences, Department of Psychiatric Nursing, Kars, Turkey

Berna Aktas, Kafkas University, Faculty Of Health Sciences, Department of Psychiatric Nursing, Kars, Turkey

Birsen Gungor Kaya, Ardahan University, Çıldır Vocational School, Department of Social Work, Ardahan, Turkey

Abstract

Aim: After the twenty-first century, extreme climate changes and geological movements have frequently led to the occurrence of natural disasters such as debris flow, landslides, floods, earthquakes, and others. When looking at Turkey's disaster history, approximately 61% of the disasters are earthquakes, followed by 15% landslides, 14% floods, 5% rockfalls, and 1% avalanches, storms, snow, and rain-related incidents. Psychological preparedness for disasters involves the perception, evaluation, coping, and adaptation to threatening events. This study was planned to determine the relationship of psychological preparation for disaster threat with psychological well-being and mental state. **Method:** A cross-sectional and correlational design was used in the study. The research data was collected via Google Forms between 3-25 April 2023. The research link was shared online on three social media platforms (WhatsApp, Instagram and Facebook). The sample size was calculated to be at least 385 people. The study was completed with 454 participants. Data were collected using a Information Form, "Psychological Preparedness for Disaster Threat Scale", "General Health Questionnaire-28" and "Psychological Well-being Scale". Ethical approval was obtained for the research (dated 17.03.2023 and numbered 81829502.903/50). The data were analysed using descriptive statistical methods (mean, number, percentage), t-test, ANOVA test, Pearson correlation, and Simple Regression Analysis. **Results:** The average age of the participants was 30.59 ± 10.58 (minimum: 18, maximum: 63), and 68.9% were female. 78.4% of the participants expressed that they did not have psychological preparedness for the disaster threat. A significantly high positive correlation was found between the Psychological Preparedness for Disaster Threat Scale and the Psychological Well-being Scale ($r=0.417$; $p=0.000$). It is seen that the Psychological Preparedness for Disaster Threat Scale explains 17.2% of the variation in the Psychological Well-Being Scale (Adjusted $R^2=0.172$). A significantly high negative relationship ($r=-0.160$; $p=0.000$) was detected between the Psychological Preparedness for Disaster Threat Scale and the General Health Questionnaire. It is seen that the Psychological Preparedness for Disaster Threat Scale explains 2.3% of the variation in the General Health Questionnaire (Adjusted $R^2=0.023$). **Conclusion:** It has been observed that there is a relationship between psychological preparedness for the disaster threat with psychological well-being and mental health. Having psychological preparation for the threat of disaster can increase the feeling of psychological well-being and improve mental health for disasters.

Keywords: *Disaster Threat; Psychological Preparedness; Psychological Well-Being; Mental Health*

S21-Hemşirelerde Afet Tehdidine Psikolojik Hazırlık ve Etkileyen Faktörler

Nihal Bostancı Daştan, Kafkas Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Psikiyatri Hemşireliği Anabilim Dalı, Kars, Türkiye

Fadime Kaya Soylu, Kafkas Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Psikiyatri Hemşireliği Anabilim Dalı, Kars, Türkiye

Özgü Tekin Uluman, Kafkas Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Psikiyatri Hemşireliği Anabilim Dalı, Kars, Türkiye

Nilüfer Kıranşal, Kafkas Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Psikiyatri Hemşireliği Anabilim Dalı, Kars, Türkiye

Berna Aktaş, Kafkas Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Psikiyatri Hemşireliği Anabilim Dalı, Kars, Türkiye

Özet

Amaç: Afetler tüm dünyada afetler mücadele edilmesi gereken ve 21. yüzyılın en büyük sorunlarından biridir. Son zamanlarda, afete hazırlık ve müdahale, hemşirelik uygulamalarının bir parçası olarak kabul edilmeye başlanmıştır. Özellikle acil durum, travma ve afet bakımında uzmanlaşmış hemşireler, afetler için profesyonel ve bireysel olarak hazırlanmalı ve afetlerden sonra mağdurlar için çalışmaya ve bakım vermeye istekli olmalıdır. Hemşirelerin afetlere karşı psikolojik hazırlıklarının artırılması da önemlidir. Bu çalışma hemşirelerde afet tehdidine psikolojik hazırlık ve etkileyen faktörleri belirleme amaçlı planlandı. **Yöntem:** Araştırmada kesitsel ve ilişki arayıcı tasarım kullanıldı. Araştırma verileri, 12.04.2023-02.07.2023 tarihleri arasında on-line Google Form aracılığıyla toplandı. Araştırma bağlantısı online olarak üç sosyal medya platformunda (WhatsApp, Instagram ve Facebook) paylaşıldı. Araştırma tanımlayıcı ve kesitsel olarak, tarihleri arasında online ortamda yapıldı. Araştırma 414 hemşire ile tamamlandı. Araştırma verileri Bilgi Formu, Afet Tehdidi için Psikolojik Hazırlık Ölçeği kullanılarak toplandı. Araştırma için etik onam alındı (17.03.2023 tarih ve 81829502.903/51 sayılı). İstatistik analizler için; tanımlayıcı istatistiksel metodlar (ortalama, sayı, yüzdelik), Mann-Whitney U testi, Kruskall-Wallis Analizi, Sperman korelasyon testi kullanıldı. **Bulgular:** Katılımcıların %84,1'i kadın olup, yaş ortalaması 31,71±6,43'tü (minumum: 23, maksimum: 48). Ayrıca katılımcıların %84,1'i afet eğitimi almadığını, %72,5'i son bir yılda afet tatbikatına katılmadığını, %52,2'si son bir yıl içerisinde aktif olarak etkilendiği afet yaşamadığını, %81,2'si afet durumunda herhangi bir kayıp yaşamadığını ve %81,2'si oluşabilecek herhangi bir afete yönelik hazırlıklı olmadığını ifade etti. Puan ortalamalarına bakıldığında Dış Durumsal Çevre Yönetimi alt boyutunun 23,58±5,06, Kişinin Duygusal ve Psikolojik Tepkisinin Yönetimi alt boyutunun 22,94±6,12, Kişinin Sosyal Çevresinin Yönetimi alt boyutunun 7,94±2,07 ve toplam puan ortalamasının 54,47±12,48 olduğu görüldü. Yaş, cinsiyet, mesleki çalışma yılı, afet hemşireliği eğitimi alma durumu, son bir yıl içerisinde afet tatbikatına katılma durumu, afet durumunda kayıp yaşama, oluşabilecek herhangi bir afete hazırlıklı olma düşüncesinin hemşirelerde Afet Tehditine Yönelik Psikolojik Hazırlık Ölçeğini istatistiksel olarak etkileyen faktörler olduğu saptandı (p<0.05). **Sonuç:** Hemşirelerin afet müdahalesi ve yönetimi için etkili bir şekilde hazırlanması, etkilenen nüfus için sonuçların iyileştirilmesinin yanı sıra bireylerin hazırlık duygusunun iyileştirilmesi için hayati önem taşımaktadır. Hemşirelerin afet tehdidine yönelik hazırlığı psikolojik hazırlığı da içermelidir.

Anahtar Kelimeler: Afet Tehditi, Hemşire, Psikolojik Hazırlık

S21-Psychological Preparation for Disaster Threat in Nurses and Affecting Factors

Nihal Bostancı Daştan, Kafkas University, Department of Psychiatric Nursing, Faculty of Health Sciences, Kars, Turkey

Fadime Kaya Soylu, Kafkas University, Department of Psychiatric Nursing, Faculty of Health Sciences, Kars, Turkey

Özgü Tekin Uluman, Kafkas University, Department of Psychiatric Nursing, Faculty of Health Sciences, Kars, Turkey

Nilüfer Kiransal, Kafkas University, Department of Psychiatric Nursing, Faculty of Health Sciences, Kars, Turkey

Berna Aktaş, Kafkas University, Department of Psychiatric Nursing, Faculty of Health Sciences, Kars, Turkey

Abstract

Aim: Disasters are one of the major challenges that need to be addressed globally and are considered one of the biggest problems of the 21st century. Recently, disaster preparedness and intervention have begun to be recognized as part of nursing practices. Especially, nurses specializing in emergency, trauma, and disaster care should be professionally and individually prepared for disasters, willing to work and provide care for victims after disasters. Enhancing nurses' psychological preparedness for disasters is also crucial. This study was planned to determine the psychological preparedness of nurses for disaster threat and the affecting factors. **Methods:** A cross-sectional and correlational design was used in the study. Research data was collected via on-line Google Form between 12.04.2023-02.07.2023. The research link was shared online on three social media platforms (WhatsApp, Instagram and Facebook). The research was descriptive and cross-sectional and was conducted online between. The research was completed with 414 nurses. Research data were collected using the Information Form, Psychological Preparedness for Disaster Threat Scale. Ethical approval was obtained for the research (dated 17.03.2023 and numbered 81829502.903/51). For statistical analysis; descriptive statistical methods (mean, number, percentage), Mann-Whitney U test, Kruskal-Wallis Analysis, Spearman correlation test were used. **Results:** 1% of the participants were female, with an average age of 31.71 ± 6.43 (minimum: 23, maximum: 48). Additionally, 84.1% of the participants stated that they did not receive disaster education, 72.5% did not participate in a disaster drill in the past year, 52.2% did not experience any disasters actively in the past year, 81.2% did not experience any loss in a disaster situation, and 81.2% were not prepared for any possible disaster. When the score averages were examined, it was seen that the External Situational Environment Management sub-dimension was 23.58 ± 5.06 , the Person's Emotional and Psychological Reaction Management sub-dimension was 22.94 ± 6.12 , the Person's Social Environment Management sub-dimension was 7.94 ± 2.07 , and the total score average was 54.47 ± 12.48 . It was determined that age, gender, years of professional practice, receiving disaster nursing training, participating in a disaster drill in the last year, experiencing loss in case of disaster, and the idea of being prepared for any disaster that may occur are factors that statistically affect the Psychological Preparedness for Disaster Threat Scale in nurses ($p < 0.05$). **Conclusion:** Effective preparation of nurses for disaster intervention and management is crucial not only for improving outcomes for the affected population but also for enhancing individuals' sense of preparedness. Nurses' preparation for disaster threats should also include psychological preparation.

Keywords: *Disaster threat; Nurse; Psychological Preparedness*

S22-Hastanede Çalışan Hemşirelerin Afete Hazırlık Algısının Belirlenmesi

Melisa Toksöz, Kastamonu Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Kastamonu, Türkiye
Belgin Akın, Lokman Hekim Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Halk Sağlığı
Hemşireliği Anabilim Dalı, Ankara, Türkiye

Özet

Amaç: Bir hastanede çalışan hemşirelerin afete hazırlık algılarını saptamak, hemşirelerin sosyodemografik özelliklerinin, çalışma özelliklerinin ve afet deneyimlerinin afet algıları üzerindeki etkisini incelemektir. **Yöntem:** Tanımlayıcı tipte yürütülen bu çalışmanın örneklemini Kastamonu Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde çalışmakta olan 210 hemşire oluşturmaktadır. Veriler yüz yüze anket yöntemiyle "Kişisel Bilgi Formu" ve "Hemşirelerin Afete Hazırlık Algısı Ölçeği" kullanılarak toplanmıştır. Veriler SPSS 24. Paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. Katılımcıların tanımlayıcı bilgilerinin verilmesinde yüzdelik ve ortalamalar kullanılmıştır. Gruplar arası farkları değerlendirmede Independent Simple T Testi ve One Way Anova Testi kullanılmıştır. **Bulgular:** Araştırmaya katılan hemşirelerin çoğu (%72) lisans mezunudur. Çalışmaya katılan hemşirelerin afete hazırlık algıları toplam puanının ($3,81 \pm 0,57$) ve ölçeğin tüm alt boyutları olan hazırlık evresi puanlarının ($3,61 \pm 0,67$), müdahale evresi puanlarının ($4,16 \pm 0,38$) ve afet sonrası evre puanlarının ($3,70 \pm 0,67$) yüksek olduğu tespit edilmiştir. Araştırmada daha önce afet yaşamış olan hemşirelerin afet müdahale evresi hazırlık algılarının daha yüksek olduğu bulunmuştur ($p=0,01$). Hastane afet ve acil durum planındaki görevlerini bilen hemşirelerin afet müdahale evresine hazırlık algılarının daha yüksek olduğu saptanmıştır ($p=0,002$). Ayrıca daha önce afet eğitimi alan hemşirelerin afet hazırlık algılarının almayanlara göre daha yüksek olduğu görülmüştür ($p=0,01$). **Sonuç:** Bu çalışma hemşirelerin afet hazırlık algılarının iyi düzeyde olduğunu göstermektedir. Hemşirelerin afete hazırlık algılarını arttırmak için kurumlarda hemşirelerin afet ve acil durum planlarındaki rol ve sorumluluklarının açıkça belirlenmesi, hemşirelere yönelik afet eğitimleri ve tatbikatlarının düzenlenmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Afet; Afet Algısı; Hemşirelik

S22-Determination of Disaster Preparedness Perception of Nurses Working in Hospital

*Melisa Toksöz, Kastamonu Training and Research Hospital, Kastamonu, Turkey
Belgin Akin, Lokman Hekim University, Faculty of Health Sciences, Department of Nursing,
Department of Public Health Nursing, Ankara, Turkey*

Abstract

Objective: To determine the disaster preparedness perceptions of nurses working in a hospital and to examine the effect of nurses' sociodemographic characteristics, working characteristics and disaster experiences on their disaster perceptions. **Method:** The sample of this descriptive study consisted of 210 nurses working in Kastamonu Training and Research Hospital. Data were collected by using "Personal Information Form" and "Nurses' Perception of Disaster Preparedness Scale" by face-to-face survey method. Data were analyzed using SPSS 24. package program. Percentages and averages were used to present the descriptive information of the participants. Independent Simple T Test and One-Way Anova Test were used to evaluate the differences between the groups. **Results:** Most of the nurses participating in the study (72%) were undergraduate graduates. It was found that the total score of the perceptions of disaster preparedness of the nurses participating in the study (3.81 ± 0.57) and the scores of the preparation phase (3.61 ± 0.67), intervention phase (4.16 ± 0.38) and post-disaster phase (3.70 ± 0.67), which are all sub-dimensions of the scale, were high. In the study, it was found that nurses who had experienced a disaster before had higher perceptions of disaster response phase preparedness ($p=0.01$). It was found that nurses who knew their duties in the hospital disaster and emergency plan had higher perceptions of preparedness for the disaster response phase ($p=0.002$). In addition, it was observed that the disaster preparedness perceptions of nurses who had received disaster training before were higher than those who had not ($p=0.01$).

Conclusion: This study shows that nurses' perceptions of disaster preparedness are at a good level. In order to increase nurses' perceptions of disaster preparedness, it is recommended that the roles and responsibilities of nurses in disaster and emergency plans should be clearly defined in institutions and disaster trainings and drills should be organized for nurses.

Keywords: *Disaster; Disaster Perception; Nurse*

S23-Deprem ve Diyaliz; Bibliyometrik Analizi

Sevda Tüzün Özdemir, İzmir Kavram Meslek Yüksekokulu, Diyaliz Programı, İzmir, Türkiye
N. Hazal Döner, İzmir Ekonomi Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, İzmir, Türkiye
Öznur Usta Yeşilbalkan, Ege Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, İzmir, Türkiye

Özet

Amaç: Doğal afetler, insan müdahalesi dışında gerçekleşen ve insanlara zarar verebilen fiziksel çevre olaylarıdır. Meydana gelen doğal afetler kronik hastalıkları olan insanların gerekli tedaviye erişimini kısıtlamakta, yaşam kalitelerini düşürmekte ve mortalite-morbidite oranlarını etkilemektedir. Özellikle depremler tüm dünyada yaygın olarak görülen doğal felaketlerdir. Büyük yıkımlara neden olan depremler diyaliz tedavisinin aksamasına yol açabilmektedir. Ayrıca deprem nedeniyle göçük altında kalan insanlarda meydana gelen ezilme (crush) sendromu sonucu böbrek yetmezliği gelişebilmekte ve diyaliz tedavi ihtiyaçları artmaktadır. Bu nedenle bu araştırma, diyaliz ve deprem arasındaki ilişki üzerine yapılan makalelerin belirlenmesi ve görselleştirilmesi, eğilimlerin ortaya konulması, gelecekte bu konu üzerinde çalışacak araştırmacılara literatüre dayalı genel bir bakış açısının sunulması amacıyla gerçekleştirilmiştir. **Yöntem:** Veriler, 20 Kasım 2023 tarihinde “Web of Science Core Collection” veri tabanından elde edilmiştir. Elde edilen verilerin analizi “VOSviewer” ve “R tabanlı Bibliyometrix” programı performans analizi ve bilimsel haritalama ile bibliyometrik olarak yapılmıştır. Bibliyometrik veriler için WoS veri tabanında 'dialysis' ve 'earthquake' anahtar kelimeleri ile tarama yapıldığında araştırma evreni 138 olarak bulunmuştur. Çalışmanın örneklemini ise; sadece makale kategorisinde yazılmış olan 95 çalışma oluşturmaktadır. Yayınlanan makalelerin yıllara göre yayın sayısı, yazar, ülke ve anahtar kelime analizi yapılmıştır. **Bulgular:** Yapılan analiz sonucunda Web of Science kategorisinde en çok kullanılan anahtar kelimenin “acute renal faliure”, “management”, “dialysis”, “earthquake”, “acute kidney injury”, “crush sendrome” olduğu belirlenmiştir. Yayın yapılan ülkeler değerlendirildiğinde en fazla çalışmanın yapıldığı ülkeler sırasıyla Türkiye (n:29), Belçika (n:21), Japonya (n:19) ve Amerika Birleşik Devletleri (n:17) olduğu ve 2009 (n:9) yılında en çok yayının yapıldığı saptanmıştır. Yayın kategorileri değerlendirildiğinde en fazla çalışmanın olduğu kategori Urology Nephrology (n:59) olarak belirlenmiştir. Araştırılan anahtar kelimelerle ilgili en fazla yayın yapan yazarların “Vanholder R. (n:20)”, “Sever M.S. (n:20)”, “Lameire N. (n:15)”, çalışmalarının olduğu ve en fazla katkı sağlayan yazar Vanholder R. (a.f.: 3.28) saptanmıştır. **Sonuç:** Bu çalışmanın sonuçlarının herhangi olası bir depremde diyaliz hastalarının yönetiminin mevcut durumunun değerlendirilmesi ve planlanacak araştırmalara yön vermesinde katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Bibliyometrik analiz; Deprem; Diyaliz*

S23-Earthquake and Dialysis; Bibliometric Analysis

Sevda Tüzün Özdemir, Izmir Kavram Vocational School, Dialysis Programme, Izmir, Turkey
N. Hazal Döner, Izmir University of Economics, Vocational School of Health Services, Izmir, Turkey
Öznur Usta Yeşilbakan, Ege University Faculty of Nursing, Izmir, Turkey

Abstract

Aim: Natural disasters are physical environmental events that occur outside human intervention and can cause harm to humans. Occurring natural disasters restrict access to necessary treatment, reduce the quality of life, and impact mortality and morbidity rates for individuals with chronic diseases. Earthquakes, in particular, are widespread natural disasters worldwide and can lead to significant destruction. Earthquakes causing major devastation can disrupt dialysis treatments. Additionally, individuals trapped under debris during earthquakes may develop crush syndrome, resulting in kidney failure and an increased need for dialysis treatment. Therefore, this research aims to identify and visualize articles on the relationship between dialysis and earthquakes, reveal trends, and provide a literature-based overview for future researchers working on this topic. **Method:** Data were obtained from the "Web of Science Core Collection" database on November 20, 2023. The analysis of the obtained data was conducted bibliometrically using the "VOSviewer" and "R-based Bibliometrix" programs for performance analysis and scientific mapping. A search with the keywords 'dialysis' and 'earthquake' in the WoS database resulted in a research population of 138. The study's sample consists of 95 articles written only in the article category. The analysis included the number of publications, authors, countries, and keywords over the years. **Results:** The analysis revealed that the most used keywords in the Web of Science category were "acute renal failure," "management," "dialysis," "earthquake," "acute kidney injury," and "crush syndrome." When evaluating the countries with the most studies, Turkey (n:29), Belgium (n:21), Japan (n:19), and the United States (n:17) were identified, with the highest number of publications in 2009 (n:9). The category with the highest number of studies was Urology Nephrology (n:59). Regarding the researched keywords, the authors with the most publications were "Vanholder R. (n:20)," "Sever M.S. (n:20)," "Lameire N. (n:15)," and the author contributing the most was Vanholder R. (a.f.: 3.28). **Conclusion:** The results of this study are expected to contribute to evaluating the management of dialysis patients in the event of a possible earthquake and guiding future research planning.

Keywords: *Bibliometric analysis; Earthquake; Dialysis*

S24-Afet ve Diyabet ile İlgili Yapılan Yayınların Bibliyometrik Analizi

*N. Hazal Döner, İzmir Ekonomi Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, İzmir, Türkiye
Öznur Usta Yeşilbalkan, Ege Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, İzmir, Türkiye*

Özet

Amaç: Ülkemiz gerek jeolojik gerekse topoğrafik yapısı nedeniyle doğal afetlere yatkın bir coğrafyada yer almaktadır. Birleşmiş Milletler Afet Riskini Azaltma Ofisi (UNDRR) afeti “ekonomik, çevresel kayıplara ve etkilere yol açan tehlikeli olaylar nedeniyle bir topluluğun veya toplumun işleyişinin herhangi bir ölçekte ciddi şekilde bozulması” olarak tanımlamıştır. Doğal afetler özellikle kronik hastalığı olan bireyler için yetersiz bakım ve kaynaklar sebebiyle bakımın sürekliliğini etkilemekte, morbidite ve mortalitenin yükselmesine sebep olmaktadır. Bu çalışma afet ve diyabet arasındaki ilişki üzerine yapılan makalelerin belirlenmesi ve görselleştirilmesi, eğilimlerin ortaya konulması, gelecekte bu konu üzerinde çalışacak araştırmacılara literatüre dayalı genel bir bakış açısının sunulması amacıyla gerçekleştirilmiştir. **Yöntem:** Veriler, 17 Ekim 2023 tarihinde “Web of Science Core Collection” veri tabanından elde edilmiştir. Elde edilen verilerin analizi VOSviewer programı performans analizi ve bilimsel haritalama ile bibliyometrik olarak yapılmıştır. Bibliyometrik veriler için WoS veri tabanında “disaster”, “diabetes” anahtar kelimeleri ile tarama yapıldığında araştırma evreni 504 makale olarak bulunmuştur. Yayınlanan makalelerin yıllara göre yayın sayısı, yazar, ülke ve anahtar kelime analizi yapılmıştır. **Bulgular:** Analiz sonucunda Web of Science kategorisinde en çok kullanılan anahtar kelimenin “disaster”, “diabetes” ve “covid 19” olduğu belirlenmiştir. Yayın kategorileri değerlendirildiğinde en fazla çalışmanın olduğu kategori Public Environmental Occupational Health (n:107) olarak belirlenmiştir. Yayınlanan çalışmaların %77,77’sinin makale olarak yayımlandığı saptanmıştır. Araştırılan anahtar kelimelerle ilgili en çok Ohira T. (n:26), Yasumura S. (n:26), Kamiya K. (n:23) isimli yazarların çalışmalarının olduğu saptanmıştır. En fazla çalışma yapan ülkelerin Japonya (n:158) ve Amerika Birleşik Devletleri (n:155) olduğu ve 2021 (n:96) yılında en çok yayının yapıldığı belirlenmiştir. **Sonuç:** Bu çalışmanın sonuçlarının herhangi olası bir afette diyabet yönetiminin mevcut durumunun değerlendirilmesi ve planlanacak araştırmalara yön vermesinde katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Afet; Bibliyometrik Analiz; Diyabet

S24-Bibliometric Analysis of Publications Related to Disaster and Diabetes

N. Hazal Döner, Izmir University of Economics, Vocational School of Health Services, İzmir, Turkey
Öznur Usta Yeşilbalkan, Ege University Faculty of Nursing, İzmir, Turkey

Abstract

Aim: Our country is located in a geography prone to natural disasters due to both its geological and topographic structure. The United Nations Office for Disaster Risk Reduction (UNDRR) defines disaster as “serious disruption of the functioning of a community or society on any scale due to hazardous events that lead to economic and environmental losses and impacts.” Natural disasters affect the continuity of care due to inadequate care and resources, especially for individuals with chronic diseases, and cause an increase in morbidity and mortality. This study was carried out with the aim of identifying and visualizing articles on the relationship between disaster and diabetes, revealing trends, and presenting a general perspective based on the literature to researchers who will work on this subject in the future.

Method: The data was obtained from the “Web of Science Core Collection” database on October 17, 2023. The analysis of the obtained data was made bibliometrically with VOSviewer program performance analysis and scientific mapping. When the WoS database was searched for bibliometric data with the keywords "disaster" and "diabetes", the research population was found to be 504 articles. The number of publications, authors, countries and keywords of the published articles were analyzed by year. **Results:** As a result of the analysis, it was determined that the most used keywords in the Web of Science category were "disaster", "diabetes" and "covid 19". When the publication categories were evaluated, the category with the most studies was determined as Public Environmental Occupational Health (n:107). It was determined that 77.77% of the published studies were published as articles. It was determined that the works of authors named Ohira T. (n:26), Yasumura S. (n:26), Kamiya K. (n:23) were the most relevant to the searched keywords. It was determined that the countries with the most studies were Japan (n:158) and the United States (n:155) and the most publications were made in 2021 (n:96). **Conclusion:** It is thought that the results of this study will contribute to the evaluation of the current status of diabetes management in case of any possible disaster and to guide future research.

Keywords: *Bibliometric analysis; Diabetes; Disaster*

S25-Afetlerde Hasta Bakım Gereksinimlerinin Spiritüel Boyutu ve Hemşirelik

*Sema Yıldız, Tekin Çelıkbulek, Özel Eğitim Anaokulu, Sivas, Türkiye
Burcu Kübra Süha, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü,
Sivas, Türkiye*

Özet

Spiritüelitate, kişinin kendisi ve diğer insanlarla olan ilişkilerini ve iletişimini, evrendeki mevcut yerini, yaşamın anlamlandırılması, yaşamı anlama ve olduğu gibi kabul etme çabasıdır. Aynı şekilde yaşam boyu kazanılan ve değerlendirilen bilgilerin bir sonucudur. Manevi boyut açısından bakıldığında afet dönemlerinde insanlar yaşanan olağanüstü durumlar karşısında davranışsal olarak yaşama tutunma ve hayati anlamlandırma çabası içinde olurlar bu yüzden hasta bakımı ve tedavi sürecinde hemşirelerin hastalara yaklaşımı spiritüelitate açısından çok boyutlu olarak uygulanmalıdır. Maneviyat hemşirelik sürecinde bireye holistik bir yaklaşımla bakım verilmesinde araç olarak kullanılır ve kişiye tanı konabilmesi için bireyin manevi durumunun çok iyi şekilde değerlendirilmesinin yapılması gereklidir ve bakımın bireyselleştirilmiş olması açısından elzemdir. Bu nedenle de bütüncül bir şekilde hemşirelik yaklaşımı doğrultusunda spiritüel bakım hemşirelik sürecinin de yardımı ile; kişinin manevi gereksinimlerini tanılama, bireye özgü girişimleri planlama, planlanan bu girişimleri uygulama ve değerlendirme aşamaları ile uygulanmalıdır. İnsanların sınırlarını zorlayan durumlarda özellikle spiritüel baş etme stratejileri daha etkin olmaktadır. Olumlu yönde düşünmenin spiritüelitateyi anlamlı olarak ilişkisi olduğu ve spiritüelitate ile stresle başa çıkma arasında olumlu yönde bir bağlantı olduğu saptanmıştır. Afet olduğu dönemlerde, hemşireler afet süreci boyunca sağlık yönetimi ve bakım verme konusunda görev alırlar. Afet sırası ve sonrasında oluşabilecek olası ve mevcut sağlığı tehlikeye sokacak yaşamı tehdit edecek durumları minimal düzeyde gerçekleşmesi için yardım ve destek sağlamalıdır. Günümüzde çoğu hemşirenin uzmanlık alanları afet ve acil durum olmasa da tüm çalışan hemşirelerin acil afet dönemlerinde uygun müdahaleyi uygulama ve durumu etkili yönetme becerisini sağlamalıdır. Ülkemizin jeomorfolojik yapısı yönünden deprem bölgesi olduğumuz için bu uygulama ve yönelimleri bütün hemşirelerinde bilmesi elzem ve gereklidir.

Anahtar Kelimeler: *Afet; Bakım; Hemşirelik; Spiritüelitate; Spiritüel*

S25-Spiritual Dimension of Patient Care Needs and Nursing in Disasters

*Sema Yıldız, Tekin Çelikkilek, Special Education Kindergarten, Sivas, Turkey
Burcu Kübra Süha, Sivas Cumhuriyet University, Faculty of Health Sciences, Department of Nursing,
Sivas, Turkey*

Abstract

Spirituality is an effort to understand one's relationships and communication with oneself and other people, one's current place in the universe, the meaning of life, and to understand and accept life as it is. Likewise, it is the result of knowledge gained and evaluated throughout life. From a spiritual perspective, during disaster periods, people try to hold on to life behaviorally and make sense of life in the face of extraordinary situations, so nurses' approach to patients during patient care and treatment should be applied multidimensionally in terms of spirituality. Spirituality is used as a tool in the nursing process to provide care to the individual with a holistic approach, and in order to diagnose the individual, it is necessary to evaluate the spiritual state of the individual very well and it is essential for the care to be individualized. For this reason, with the help of the spiritual care nursing process in line with the holistic nursing approach; It should be implemented through the stages of diagnosing the person's spiritual needs, planning individual-specific initiatives, implementing and evaluating these planned initiatives. Spiritual coping strategies are especially effective in situations that push people's limits. It has been determined that positive thinking has a significant relationship with spirituality and that there is a positive connection between spirituality and coping with stress. During disasters, nurses take part in health management and care throughout the disaster process. It must provide assistance and support to minimize possible life-threatening situations that may endanger current health during and after the disaster. Although disaster and emergency are not the areas of expertise of most nurses today, all working nurses must ensure the ability to apply appropriate intervention and manage the situation effectively during emergency disaster periods. Since we are an earthquake zone in terms of the geomorphological structure of our country, it is essential and necessary for all nurses to know these practices and tendencies.

Keywords: *Disaster; Care; Nursing; Spirituality; Spiritual*

S26-Acil Hemşirelerinin Afet Yönetiminde Yetkinlikleri ile Afete Müdahale Özyeterlilikleri Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi

*Meryem Yücel, Bartın Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Bartın, Türkiye
Sevim Çelik, Bartın Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Bartın, Türkiye
Elif Karahan, Bartın Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Bartın, Türkiye
Sibel Altıntaş, Bartın Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Bartın, Türkiye
Özge Uçar, Bartın Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Bartın, Türkiye*

Özet

Dünya da deprem, sel, tayfun gibi doğal afetlerin yanı sıra yangın, çökme, patlama, enfeksiyon gibi sosyal felaketler de gün geçtikçe artmakta ve birçok insan etkilenmektedir. Afet durumunda sağlık personelinin acil müdahalesi, yaralıların yaşamlarını sürdürebilmeleri konusunda çok önemli bir rol oynamaktadır. **Amaç:** Araştırmamızın amacı, acil hemşirelerinin afet yönetiminde yetkinlikleri ile afete müdahale özyeterlilikleri arasındaki ilişkinin belirlenmesidir. **Yöntem:** Kesitsel tipteki korelasyonel tanımlayıcı araştırma, Türkiye genelinde acil serviste çalışan 110 hemşirenin katılımı ile yürütülmüş olup, veri toplama süreci devam etmektedir. Araştırmanın yapılabilmesi amacıyla etik kurul ve gerekli yasal izinler alındı. Veriler microsoft forms ile hazırlanan anket aracılığıyla toplandı. Araştırmada Hemşire Bilgi Formu, Afet Hemşireliği Yönetiminde Yetkinlikler Ölçeği (AHYYÖ), Afete Müdahale Özyeterlilik Ölçeği (AMÖÖ) kullanıldı. Veriler Google anket aracılığıyla toplandı. Veriler IBM SPSS 24.0 programında betimleyici istatistiksel yöntemler, korelasyon testleri kullanılarak analiz edildi. **Bulgular:** Araştırmada hemşirelerin yaş ortalamalarının $32,17 \pm 8,87$, %64,5'inin kadın olduğu görüldü. Hemşirelerin afete müdahale özyeterliliklerinin orta düzeyde ($68,10 \pm 17,99$) olduğu tespit edildi. Afet Hemşireliği Yönetiminde Yetkinlikler Ölçeği puan ortalamasının ise $7,71 \pm 1,71$ olduğu; afet yönetimindeki görev ve sorumlulukları alt boyutunun puan ortalaması $4,99 \pm 2,48$, afet yönetiminde temel yetkinlikleri alt boyutunun puan ortalaması $8,32 \pm 20$, temel yetkinlikleri geliştirmede karşılaşılan engeller alt boyutunun puan ortalaması ise $7,11 \pm 2,33$ olarak belirlendi. Ayrıca hemşirelerin afete müdahale özyeterlilikleri ile afet hemşireliği yönetiminde yetkinlikler ölçek puanları arasında pozitif yönde istatistiksel olarak anlamlı derecede bir ilişki saptandı ($p < 0,01$, $r: 0,265$). **Sonuç:** Araştırmada acil hemşirelerinin afete müdahale özyeterliliklerinin orta düzeyde olduğu ve hemşirelerin müdahale özyeterlilikleri ile afet yönetimi yetkinliklerinin pozitif yönde ilişkili olduğu sonucuna varıldı. Dolayısıyla acil hemşirelerinin afet yönetimi yetkinliklerini geliştirmek üzere, müdahale özyeterliliklerini artırıcı eğitim programlarının düzenlenmesi, hemşirelerin araştırma yapabilmesi ve bilimsel toplantılara katılabilmesi için uygun fırsatların sağlanması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Acil Hemşireliği; Afet; Öz-Yeterlilik; Yetkinlik

S26-Determining the Relationship Between Emergency Nurses' Competencies in Disaster Management and Disaster Response Self-Efficacy

Meryem Yücel, Bartın University, Faculty of Health Sciences, Department of Nursing, Bartın, Turkey
Sevim Çelik, Bartın University, Faculty of Health Sciences, Department of Nursing, Bartın, Turkey
Elif Karahan, Bartın University, Faculty of Health Sciences, Department of Nursing, Bartın, Turkey
Sibel Altıntaş, Bartın University, Faculty of Health Sciences, Department of Nursing, Bartın, Turkey
Özge Uçar, Bartın University, Faculty of Health Sciences, Department of Nursing, Bartın, Turkey

Abstract

In the world, natural disasters such as earthquakes, floods and typhoons, as well as social disasters such as fire, collapse, explosion and infection, are increasing day by day and many people are affected. In case of disaster, the emergency intervention of medical personnel plays a very important role in ensuring the survival of the injured. **Aim:** The aim of our research is to determine the relationship between emergency nurses' disaster management competencies and disaster response self-efficacy. **Method:** The cross-sectional correlational descriptive research was conducted with the participation of 110 nurses working in emergency departments throughout Turkey, and the data collection process is ongoing. Ethics committee and necessary legal permissions were obtained in order to conduct the research. Data was collected through a survey prepared with Microsoft forms. Nurse Information Form, Competencies in Disaster Nursing Management Scale (AHYÖS), Disaster Response Self-Efficacy Scale (AMÖS) were used in the research. Data were analyzed using descriptive statistical methods and correlation tests in IBM SPSS 24.0 program. **Results:** In the study, it was seen that the average age of the nurses was 32.17 ± 8.87 and 64.5% were women. It was determined that nurses' disaster response self-efficacy was at a medium level (68.10 ± 17.99). The average score of the Nurses on the Competencies Scale in Disaster Nursing Management was 7.71 ± 1.71 ; The mean score of the duties and responsibilities sub-dimension in disaster management was found to be 4.99 ± 2.48 , the mean score of the basic competencies sub-dimension in disaster management was 8.32 ± 2.0 , and the mean score of the obstacles encountered in developing basic competencies sub-dimension was 7.11 ± 2.33 . Additionally, a statistically significant positive relationship was detected between nurses' disaster response self-efficacy and disaster nursing management competencies scale scores ($p < 0.01$). **Conclusion:** The study concluded that emergency nurses' disaster response self-efficacy was at a medium level and that nurses' intervention self-efficacy and disaster management competencies were positively related to each other. Therefore, in order to improve the disaster management competencies of emergency nurses, it is recommended to organize training programs to increase their intervention self-efficacy and to provide appropriate opportunities for nurses to conduct research and participate in scientific meetings.

Keywords: *Emergency Nursing; Disaster; Self-sufficiency; Competence*

S27-Hemşirelik Öğrencilerinin Afete Müdahale Öz-Yeterlilikleri ile Afete Hazır Olma Durumları Arasındaki İlişki: Deprem Sonrası Bir Araştırma

Eda Kılınc İşleyen, Uşak Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, Uşak, Türkiye
Zehra Demirkaya, Pamukkale Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Denizli, Türkiye

Özet

Amaç: Afetler, yüksek morbidite ve mortalite oranları ve neden oldukları ekonomik kayıplar bakımından önemli bir halk sağlığı sorunu olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu çalışma hemşirelik öğrencilerinin afete müdahale konusunda öz-yeterlilikleri ile afete hazır olma durumları arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yapılmıştır. **Yöntem:** Kesitsel ve tanımlayıcı olan bu araştırma Türkiye’de 6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen büyük bir deprem sonrasında Türkiye’nin batısında bir Sağlık Bilimleri Fakültesi’nin hemşirelik bölümü öğrencileri ile yapılmıştır (n=305). Veriler Haziran 2023 ile Ekim 2023 tarihleri arasında Hemşirelerde Afete Hazırlık Algısı Ölçeği (HAHAÖ) ve Afete Müdahale Öz-yeterlilik Ölçeği (AMÖYÖ) kullanılarak toplanmıştır. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistikler, bağımsız örneklem t-testi, korelasyon ve çoklu doğrusal regresyon analizi kullanılmıştır. Araştırmanın verileri yüz-yüze veri toplama yöntemi ile sınıf ortamında toplanmıştır. Tüm öğrencilerden bilgilendirilmiş onam alınmıştır. Veri toplama süresi ortalama 30 dakika sürmüştür. Araştırmanın Etik Kurul Onayı Uşak Üniversitesi Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar Etik Kurulu’ndan alınmıştır. Ayrıca, çalışmanın yürütüldüğü fakülteden kurum izni alınmıştır. **Bulgular:** Afet kavramı öğrencilerde en fazla depremi hatırlatmaktadır (%96.70) ve öğrencilerin en önemli buldukları afet türü depremdir (%63.90). Öğrencilerin yalnızca %21.20’si afet ile ilgili eğitim almış ve %87.10’u deprem tatbikatına katılmıştır. Hemşirelik öğrencilerinin AMÖYÖ puan ortalaması 63.35±10.83 (orta düzey) ve HAHAÖ puan ortalaması 3.41±0.50 (yüksek düzey) bulunmuştur. Hemşirelik öğrencilerinin AMÖYÖ ile HAHAÖ puanları arasında pozitif ve orta düzey korelasyon bulunmuştur (r=0.515; p=0.000). Hemşirelik öğrencilerinin afete hazır olma durumunu etkilediği öngörülen faktörler afete müdahale öz-yeterlilik puanı ($\beta=0.483$), erkek cinsiyette olma ($\beta=0.103$) ve aile içi afet planı yapmadır ($\beta=0.111$). **Sonuç:** Hemşirelik öğrencileri kendilerini afete müdahale konusunda orta düzeyde yeterli görmesine rağmen öğrencilerin çoğu afete müdahale etme konusunda gönüllüdür. Hemşirelik öğrencilerinin afete müdahale öz-yeterlilikleri afete hazırlık algılarını etkilemektedir. Çalışmanın sonuçları, afet durumlarında hastalara başarılı bir şekilde yardımcı olmak için hemşirelik öğrencilerinin ihtiyaç duyduğu afete müdahale öz-yeterliliklerini artırmanın önemine vurgu yapmaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Afete Hazırlık; Afete Müdahale; Hemşirelik Öğrencileri; Öz-Yeterlilik*

S27-The Relationship Between Nursing Students' Disaster Response Self-Efficacy and Disaster Preparedness: A Post-Earthquake Study

Eda Kılınç İşleyen, Uşak University, Faculty of Health Sciences, Department of Nursing, Department of Public Health Nursing, Uşak, Turkey

Zehra Demirkaya, Pamukkale University, Faculty of Health Sciences, Department of Nursing, Denizli, Turkey

Abstract

Aim: Disasters appear as an important public health problem in terms of high morbidity and mortality rates and the economic losses they cause. This study was conducted to determine the relationship between nursing students' disaster response self-efficacy and disaster preparedness. **Method:** This cross-sectional and descriptive study was conducted with nursing department students of a Faculty of Health Sciences in the west of Turkey, after a major earthquake that occurred in Turkey on February 6, 2023 (n=305). The data were collected between June 2023 and October 2023 using the Nurses' Disaster Preparedness Perception Scale (NDPPS) and Disaster Response Self-Efficacy Scale (DPSES). Descriptive statistics, independent samples t-test, correlation and multiple linear regression analysis were used to analyze the data. The data of the research was carried out in the classroom environment using the face-to-face data collection method. Informed consent was obtained from all students. Data collection took an average of 30 minutes. Ethics Committee Approval of the research was received from Uşak University Non-Interventional Clinical Research Ethics Committee. Additionally, institutional permission was obtained from the faculty where the study was conducted. **Results:** The concept of disaster reminds students of earthquake the most (96.70%) and the type of disaster that students find most important is earthquake (63.90%). Only 21.20% of the students received disaster-related training and 87.10% participated in the earthquake drill. Nursing students' DPSES mean score was found to be 63.35 ± 10.83 (moderate level) and DPSES mean score was 3.41 ± 0.50 (high level). A positive and moderate correlation was found between the nursing students' DPSES and NDPPS scores ($r=0.515$; $p=0.000$). Affecting factors nursing students' disaster preparedness are disaster response self-efficacy score ($\beta=0.483$), being male ($\beta=0.103$) and making a family disaster plan ($\beta=0.111$). **Conclusion:** Although nursing students consider themselves to be at an intermediate level in disaster response, most of the students are willing to respond to disasters. Nursing students' disaster response self-efficacy affects their disaster preparedness perceptions. The results of the study emphasize the importance of increasing the disaster response self-efficacy needed by nursing students to successfully assist patients in disaster situations. It can be used to evaluate the need for nursing departments in Turkey to include the disaster nursing course in the nursing curriculum.

Keywords: *Disaster Preparedness; Disaster Response; Nursing Students; Self-Efficacy*

S28-Hastane Öncesi Acil Sağlık Çalışanlarının Afetlere Hazırlık Algıları ve Öz Yeterlilikleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Ekrem Eker, Bartın Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Hemşirelik Anabilim Dalı, Bartın, Türkiye

Sibel Altıntaş, Bartın Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Bartın, Türkiye

Sevim Çelik, Bartın Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Bartın, Türkiye
Elif Karahan, Bartın Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Bartın, Türkiye

Özet

Hastane öncesi acil sağlık çalışanların afetlere iyi bir şekilde hazırlanması, afetlerin getireceği olumsuzlukların en aza indirilmesinde oldukça önemlidir. **Amaç:** Hastane öncesi acil sağlık hizmet birimlerinde çalışanların afetlere karşı hazır oluş algılarını ve öz yeterliliklerini incelemektir. **Yöntem:** Korelasyonel tipteki tanımlayıcı araştırmanın evrenini, çalışmanın yürütüldüğü ilde bulunan hastane öncesi acil sağlık hizmet birimlerinde çalışan 306 birey oluşturmuştur. Örneklem sayısı evren bilinen örneklem hesabına göre yapılmış olup 171 olarak hesaplanmıştır. Araştırma verileri toplanmaya devam etmektedir ve hastane öncesi acil sağlık hizmetlerinde çalışan 79 bireyden veri toplanmıştır. Araştırmada, 'Katılımcı Tanılama Formu', 'Hastane Öncesi Acil Sağlık Hizmetlerinde Çalışan Personelin Afetlere Hazırlık Algısı Ölçeği (HASPAHA)' ve 'Acil Durum Ekipleri Öz Yeterlilik Ölçeği' kullanıldı. Araştırmanın yapılabilmesi amacıyla etik kurul ve gerekli yasal izinler alındı. Veriler Google anket aracılığıyla toplandı. Veriler IBM SPSS 24.0 programında betimleyici istatistiksel yöntemler, korelasyon testleri, t testi, ANOVA ve Bonferroni yöntemleri kullanılarak analiz edildi. **Bulgular:** Katılımcıların yaş ortalaması 30,11±6,56 iken %46,8'i önlisans mezunu, %68,4'ü 112 biriminde ve %53,2'si 0-5 yıldır çalıştığını bildirdi. Ayrıca %59,5'u daha önce afet yaşamış olup %73,4'ü en az bir kez afet durumunda ve %64,6'sı doğa kaynaklı afetlerde görev almıştır. HASPAHA Ölçek toplam puanının 119,16±14,32 ve Acil Durum Ekipleri Öz Yeterlilik Ölçeği toplam puanının 63,02±5,74 olduğu tespit edildi. HASPAHA Ölçeği ve Acil Durum Ekipleri Öz Yeterlilik Ölçeği alt boyutları ile toplam puan ortalamaları arasında zayıf-orta düzeyde korelasyon saptandı. Sağlık çalışanlarının çalıştığı birim, afet yaşama durumu, afette görev alma durumu ile görev aldığı afet türleri ile ölçek toplam puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı sonuçlar belirlendi ($p<0,05$). **Sonuç:** Hastane öncesi acil sağlık hizmeti veren sağlık çalışanlarının afetlere hazırlık algılarının ve öz yeterlilik düzeylerinin yüksek olduğu ve afetlere hazırlık algıları ile öz yeterlilik düzeyleri arasında orta düzeyde korelasyon olduğu belirlendi. Çalışanların hazırlık algıları ve öz yeterlilik düzeylerini artırmak ve afetlere yaklaşım konusunda bilgilerini güncel tutmak amacıyla tatbikat ve eğitim programlarının planlanması oldukça önemlidir.

Anahtar Kelimeler: *Acil; Afet; Algı; Hazır Oluşluk; Öz Yeterlilik; Sağlık Çalışanı*

S28-Prehospital Emergency Healthcare Employees Examining the Relationship Between Disaster Preparedness Perceptions and Self-Efficacy

Ekrem Eker, Bartın University, Graduate School of Health Sciences, Department of Nursing, Bartın, Turkey

Sibel Altıntaş, Bartın University, Faculty of Health Sciences, Nursing, Bartın, Türkiye

Sevim Çelik, Bartın University, Faculty of Health Sciences, Nursing, Bartın, Türkiye

Elif Karahan, Bartın University, Faculty of Health Sciences, Nursing, Bartın, Türkiye

Abstract

Good preparation of pre-hospital emergency healthcare workers for disasters is very important in minimizing the negativities that disasters will bring. **Aim:** To examine the disaster preparedness perceptions and self-efficacy of employees in pre-hospital emergency health care units. **Method:** The population of the correlational type descriptive research consisted of 306 individuals working in pre-hospital emergency health service units in the province where the study was conducted. The number of samples was made according to the population known sample calculation and was calculated as 171. Research data continues to be collected and data has been collected from 79 individuals working in pre-hospital emergency health services. In the research, 'Participant Diagnosis Form, 'Disaster Preparedness Perception Scale of Personnel Working in Pre-Hospital Emergency Health Services (HASPAHA)' and 'Emergency Teams Self-Efficacy Scale' were used. Ethics committee and necessary legal permissions were obtained in order to conduct the research. Data were collected via Google survey. Data were analyzed using descriptive statistical methods, correlation tests, t test, ANOVA and Bonferroni methods in IBM SPSS 24.0 program. **Results:** While the average age of the participants was 30.11 ± 6.56 , 46.8% had an associate degree, 68.4% reported working in the 112 unit and 53.2% reported working for 0-5 years. In addition, 59.5% have experienced a disaster before, 73.4% have worked in a disaster situation at least once, and 64.6% are involved in natural disasters. It was determined that the HASPAHA Scale total score was 119.16 ± 14.32 and the Emergency Teams Self-Efficacy Scale total score was 63.02 ± 5.74 . A weak-moderate correlation was detected between the sub-dimensions of the HASPAHA Scale and the Emergency Teams Self-Efficacy Scale and the total score averages. Statistically significant results were determined between the unit where healthcare workers work, their disaster experience, their involvement in disasters, the types of disasters they work in, and their scale total score averages ($p < 0.05$). **Conclusion:** It was determined that the disaster preparedness perceptions and self-efficacy levels of healthcare professionals providing pre-hospital emergency healthcare services were high and that there was a moderate correlation between their disaster preparedness perceptions and self-efficacy levels. It is very important to plan drills and training programs in order to increase employees' preparedness perceptions and self-efficacy levels and to keep their knowledge up to date on approaching disasters.

Keywords: *Emergency; Disaster; Perception; Readiness; Self-efficacy; Health Employee*

S29-Üniversite Öğrencilerinde Ebeveyn-Ergen İlişkisinin Sağlıklı Yaşam Biçimi Davranışlarına Etkisinin İncelenmesi

Emine Bayrak Aykan, Ankara Medipol Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Ankara, Türkiye

Tuğba Alpaslan, Ankara Medipol Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Ankara, Türkiye

Özet

Amaç: Üniversite öğrencileri, ergenlik döneminde olan, demografik bir güç olarak görülen, toplumun gelecekteki sağlık durumunu temsil eden bireylerdir. Bu yaş grubu için sağlığın geliştirilmesi önem ve öncelik arz etmektedir. Aile kavramı sağlığın teşviki ve geliştirilmesi için birincil sosyal yapı olarak gösterilmektedir. Ancak ebeveynlerden öğrenilen ve pekiştirilen sağlığı geliştirmenin yanı sıra sağlığa zarar veren davranışlar ile karşılaşılabilir. Ebeveynler ergenlik döneminde çocukların tutum ve davranışlarında yaşanan değişiklikleri kendi yaşadıkları kültürel düzey ve içinde buldukları koşullara göre değerlendirebilmektedirler. Bu kapsamda onlara önyargılı davranabilmektedirler. Bu sonuç ergenlerin bireysel olarak kendilerini algılamalarını sağlamakta olup, ebeveynleri ile olan ilişkilerini şekillendirmektedir. Bu çalışma, ebeveyn-ergen ilişkisinin sağlıklı yaşam biçimi davranışlarına etkisinin incelenmesi amacıyla yapılmıştır. **Yöntem:** Çalışma tanımlayıcı bir araştırma olup araştırmaya katılmayı kabul eden 382 üniversite öğrencisi ile yapılmıştır. Çalışmada veriler “Sosyo-Demografik Özellikler Veri Toplama Formu”, “Ebeveyn-Ergen İlişki Niteliği Ölçeği” ve “Sağlıklı Yaşam Biçimi Davranışları Ölçeği II” kullanılarak toplanmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde; yüzdeler dağılımı, ortalama, Kruskal Wallis testi, Mann-Whitney U testi ve korelasyon testi kullanılmıştır. Araştırmada $p<0.05$ düzeyi istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir. **Bulgular:** Öğrencilerin ebeveyn-ergen ilişki niteliği puan ortalaması 95.44 ± 19.96 olup olumlu ebeveyn-ergen ilişkisi ile açıklanmaktadır. Sağlıklı yaşam biçimi davranışları puan ortalaması 124.23 ± 20.54 olup sağlıklı yaşam biçimi davranışları sergilediklerini görülmektedir. Öğrencilerinin ebeveyn-ergen ilişki niteliği ile sağlıklı yaşam biçimi davranışları arasında pozitif yönde düşük düzeyde bir ilişki saptanmıştır. Kurulan model gereği, sağlıklı yaşam biçimi davranışlarının %4,6’sı ebeveyn-ergen ilişki ile açıklanmaktadır. **Sonuç:** Sonuç olarak ebeveyn-ergen ilişkisinin sağlıklı yaşam biçimi davranışlarına etkisinin düşük düzeyde olduğu saptanmıştır. Ancak sağlıklı toplumların yetiştirilmesi açısından bu yaş grubu ergenlerin ebeveynlerine daha fazla görevler düşmektedir. Ebeveynlere ergenlerin sağlığının teşviki ve geliştirilmesi açısından ön yargılı yaklaşımdan uzak, ergenleri içinde buldukları yaşam koşullarına göre desteklenmeleri gerektiği önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Ebeveyn; Ergen; Öğrenci; Sağlık*

S29-Examining the Effect of Parent-Adolescent Relationship on Healthy Lifestyle Behaviors in University Students

Emine Bayrak Aykan, Ankara Medipol University, Faculty of Health Sciences, Department of Nursing, Ankara, Turkey

Tuğba Alpaslan, Ankara Medipol University, Faculty of Health Sciences, Department of Nursing, Ankara, Turkey

Abstract

Aim: University students, considered as a demographic force in the adolescent period, represent individuals shaping the future health of society. Enhancing health in this age group is crucial and prioritized. The concept of family is highlighted as the primary social structure for health promotion. However, alongside fostering health behaviors learned and reinforced from parents, unhealthy behaviors affecting health can also be encountered. Parents can evaluate changes in the attitudes and behaviors of adolescents during the teenage years based on their own cultural level and the conditions they are in, potentially exhibiting bias in this context. This outcome influences adolescents' individual perceptions of themselves and shapes their relationships with their parents. This study was conducted to examine the impact of parent-adolescent relationships on healthy lifestyle behaviors. **Method:** This study is a descriptive research conducted with the participation of 382 university students who agreed to take part in the research. Data were collected using "Socio-Demographic Characteristics Data Collection Form," "Parent-Adolescent Relationship Scale," and "Healthy Lifestyle Behaviors Scale II." The data were analyzed using percentage distribution, mean, Kruskal Wallis test, Mann-Whitney U test, and correlation test. A significance level of $p < 0.05$ was considered statistically significant. **Results:** The average score for the quality of parent-adolescent relationships among students is determined to be 95.44 ± 19.96 , indicating a positive parent-adolescent relationship. The average score for healthy lifestyle behaviors is found to be 124.23 ± 20.54 , suggesting that students exhibit healthy lifestyle behaviors. A positively low-level relationship between the quality of parent-adolescent relationships and healthy lifestyle behaviors is identified. According to the established model, 4.6% of healthy lifestyle behaviors are explained by the parent-adolescent relationship. **Conclusion:** In conclusion, it has been determined that the impact of the parent-adolescent relationship on healthy lifestyle behaviors is low. However, in terms of raising healthy communities, parents have a greater responsibility for adolescents in this age group. It is recommended that parents support adolescents based on the conditions in which they live, avoiding prejudiced approaches, and encouraging and enhancing the health of adolescents.

Keywords: *Parent; Adolescent; Student; Health*

S30-Bir Deprem Gerçeği Crush Sendromu ve Hemşirelik Bakımı

*Zehra Öztürk, Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Hastanesi, Enfeksiyon Hastalıkları Servisi, İstanbul, Türkiye
Ayşe Mücella Soydan, İstanbul Gelişim Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü,
İstanbul, Türkiye*

Özet

Crush (ezilme) sendromu, rabdomiyalize bağlı olarak gerçekleşen tıbbi komplikasyonlar içeren bir sistemik sorundur. Depremler, trafik kazaları, uzun süre aynı pozisyonda kalma, maden kazası, elektrik çarpması, ameliyatlarda yanlış pozisyon verilmesi bu sendroma neden olur. Ülkemiz konum itibariyle deprem bölgesindedir ve deprem olması kaçınılmaz bir gerçektir. Çalışma, depremin en büyük etkileri arasında olan crush sendromu ve verilmesi gereken hemşirelik bakımını yerine getirebilmenin önemi hakkında farkındalık oluşturmak amacıyla yapılmıştır. Depremlerde birincil ölüm nedeni olan travmadan sonra ikinci sırada crush sendromu gelmektedir. Ölüme sebep veren sorunlar arasında sıklıkla hiperpotasemi, akut böbrek hasarı ve sepsis gelmektedir. Depremden kurtarılan afetzedenin intravenöz sıvı tedavisine hemen başlanmalıdır. Tercihen izotonik sodyum klorür kullanılır. Verilen sıvının potasyum içermemesi gerekir. Hastaneye erken zamanda ulaşılabilen hastalar için ilk olarak hiperkalemi açısından değerlendirilmesi ve EKG çekilmesi önemlidir. Ezilme sendromunda yaygın ödem, rabdomiyaliz, asidoz, hiperpotasemi, kardiyopulmoner yetmezlik, koagülopati, ciddi enfeksiyonlar görülür. Hastaya uygulanacak tedavi ve girişimlerde hemşirelik bakımı çok önemlidir. Crush sendromunda tanı, tedavi, bakım, taburculuk dönemlerinin tümünde hemşire aktif olarak rol alır. Aklını ve vicdanını kullanarak profesyonel şekilde işini yapar. Bu yüzdendir ki crush sendromu konusunda hemşirenin donanımlı olması, sürekli eğitimlere katılması, bilgilerini güncellemesi önemlidir.

Anahtar Kelimeler: *Crush Sendromu; Deprem, Hemşirelik Bakımı*

S30-An Earthquake Fact Crush Syndrome and Nursing Care

*Zehra Öztürk, Cerrahpaşa Medical Faculty Hospital, Infectious Diseases Service, Istanbul, Turkey
Ayşe Mücella Soydan, Istanbul Gelişim University, Faculty of Health Sciences, Department of
Nursing, Istanbul, Turkey*

Abstract

Crush syndrome is a systemic problem involving medical complications due to rhabdomyolysis. Earthquakes, traffic accidents, staying in the same position for a long time, mining accidents, electric shock, wrong positioning in surgeries cause this syndrome. Our country is located in an earthquake zone and earthquakes are an inevitable fact. The study was conducted to raise awareness about the crush syndrome, which is among the biggest effects of earthquake, and the importance of fulfilling the nursing care that should be given. Crush syndrome comes second after trauma, which is the primary cause of death in earthquakes. Hyperpotassemia, acute kidney injury and sepsis are the most common causes of death. Intravenous fluid therapy should be started immediately in the disaster victim rescued from the earthquake. Isotonic sodium chloride is preferably used. The fluid given should not contain potassium. For patients who can reach the hospital early, it is important to evaluate for hyperkalaemia and ECG should be performed first. Diffuse oedema, rhabdomyolysis, acidosis, hyperpotassaemia, cardiopulmonary failure, coagulopathy and serious infections are seen in crush syndrome. Nursing care is very important in the treatment and interventions to be applied to the patient. In crush syndrome, the nurse takes an active role in all stages of diagnosis, treatment, care and discharge. He does his job professionally, using his mind and conscience. For this reason, it is important for nurses to be equipped about crush syndrome, attend continuous training and update their knowledge.

Keywords: *Crush Syndrome; Earthquake; Nursing Care*

S31-Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri Kapsamında Afet Yönetimi

Ayla Hendekci, Giresun Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Giresun, Türkiye

Özet

Birleşmiş Milletler, tüm insanlık için bazı taahhütler vermiştir. Bu taahhütler 17 sürdürülebilir kalkınma hedefi içerisinde ele alınmıştır. Hedefler içerisinde 13. başlıkta yer alan 'İklim Eylemi'ne göre; iklimle ilgili tehlikelere ve doğal afetlere karşı dayanıklılığın ve uyum kapasitesinin bütün ülkelerde güçlendirilmesine vurgu yapılmıştır. Doğal afetler geçmişten günümüze insanoğlu için yüksek oranda mortalite, morbiditeye, sağlık ve sosyal bakım hizmetlerinde aksaklıklara sebep olduğu için yönetilmesi güç olgular olarak karşımıza çıkmaktadır. Afetleri doğası gereği yönetmek oldukça zordur. Afet yönetimi, afeti önlemek ve etkin şekilde yönetmek için planlama, düzenleme, koordinasyon ve uygulamanın bir arada olduğu döngüsel bir süreçtir. Eylemlerin doğru şekilde gerçekleşmesi için toplumların bu yönetim döngüsüne dahil edilmesi büyük önem taşır. Dünya genelinde ırk, dil, din ayırt etmeyen olağandışı ve beklenmedik olaylar olan afetler, ülkeler dolayısıyla içinde yaşayan toplumlar için dayanıklılık kazandırılması ve iyi yönetilmesi gereken olaylardır. Bireylerin afetle yaşamayı öğrenmesi, farkındalığı yüksek toplumların ortaya çıkmasını sağlayacaktır. Afetlerin toplumun fiziksel, ruhsal, sosyal iyiliğinin bozulması ile birlikte evrensel ve politik düzeyde bir halk sağlığı sorunu olduğu da unutulmamalıdır. Bu sebeple, kalkınma hedeflerinde vurgulandığı gibi ülkelerin ve toplulukların başta iklim değişiklikleri ile mücadele etmeyi öğrenmesi ardından doğal afet uyum kapasitesini kazanmaları gerekmektedir. Afetlere doğal ya da insan kaynaklı olup olmamasına göre zamanında, hızlı ve etkin şekilde müdahale edebilmek için afet sonrası dönemde iyileştirme ve yeniden inşa aşamaları kritik bir aşamadır. Bunun yanında afete hazırlık ve müdahale programlarının bir temele dayandırılması, afet yönetiminde dünya genelinde kabul gören afet yönetim modellerinin kullanılması ve yaygınlaştırılması gerekmektedir. Bazı toplumların daha fazla risk altında olduğu, bu toplumdaki hassas grupların ayrıca değerlendirilmesi gerektiği ve 13. kalkınma hedefi alt başlıklarında vurgulandığı gibi özellikle kadınlara, gençlere, yerel topluluklara ve dışlanmış gruplara odaklanılması gerektiği ifade edilmekte, az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde etkili planlama ve yönetim kapasitesini artıracak mekanizmaların desteklenmesi gerektiğine değinilmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Afet; Kalkınma Hedefleri; Sürdürülebilirlik*

S31-Disaster Management within the Scope of Sustainable Development Goals

Ayla Hendekci, Giresun University, Faculty of Health Science, Department of Nursing, Giresun, Turkey

Abstract

The United Nations has made some commitments for all humanity. These commitments are addressed within 17 sustainable development goals. According to 'Climate Action' under the 13th heading of the Goals, the emphasis is on strengthening resilience and adaptive capacity to climate-related hazards and natural disasters in all countries. Natural disasters are difficult to manage as they cause high mortality, morbidity, disruptions in health and social care services for human beings from past to present. Disasters are quite difficult to manage due to their nature. Disaster management is a cyclical process in which planning, regulation, coordination and implementation go together to prevent and effectively manage disasters. It is of great importance that societies are included in this management cycle for the correct realization of actions. Disasters, which are unusual and unexpected events that do not discriminate race, language and religion across the world, are events that need to be resilient and well managed for countries and therefore for the societies living in them. Individuals learning to live with disasters will ensure the emergence of societies with high awareness. It should not be forgotten that disasters are a universal and political public health problem with the deterioration of physical, mental and social well-being of the society. For this reason, as emphasized in the development goals, countries and communities should first learn to combat climate change and then gain natural disaster adaptation capacity. In order to be able to respond to disasters in a timely, fast and effective manner depending on whether they are natural or man-made, recovery and reconstruction phases in the post-disaster period are critical. In addition to this, disaster preparedness and response programs should be based on a foundation and globally accepted disaster management models should be used and disseminated in disaster management. It is stated that some societies are more at risk, vulnerable groups in these societies should be evaluated separately, and as emphasized in the sub-headings of the 13th development goal, especially women, youth, local communities and excluded groups should be focused on, and mechanisms to increase effective planning and management capacity should be supported in less developed and developing countries.

Keywords: *Disaster; Development Goals; Sustainability*

S32-Spinal Kord Yaralanması Olan Bireylere Bakım Veren Aile Bireylerinin Bakım Yükleri ve Bakım ile İlgili Bilgi Durumlarının Belirlenmesi

Güllü Sağlam, İnönü Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Cerrahi Hemşireliği, Malatya, Türkiye

Serdar Sarıtaş, İnönü Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Cerrahi Hemşireliği, Malatya, Türkiye

Özet

Birey yaşamında ortaya çıkan değişimler sonucu yaşamını ve iyilik halini sürdürmede tamamen ya da kısmen bağımlı duruma gelebilir. Biyo-fiziksel, psikolojik, sosyal ve ekonomik bağımlılık sonucu yaşam biçiminde değişimi gündeme getiren spinal kord yaralanmaları; bireysel, ailesel ve toplumsal öneme sahip bir sağlık sorunudur. Yüksek oranda ölüme ve sakatlığa yol açan spinal kord yaralanması omuriliği taşıyan omurların travmasıyla birlikte; spinal kordun kompresyon, kontüzyon ya da laserasyonu sonucu oluşmaktadır. **Amaç:** Bu araştırmanın amacı spinal kord yaralanması olan bireylere bakım veren aile bireylerinin bakım yükleri ve bakım ile ilgili bilgi durumlarının belirlenmesidir.

Yöntem: Araştırma; Fırat Üniversitesi Hastanesi Beyin Cerrahi Kliniği'nde Aralık 2012-Şubat 2015 tarihleri arasında tanımlayıcı olarak yapılmıştır. Araştırmanın evrenini Fırat Üniversitesi Hastanesi Beyin Cerrahi Kliniği'nde spinal kord yaralanması nedeni ile yatan bireylere bakım veren aile bireyleri oluşturmuştur. Örneklemi ise; bu bireyler arasından iletişim kurulabilen, 18 yaşından büyük ve güç analizi ile 93 olarak belirlenmiş sayıya ulaşıncaya kadar seçilen aile bireyleri oluşturmuştur. Bakım veren aile bireyleri evrenden olasılıksız rastlantısal örneklem yöntemi ile seçilmiştir. Veri toplamada hasta tanıtım formu, bakım veren aile bireyleri tanıtım formu, bakım veren aile bireylerinin bakımla ilgili bilgi formu ve Zarit Bakım Verme Yükü Ölçeği (ZBVYÖ) kullanılmıştır. **Bulgular:** Bakım veren aile bireyleri evrenden olasılıksız rastlantısal örneklem yöntemi ile seçilmiştir. Veri toplamada hasta tanıtım formu, bakım veren aile bireyleri tanıtım formu, bakım veren aile bireylerinin bakımla ilgili bilgi formu ve Zarit Bakım Verme Yükü Ölçeği (ZBVYÖ) kullanılmıştır. Hastaların tanıtıcı özellikleri ile bakım veren aile bireylerinin ölçek puan ortalamaları karşılaştırılmasında; yaş ve gelir durumunda gruplar arasında istatistiksel olarak önemli bir fark bulunmuştur. Bakım veren aile bireylerinin tanıtıcı özellikleri ile ölçek puan ortalamaları karşılaştırılmasında ise; yaş ve bakım verme süresi ile gruplar arasında istatistiksel olarak önemli bir fark bulunmuştur. Aile bireylerinin bakım verme yükü ölçeğinden aldıkları puan ortalaması $22,76 \pm 11,6$ olarak orta düzeyde bulunmuştur. **Sonuç:** Ülkemizde spinal kord yaralanması olan bireyler ve bu hastalara bakım verenlerle ilgili gerek bakım verme yükünü belirlemeye yönelik gerekse hemşirelik uygulamaları anlamında yapılmış çalışmaların sınırlı olması nedeni ile yeni çalışmalar yapılarak konu ile ilgili literatürün zenginleştirilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Aile Bireyleri; Bakım; Bakım Yükü; Spinal Kord*

S32-Determining the Care Burden and Care-Related Knowledge of Family Members Giving Care to Individuals with Spinal Cord Injury

Güllü Sağlam, İnönü University, Faculty of Health Sciences, Department of Nursing, Surgical Nursing, Malatya, Turkey

Serdar Sarıtaş, İnönü University, Faculty of Health Sciences, Department of Nursing, Surgical Nursing, Malatya, Turkey

Abstract

As a result of the changes that occur in an individual's life, he or she may become completely or partially dependent on maintaining his or her life and well-being. Spinal cord injuries that bring about changes in lifestyle as a result of bio-physical, psychological, social and economic dependence; It is a health problem of individual, family and social importance. Spinal cord injury, which causes high rates of death and disability, together with the trauma of the vertebrae that carry the spinal cord; It occurs as a result of compression, contusion or laceration of the spinal cord. **Aim:** The purpose of this research is to investigate the state of knowledge maintenance burden and care of caregivers family members who with spinal cord injuries individuals. **Method:** Research; It was conducted as a descriptive study at Firat University Hospital Neurosurgery Clinic between December 2012 and February 2015. The population of the research consisted of family members who provide care to individuals hospitalized with spinal cord injury in Firat University Hospital Neurosurgery Clinic. The sample is; Among these individuals, family members who can be contacted, who are over the age of 18, and who are selected until the number determined as 93 by power analysis are formed. Caregiving family members were selected from the population using the non-probability random sampling method. Patient introduction form, caregiver family members introduction form, care-related information form of family caregivers and Zarit Caregiving Burden Scale (ZBVYÖ) were used to collect data. **Results:** Caregiving family members were selected from the population using the non-probability random sampling method. Patient introduction form, caregiver family members introduction form, care-related information form of family caregivers and Zarit Caregiving Burden Scale (ZBVYÖ) were used to collect data. In comparing the descriptive characteristics of the patients and the scale score averages of the family caregivers; A statistically significant difference was found between groups in terms of age and income. When comparing the descriptive characteristics of family caregivers and their scale score averages; A statistically significant difference was found between the groups with respect to age and length of caregiving. The average score of family members on the caregiving burden scale was found to be at a moderate level of 22.76 ± 11.6 . **Conclusion:** Since there are limited studies on individuals with spinal cord injuries and caregivers of these patients in our country, both in terms of determining the burden of caregiving and in terms of nursing practices, it is recommended to enrich the literature on the subject by conducting new studies.

Keywords: *Family Members; Patient's Care; Burden of Caregivers; Spinal Cord*

S33-Gebelik Sürecinde Yaşanan Depremın Anne Sağlığı ve Doğum Sonuçlarına Etkisi: Derleme

*Merve Özoğlu, Bartın Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Bartın, Türkiye
Burcu Küçükkaya, Bartın Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Doğum ve Kadın Hastalıkları
Hemşireliği Anabilim Dalı, Bartın, Türkiye*

Özet

Bu derlemede, gebelik sürecinde yaşanan depremin anne sağlığı ve doğum sonuçlarına etkisinin incelenmesi amaçlanmaktadır. Ülkemiz başta olmak üzere dünyada depremler, öngörülemez olması, temel altyapıya zarar vermesi, sağlık hizmeti sunan binalarda dâhil olmak üzere geniş çapta yıkıma ve tahribata neden olan en yıkıcı doğal afetlerden birisidir. Depremlerde bazı nüfus grupları yüksek risk altındadır. Bu risk gruplarından birisi de gerek biyolojik gerekse psikolojik durumlarından daha fazla etkilenen gebe kadınlardır. Gebeler, depremlere ve depremlerden sonra devam eden artçılara karşı hem kendilerini hem de dünyaya gelecek olan bebeklerini korumak ve iyilik hallerini sürdürmek adına daha fazla gayret göstermektedir. Zihinsel stres ve fiziksel travma, anne sağlığı ve fetüs sağlığı üzerinde ciddi etkilere sebep olur. Sağlık hizmetlerine erişimde yaşanan güçlük, oluşan hava, su ve çevre kirliliği gibi çevresel etkenlere de maruz kalmak bu etkilerin boyutunu arttırmaktadır. Bu etkiler; düşük, ölü doğum, erken doğum, düşük doğum ağırlıklı, preterm doğum gibi olumsuz doğum sonuçlarından oluşmaktadır. Bu olumsuz doğum sonuçları da çoklu morbiditelerle paralel hareket ederek benzer prevalanslara sahip olmaktadır. Geçirilen bu olumsuz süreç, hem anne sağlığını hem de çocuk sağlığı üzerinde olumsuz etki bırakmaktadır. Annede düşük hemoglobin seviyesi, enfeksiyon riski, komplikasyon riski gibi sağlık sorunlarına sebep olabilmektedir. Ayrıca deprem olmayan zamanlarda dahi gebeler değişen hormonlardan dolayı psikolojik olarak depresif olmaya yatkındır. Anne sağlığı ve doğum süreçlerinde yaşanan bu olumsuz sorunlarla baş edebilmek için; doğum ve kadın hastalıkları hemşireleri deprem gibi afet durumlarında dezavantajlı grup olan gebeleri holistik olarak değerlendirmeli ve hemşirelik süreçlerini aktif kullanarak bakım verici, eğitici ve danışmanlık rollerini kapsamında etkin rol almalı, multidisipliner ekip anlayışıyla bakım verdikleri ve özellikle önceden tıbbi sorunları olan gebe kadınlara özel bakım ve psikolojik destek sağlanması ve eğitim verilmesi, doğum eyleminin yönetiminde var olan koşullar göz önüne alınarak hem annenin hem de bebeğin sağlıklarını korumak adına hemşirelik sürecinde kanıta dayalı uygulamaları kullanması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Anne Sağlığı; Deprem; Doğum; Gebelik*

S33-The Effect of Earthquake During Pregnancy on Maternal Health and Birth Outcomes: Review

*Merve Özoğlu, Bartın University, Faculty of Health Sciences, Department of Nursing, Bartın, Turkey.
Burcu Küçükkaya, Bartın Üniversitesi, Faculty of Health Sciences, Department of Nursing, Division of
Obstetrics and Gynecology Nursing, Bartın, Turkey*

Abstract

This review aims to examine the effects of the earthquake experienced during pregnancy on maternal health and birth outcomes. Earthquakes are one of the most devastating natural disasters in the world, especially in our country, because they are unpredictable, damage basic infrastructure, and cause widespread destruction and destruction, including buildings providing health services. Some population groups are at high risk from earthquakes. One of these risk groups is pregnant women, who are more affected by both their biological and psychological conditions. Pregnant women make more efforts to protect both themselves and their unborn babies against earthquakes and the aftershocks that continue after earthquakes, and to maintain their well-being. Mental stress and physical trauma have serious effects on maternal and fetal health. Difficulty in accessing health services and exposure to environmental factors such as air, water and environmental pollution increase the extent of these effects. These effects consists of negative birth outcomes such as miscarriage, stillbirth, premature birth, low birth weight, and preterm birth. These negative birth outcomes also act in parallel with multiple morbidities and have similar prevalence. This negative process has a negative impact on both maternal and child health. Low hemoglobin level in the mother can cause health problems such as risk of infection and risk of complications. In addition, even when there is no earthquake, pregnant women are prone to being psychologically depressed due to changing hormones. In order to cope with these negative problems experienced in maternal health and birth processes is recommended to obstetrics and gynecology nurses should holistically evaluate pregnant women, who are a disadvantaged group in disaster situations such as earthquakes, to take an active role in the caregiving, educational and consultancy roles by actively using nursing processes, to provide special care and psychological care to pregnant women, especially those with pre-existing medical problems, to whom they provide care with a multidisciplinary team approach, to provide support and education, to use evidence-based practices in the nursing process in order to protect the health of both the mother and the baby, and taking into account the existing conditions in the management of labor.

Keywords: *Maternal Health; Earthquake; Birth; Pregnancy*

S34-Adolesanlarda Beslenme Alışkanlıkları ve Beslenme Okur-Yazarlığının Değerlendirilmesi

Emine Ela Küçük, Giresun Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Giresun, Türkiye

Ayla Hendekçi, Giresun Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Giresun, Türkiye

Özet

Adolesan dönemde yeterli ve dengeli beslenme alışkanlıklarının kazanılması, hızlı büyüme ve gelişmenin olduğu bu dönemde sağlık için son derece önemlidir. Makro ve mikro besin öğelerinin yeterli miktarlarda alınması kemik sağlığından, zihinsel performansa kadar birçok alanı etkilemektedir. UNICEF'e göre günümüzde dünya nüfusunun yaklaşık altıda birini (%18) adolesanlar oluşturmaktadır. Bu dönemde kazanılan sağlıklı beslenme alışkanlıkları ve beslenme okur-yazarlığı gerek sağlıklı büyüme-gelişme gerekse yaşam boyu sürdürülebilir sağlık düzeyi elde edilmesini sağlamaktadır.

Amaç: Bu çalışmada adolesanlarda beslenme alışkanlıkları ve beslenme okur-yazarlığının değerlendirilmesi amaçlanmıştır. **Yöntem:** Kesitsel nitelikteki çalışma bir lisede öğrenim gören 10. sınıf öğrencilerine 2019-2020 eğitim öğretim yılında uygulanmıştır. Belirtilen lisede öğrenim gören 117 öğrenci araştırmaya katılmıştır. Veriler yüz yüze görüşme tekniği ile elde edilmiştir. Verilerin toplanmasında araştırmacılar tarafından hazırlanan sosyo-demografik özellikler ve adolesan beslenme alışkanlıklarına ilişkin sorulardan oluşan anket formu ve Beslenme Okur-yazarlığı Ölçeği kullanılmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde sayı, frekans, ki kare testi ve bağımsız gruplarda t testi kullanılmıştır.

Bulgular: Araştırmaya katılan adolesanların yaş ortalaması 15,7±0,5'tir. Katılımcıların annelerinin %38,5'i, babalarının %18,8'i ilkokul mezunudur. Öğrencilerin %51,3'ü sağlık durumunu iyi olarak belirtirken, %15,4'ü orta-kötü olarak belirtmiştir. Öğrencilerin %21,4'ü yeterli ve dengeli beslenmediğini belirtirken, %49,6'sı bazen yeterli ve dengeli beslenemediğini belirtmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin %25,6'sı ana öğünü atladığını; öğün atladığını belirtenlerin %65,8'i kahvaltı yapmadığını belirtmiştir. Kahvaltı yapmadığını ifade eden öğrencilerin %41,9'u bunun nedenini iştahının olmaması olarak belirtmiştir. Öğrencilerin Beslenme Okur-yazarlığı Ölçeği puan ortalamaları 67±12,3 olarak belirlenmiştir. Sürekli bir hastalığa sahip olan adolesanların beslenme okur-yazarlığı puanı anlamlı olarak yüksek bulunmuştur (P<0.001). **Sonuç:** Çalışmaya göre adolesanların çoğunluğunun öğün atladığı ve bunun büyük oranda kahvaltı olduğu belirlenmiştir. Adolesanların beslenme okur-yazarlığı puanı orta derecededir. Okullarda adolesanların beslenme okur-yazarlığının önemine odaklanarak, gençlerin bilinçli ve sağlıklı beslenme alışkanlıkları geliştirmelerine yardımcı çalışmalar yapılması katkı sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: *Adolesan; Beslenme; Beslenme Alışkanlığı; Beslenme Okuryazarlığı*

S34-Assessment of Nutrition Habits and Nutritional Literacy in Adolescents

Emine Ela Küçük, Giresun University, Faculty of Health Sciences, Department of Nursing, Giresun, Turkey

Ayla Hendekçi, Giresun University, Faculty of Health Sciences, Department of Nursing, Giresun, Turkey

Abstract

Acquiring adequate and balanced nutrition habits during adolescence is crucial for health, considering the period of rapid growth and development. The intake of macro and micronutrients in sufficient amounts impacts various aspects, from bone health to mental performance. According to UNICEF, approximately one-sixth of the world's population (18%) consists of adolescents. Healthy nutrition habits established during this period and nutritional literacy play vital roles in achieving not only healthy growth and development but also sustainable health throughout life. **Aim:** This study aims to assess the nutrition habits and nutritional literacy among adolescents. **Method:** This cross-sectional study was conducted among 10th-grade students during the 2019-2020 academic year in a high school. A total of 117 students attending a specific high school participated in the research. Data were collected through face-to-face interviews. The data collection instruments included a questionnaire developed by researchers covering socio-demographic characteristics and questions related to adolescent nutrition habits, along with the Nutrition Literacy Scale. During data analysis; numbers, frequencies, chi-square tests, and independent t-tests are utilized. **Results:** The average age of the participating adolescents was 15.7 ± 0.5 years. About 38.5% of the participants' mothers and 18.8% of fathers had completed primary school. While 51.3% of students reported their health status as good, 15.4% reported it as fair-poor. Approximately 21.4% of students indicated not having adequate and balanced nutrition, with 49.6% mentioning occasionally not achieving a balanced diet. Among the participating students, 25.6% skipped main meals; of those skipping meals, 65.8% did not have breakfast. Among those who skipped breakfast, 41.9% attributed it to lack of appetite. The average score for the Nutrition Literacy Scale among students was determined as 67 ± 12.3 . Adolescents with a chronic illness had significantly higher nutritional literacy scores ($P<0.001$). **Conclusion:** The study revealed that a majority of adolescents skip meals, predominantly breakfast. The nutritional literacy score among adolescents is moderate. Focusing on the importance of nutritional literacy among adolescents in schools and conducting programs to aid young individuals in developing conscious and healthy eating habits could significantly contribute to their well-being.

Keywords: *Adolescents; Nutrition; Nutrition Habits; Nutritional literacy*

S35-Yaşam Aktivitelerine Dayalı Hemşirelik Modeline Göre Perfore Akut Apendisit Olan Çocuğun Hemşirelik Bakımı: Olgu Sunumu

Emine Güneş Şan, Bartın Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Bartın, Türkiye

Sümeyye Yıldız, Gazi Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Ankara, Türkiye

Keziban Öztürk, Gazi Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Ankara, Türkiye

Özet

Amaç: Bu çalışma perfore akut apandisit ile opere olan 13 yaşındaki çocuk hastanın hemşirelik bakımını Yaşam Aktivitelerine Dayalı Hemşirelik Modeli'ne temellendirilerek sunmayı amaçlamaktadır. **Olgu:** Çalışmada, Çocuk Cerrahi Kliniğinde akut apandisit tanısı alan, apendektomi operasyonu olan, ameliyat sonrası 18. gününde karın sağ üst ve orta kadranda ağrı nedeniyle acil servise başvurarak ileus gelişen bir çocuk olgu ele alınmıştır. Araştırmaya katılmayı kabul eden çocuktan sözlü onay, ebeveynlerinden yazılı onam alınmıştır. Veriler; araştırmacı tarafından yüz yüze görüşme ve fiziksel muayene yöntemleri kullanılarak toplanmıştır. Hastada; Güvenli Çevrenin Sürdürülmesi, İletişim, Solunum, Yeme ve İçme, Boşaltım, Kişisel Temizlik ve Giyim, Vücut Sıcaklığının Kontrolü, Hareket, Çalışma ve Eğlenme, Uyku ve Ölüm olmak üzere 11 aktiviteye göre veriler toplanmış, analiz edilmiş, hemşirelik tanıları belirlenmiş ve bu doğrultuda planlanan girişimler uygulanmıştır. Aktivitelere göre belirlenen hemşirelik tanıları, Fiziksel Mobilitede Bozulma, Öz-bakım Eksikliği Riski, Akut Ağrı, Benlik Kavramında Rahatsızlık, İletişimde Bozulma, Beslenme Örüntüsünde Bozulma: Gereksinimden Az Beslenme, Güçsüzlük, Yorgunluk, Deri-Doku Bütünlüğünde Bozulma, Fiziksel Mobilitede Bozulma, Boş Zaman Aktivitelerinde Yetersizlik, Sosyal Etkileşimde Bozulma, Uyku Örüntüsünde Bozulma, Anksiyete ve Korku olarak belirlenmiştir. Planlanan girişimlerin uygulanmasının ardından çocuğun ağrısının azaldığı, günlük yaşam aktivitelerini bağımsız şekilde yapmaya çalıştığı, insizyon bölgesini korumaya çalıştığı, diyetine uygun beslendiği, sağlık bakımı ile ilgili kararlara kısmen katıldığı, korku ve anksiyetesini tanımlayabildiği görüldü. **Sonuç:** Çalışma sonucuna göre, post operatif dönemde ileus gelişen çocuğun tedavi ve bakım sürecinde Yaşam Aktivitelerine Dayalı Hemşirelik Modeli'nin kullanılabilceği saptanmıştır. Mevcut sorunların sistematik ve bütüncül olarak değerlendirilmesi, uygun hemşirelik girişimlerinin planlanması ve uygulanması yaşanan sorunların azaltılmasında ve bakım kalitesinin artırılmasında etkili olduğu düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Apendisit; Çocuk; Hemşirelik Bakımı*

S35-Nursing Care of a Child with Acute Appendicitis According to the Life Activities Nursing Model: A Case Report

Emine Güneş Şan, Bartın University, Faculty of Health Sciences, Department of Paediatrics Nursing, Bartın, Turkey

Sümeyye Yıldız, Gazi University, Faculty of Nursing, Department of Paediatric Nursing, Ankara, Turkey

Keziban Öztürk, Gazi University, Faculty of Nursing, Department of Surgical Nursing, Ankara, Turkey

Abstract

Aim: The aim of this study is to describe the nursing care of a 13-year-old pediatric patient who underwent emergency surgery for perforated acute appendicitis using the Life Activities Based Nursing model. **Case:** The study observed a child diagnosed with acute appendicitis in the Pediatric Surgery Clinic who underwent an appendectomy. On the 18th postoperative day, the child presented to the emergency department with pain in the right upper and middle quadrant of the abdomen and subsequently developed ileus. Verbal consent was obtained from the child, who then participated in the study with written consent from the parents. The data were collected and analyzed in order to determine the nursing diagnoses and then the interventions were planned on the basis of the following 11 activities: Maintaining a Safe Environment, Communication, Respiration, Eating and Drinking, Excretion, Personal Hygiene and Clothing, Body Temperature Control, Movement, Work and Recreation, Sleep and Death. The nursing diagnoses determined according to these activities are as follows Impairment in Physical Mobility, risk of Self-Care Deficiency, Acute Pain, Disturbance in Self-Concept, Impairment in Communication, Impairment in Nutrition Pattern: Inadequate Nutrition, Weakness, Fatigue, Impairment in Skin-Tissue Integrity, Impairment in Physical Mobility, Inadequate Leisure Time, Impairment in Social Interaction, Impairment in Sleep Pattern, Anxiety and Fear. Following the execution of the intended interventions, a reduction in the child's pain was noted. Additionally, the child attempted to perform independent activities of daily living, exhibited efforts to safeguard the incision area, adhered to the recommended dietary requirements, partially engaged in healthcare decision-making, and succeeded in describing their feelings of fear and anxiety. **Conclusion:** The research found that the life activities-based nursing model can be applied to the management and care of a child who develops ileus after surgery. Systematic and comprehensive analysis of complications in conjunction with skilled nursing interventions should reduce problems and improve the standard of care.

Keywords: *Appendicitis; Child; Nursing Care*

S36-Afetlerde Özel Sağlık Bakımı Gereksinimi Olan Çocukların İhtiyaçları

*Merve Çil, Lokman Hekim Üniversitesi, Hemşirelik Bölümü, Ankara, Türkiye
Berna Eren Fidancı, Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Gülhane Hemşirelik Fakültesi, Ankara, Türkiye
Dilek Yıldız, Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Gülhane Hemşirelik Fakültesi, Ankara, Türkiye*

Özet

Amerikan Pediatri Akademisi özel sağlık bakım ihtiyacı olan çocukları kronik fiziksel, gelişimsel, davranışsal veya duygusal rahatsızlıkları olan veya bu rahatsızlıklar açısından yüksek risk altında olan çocuklar olarak tanımlamaktadır. Özel sağlık bakım ihtiyaçları ve engelleri olan çocuklar çok sayıda ilaç, ventilatör, aspirasyon cihazı ve infüzyon pompaları gibi ileri teknolojiye ve karmaşık bakım yönetim planlarına ihtiyaç duymaktadırlar. Bu temel bakım unsurlarının sağlanmasındaki herhangi bir aksama, çocuğun durumunda akut değişiklik riskinin artmasına, tıbbi hatalara ve optimal olmayan sağlık sonuçlarına neden olabilir. Afet durumunda çocuklar fizyolojik, psikolojik ve gelişimsel farklılıklar nedeniyle yetişkinlere göre daha savunmasızdır. Çocukların özel sağlık bakımına ihtiyaçlarının olması bu savunmasızlığı daha da şiddetlendirmekte ve afet durumlarında yaralanma ve ölüm gibi zarar görme yönünden de risk grubu haline getirmektedir. Afet durumunda bir çocuğun özel sağlık gereksiniminin bilinmesi, en uygun bakımın sağlanmasında önemlidir. Özel sağlık gereksinimi olan çocuklar ebeveynlerine bağımlıdır. Afetlerde tahliye edilmenin olumsuz etkileri, destek sistemlerinin bozulması, rutinlerinin ve ihtiyaç duyulan tıbbi kaynaklara erişimin sınırlanması gibi olumsuz durumlara maruz kalmaktadırlar. Ayrıca bu gruplarda yaşanan eşitsizlikler afet durumlarında hazırlıklı olma ve müdahalede bulunma olasılığını azaltmaktadır. Özel sağlık gereksinimi olan çocukların ve ailelerinin ihtiyaçlarını kapsayan acil müdahale sistemi ve politikalarının yetersizliği ve genel nüfusa oranla çocukların ailelerine verilen destek eksikliği olumsuz fiziksel etkilerine maruz kalmalarına neden olmaktadır. Afet durumlarında sağlık personeli özel sağlık gereksinimi olan çocuklar için hastalığa özgü bakım sürekliliği mekanizmaları geliştirmelidir. Bu mekanizmalar tahliye sürecindeki sağlık bakım ihtiyaçlarını, hastalık takibini ve tıbbi kayıtların oluşturulmasını içermelidir. Ayrıca afet durumlarında savunmasızlığı artan özel tıbbi gereksinimi olan çocukların savunulmasında da çocuk hemşirelerinin rolü önemlidir.

Anahtar Kelimeler: *Afet; Çocuk; Çocuk Hemşiresi; Özel Sağlık Bakım Gereksinimi*

S36-Needs of Children with Special Health Care Needs in Disasters

Merve Çil, University of Lokman Hekim, Department of Nursing, Ankara, Turkey
Berna Eren Fidancı, University of Health Sciences, Gulhane Faculty of Nursing, Ankara, Turkey
Dilek Yıldız, University of Health Sciences, Gulhane Faculty of Nursing, Ankara, Turkey

Abstract

The American Academy of Pediatrics defines children with special health care needs as children with or at high risk for chronic physical, developmental, behavioral or emotional conditions. Children with special health care needs and disabilities require advanced technology, such as multiple medications, ventilators, suction devices and infusion pumps, and complex care management plans. Any disruption in the provision of these essential elements of care can lead to an increased risk of acute changes in the child's condition, medical errors and sub-optimal health outcomes. In case of disaster, children are more vulnerable than adults due to physiological, psychological and developmental differences. The fact that children need special health care exacerbates this vulnerability and makes them a risk group for harm such as injury and death in disaster situations. Knowing the special health needs of a child in a disaster is important in providing the most appropriate care. Children with special health needs are dependent on their parents. They are exposed to the negative effects of evacuation in disasters, disruption of their support systems, limitation of their routines and access to needed medical resources. In addition, inequalities experienced by these groups reduce the likelihood of preparedness and response in disaster situations. The inadequacy of emergency response systems and policies that cover the needs of children with special health needs and their families, and the lack of support for children's families compared to the general population, result in their exposure to adverse physical impacts. In disaster situations, health personnel should develop disease-specific continuity of care mechanisms for children with special health needs. These mechanisms should include health care needs during the evacuation process, disease monitoring and the creation of medical records. In addition, the role of pediatric nurses is important in the defense of children with special medical needs whose vulnerability increases in disaster situations.

Keywords: *Child; Disaster; Pediatric Nurse; Special Health Care Needs*

S37-Afetler ve Hemşirelik

Mehmet Ali Üzer, Amasya Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Amasya, Türkiye

Mücahede Gökçen Gökalp, Amasya Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Amasya, Türkiye

Özet

Canlı ve cansız çevreye büyük zarar veren, önemli ölçüde can ve mal kayıplarına neden olan, ekonomik ve sosyal kayıplar oluşturan doğal ve insan kaynaklı olağan dışı olaylara afet denir. Savaşlar, depremler, yangınlar, sel felaketleri ve daha birçok farklı şekilde gerçekleşerek insan yaşamını derinden sarsar. Öyle ki beslenmeden barınma ihtiyacına, eğitim ve ulaşım hakkından sağlık hizmetlerine erişim imkanlarına kadar neredeyse tüm temel hak ve ihtiyaçları sekteye uğratmaktadır. Yapılan son çalışmalara bakıldığında ise 2017 yılından önceki son on yılda gerçekleşen afetler neticesinde 1,9 milyar kişi söz konusu afetlerden etkilenmiştir. Afetler sonucu ortaya çıkan zarar ve etkilenen insan sayısının en aza indirgenmesi açısından afetlere karşı hazır bulunuşluk önemlidir. Bu hususta afetlere yönelik farkındalık oluşturmak adına eğitimler vermek etkili olacaktır. Türkiye gibi jeopolitik konum itibarıyla tektonik hareketler açısından risk bölgesi içerisinde yer alan ve savaş durumundaki ülkelerle komşuluk yapan gelişmekte olan ülkeler için afetler büyük sıkıntı teşkil etmektedir. Söz konusu sıkıntıların azami düzeyde kayıpla atlatılması için afet riski teşkil eden bölgelerde olası afetlere karşı hazırlık stratejileri planlanmalı, bu planlamaların uygulanmasına yönelik çalışmalar yapılmalı ve afetlerin önlenmesi adına risk azaltma çalışmaları faaliyete geçirilmelidir. Afet sırasında ve sonrasında afetin neden olduğu kaostan dolayı neredeyse tüm sistemler etkilenmektedir. Sağlık sistemlerinin sürdürülebilirliğinin sağlanması bu noktada çok önemlidir. Sağlık sistemlerinin sürdürülebilirliği açısından büyük role sahip olan hemşireler de afet ve acil durumlara hazır olmalı ve bu konuda gerekli eğitimler almalıdır. Türkiye’de hemşirelik mesleği özelinde afet ve acil durum yönetimine dair önemli rol modellerin bulunmaması ve bu alana yönelik yeterli eğitimin sağlanamıyor olması önemli bir sorun teşkil etmektedir. Söz konusu sorunların çözümüne ilişkin olarak hemşirelik eğitimi müfredatına afet hemşireliği dersleri eklenerek afetler sırasında ve sonrasında sağlık sistemlerinin sürdürülebilirliğinin sağlanması hususunda çalışmalar yapılabileceği gibi bu sayede afetlere yönelik hazır bulunuşluk durumunun da sağlanabileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Afet; Afet Yönetimi; Hemşirelik; Sağlık*

S37-Disasters and Nursing

Mehmet Ali Üzer, Amasya University, Faculty of Health Sciences, Nursing Department, Amasya, Turkey

Mücahide Gökçen Gökalp, Amasya University, Faculty of Health Sciences, Nursing Department, Amasya, Turkey

Abstract

Natural and human-induced extraordinary events that cause great damage to the living and non-living environment, cause significant loss of life and property, and cause economic and social losses are called disasters. It shakes human life deeply by occurring in many different ways such as wars, earthquakes, fires, flood disasters and many more. So much so that it disrupts almost all basic rights and needs, from nutrition to shelter, from the right to education and transportation to access to health services. Looking at the latest studies, 1.9 billion people were affected by disasters in the last decade before 2017. Disaster preparedness is important in terms of minimizing the damage caused by disasters and the number of people affected. In this regard, providing trainings to raise awareness on disasters will be effective. Disasters pose a great problem for developing countries like Turkey, which is located in a risk zone in terms of tectonic movements due to its geopolitical position and neighboring countries in a state of war. In order to overcome these problems with maximum loss, preparedness strategies against possible disasters should be planned in disaster-prone regions, studies should be carried out for the implementation of these plans and risk reduction activities should be put into operation for the prevention of disasters. During and after a disaster, almost all systems are affected by the chaos caused by the disaster. Ensuring the sustainability of health systems is very important at this point. Nurses, who have a major role in the sustainability of health systems, should also be ready for disasters and emergencies and receive the necessary trainings in this regard. In Turkey, the lack of important role models for disaster and emergency management in the nursing profession and the lack of adequate training in this field constitute an important problem. In order to solve these problems, it is thought that studies can be carried out to ensure the sustainability of health systems during and after disasters by adding disaster nursing courses to the nursing education curriculum and thus, it is thought that the state of readiness for disasters can be ensured.

Keywords: *Disaster; Disaster Management; Nursing; Health*

S38-Meme Kanseri Tedavisinin Potansiyel Yan Etkilerinin Değerlendirilmesinde Klinik Eczacının Rolü: Kesitsel Bir Çalışma

Gülnehal Candan, Marmara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Klinik Eczacılık Anabilim Dalı, İstanbul, Türkiye

Önder Tonyalı, Medicana Konya Hastanesi, Tıbbi Onkoloji, Konya, Türkiye

Songül Tezcan, Marmara Üniversitesi, Eczacılık Fakültesi, Klinik Eczacılık Anabilim Dalı, İstanbul, Türkiye

Özet

Amaç: Meme kanseri dünya çapında kadınlar arasında en sık teşhis edilen ve kanserden kaynaklı ölümlerin önde gelen nedeni olan kanserdir. Tedavi edilmezse ve erken dönemde tespit edilmezse metastaz yaparak ölüme neden olur. Kanser kemoterapisinde ilaç ile ilgili olası sorunlar (İİS'ler), özellikle yan etkiler, antikanser ilaçlarının yüksek toksisitesi ve terapötik aralıklarının dar olması nedeniyle ciddi sonuçlara yol açabilmektedir. Çalışmamızın amacı meme kanseri tedavisinin yan etkilerini belirlemek ve analiz etmektir. **Yöntem:** Bu prospektif ve kesitsel çalışma, Konya'da özel bir kanser merkezinde gerçekleştirildi. Hastalardan yazılı onam alındıktan sonra hastaların sosyodemografik özellikleri, laboratuvar değerleri ve olası yan etkiler kaydedildi. İstatistiksel analizler SPSS v15 aracılığıyla yapıldı. **Bulgular:** Çalışmaya toplam 47 hasta dahil edildi ve ortalama yaş $55,8 \pm 1,9$ yıl olarak belirlendi. Bu hastaların yüzde 34'ünün aile geçmişinde kanser var. Bu hastaların yarısından fazlasında (%56) aile geçmişinde meme kanseri öyküsü olduğu belirlendi. Hastaların %55'inde en az bir eşlik eden hastalığın olduğu belirlendi. Hastaların en sık trastuzumab (%36,2), paklitaksel (%34) ve pertuzumab (%19,1) tedavisi aldığı belirlendi. Çalışmaya dahil edildikleri gündeki yan etkiler değerlendirildiğinde en sık görülen yan etkiler şu şekilde belirlendi; sırasıyla ağrı (%34), iştahsızlık (%25,5) ve alopesi (%19,1). Klinik eczacı tarafından bu yan etkilerin yönetimine ilişkin toplam 80 öneride bulunulmuştur. Bu önerilerin %30'unun farmakolojik, %70'inin ise farmakolojik olmadığı belirlendi. **Sonuç:** Çalışmamızın sonuçlarına göre paklitaksel ve insan epidermal büyüme faktörü reseptörü (HER) inhibitörleri tedavi yaklaşımı klinikte kılavuzlara paralel olarak uygulanmakta ve hastaların çoğunda ilaçların olası yan etkileri ortaya çıkmaktadır. Yan etkilerin yönetiminde klinik eczacının multidisipliner ekipte rol alması gerektiğini düşünüyoruz.

Anahtar Kelimeler: *İlacı Bağlı Sorunlar; Kemoterapi; Klinik Eczacı; Meme Kanseri*

S38-The role of Clinical Pharmacist in Evaluation of Potential Side Effects of Breast Cancer Treatment: A Cross-Sectional Study

Gülnehal Candan, Marmara University, Institute of Health Sciences, Department of Clinical Pharmacy, Istanbul, Turkey

Önder Tonyalı, Medicana Konya Hospital, Medical Oncology, Konya, Turkey

Songul Tezcan, Marmara University, Faculty of Pharmacy, Department of Clinical Pharmacy, Istanbul, Turkey

Abstract

Aim: Breast cancer is the most frequently diagnosed cancer and the leading cause of cancer deaths among women worldwide. If untreated and undetected at the early stage, it causes death by spreading to distant organs. Potential drug-related problems (pDRPs) in cancer chemotherapy, especially side effects, can lead to serious consequences due to the high toxicity of anticancer drugs and their narrow therapeutic range. The aim of our study is to identify and analyse side effects of breast cancer treatment. **Method:** This prospective and cross-sectional study was conducted on a private cancer centre in Konya. After obtaining written consent from the patients, the sociodemographic characteristics of the patients, laboratory values and potential side effects were recorded. Statistical analyses were performed via SPSS v15. **Results:** A total of 47 patients were included in the study, and the mean age was found to be 55.8 ± 1.9 years. Thirty four percent of these patients have cancer in their family history. Over the half of these patients (56%) has breast cancer in their family history. It was determined that 55% percent of patients had at least one comorbidity. It was determined that the patients most frequently received trastuzumab (36.2%), paclitaxel (34%) and pertuzumab treatment (19.1%). When the side effects on the day they were included in the study were evaluated, the most common side effects were determined as following; pain (34%), loss of appetite (25.5%) and alopecia (19.1%), respectively. A total of 80 recommendations were made by the clinical pharmacist regarding the management of these side effects. It was found that 30% of these recommendations were pharmacological and 70% were non-pharmacological. **Conclusion:** According to the results of our study, paclitaxel and the human epidermal growth factor receptor (HER) inhibitors treatment approach are applied in parallel with the guidelines in the clinic and the potential side effects of the drugs occur in the most of patients. We think that the clinical pharmacist should take a role in the multidisciplinary team in the management of side effects.

Keywords: *Drug Related Problems; Chemotherapy; Clinical Pharmacist; Breast Cancer*

S39-Deprem Sonrası Kadınlarda Travma Düzeyi ve Uyku Kalitesi Etkilenir mi?

Burcu Küçükkaya, Bartın Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Doğum-Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Bartın, Türkiye

Simge Öztürk, Bartın Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Doğum-Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Bartın, Türkiye

Özet

Amaç: 6 Şubat 2023 tarihinde Türkiye’de meydana gelen deprem, tüm insanları özellikle kadın, çocuk ve yaşlı gibi kırılgan grupları daha fazla olumsuz etkilemektedir. Deprem nedeniyle oluşan travma kadınların uyku kalitelerini, üreme sağlıklarını ve yaşam kalitelerini düşürmektedir. Bu çalışma, deprem sonrası kadınların travma düzeyi ve uyku kalitesi arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Kesitsel ve ilişki arayıcı tipte olan bu çalışma, Ağustos-Kasım 2023 tarihleri arasında n=310 kadın ile yürütülmüştür. Veriler, Katılımcı Bilgi Formu, Deprem Sonrası Travma Düzeyini Belirleme Ölçeği (DSTDBÖ) ve Pittsburg Uyku Kalitesi İndeksi (PUKİ)’yi içeren e-anket aracılığıyla toplanmıştır. **Bulgular:** Çalışmaya katılan kadınların PUKİ toplam puanlarının $16,60\pm 3,92$ ve DSTDBÖ toplam puanlarının $52,78\pm 22,02$ olduğu belirlenmiştir. Kadınların PUKİ ve DSTDBÖ toplam puanları ile deprem bölgesinde yaşama, deprem sırasında kendisi ya da yakınlarının enkaz altında kalan/yaralanan olma durumu, yaralanan kişinin yakınlık derecesi, deprem sırasında hissedilen duygu, duygunun yoğunluğu, depremde ölen yakını olma ve ölen kişinin yakınlık derecesi, enkaz altında kalmaktan/yaralanmaktan/ölmekten korkma durumu gibi değişkenlerine göre istatistiksel olarak anlamlı derecede farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Araştırmamızda kadınların DSTDBÖ ile PUKİ toplam puanı, öznel uyku kalitesi, uyku latensi, alışılmış uyku kalitesi, uyku bozukluğu, uyku ilacı kullanımı, gündüz işlev bozukluğu alt boyutları arasında pozitif yönlü korelasyon olduğu belirlenmiştir.

Sonuç: Araştırmamızda, kadınların deprem sonrası yaşadıkları travma ile birlikte stres düzeylerinin arttığı ve uyku kalitesini azaldığı belirlenmiştir. Bu nedenle kadınları, holistik bakış açısıyla değerlendiren kadın sağlığı hemşirelerinin, deprem gibi afet durumlarında kadınların uyku kalitesini ve travma düzeyini belirleyen kanıt düzeyi yüksek çalışmalar yapması gerekmektedir. Bununla birlikte kadınlara acil afet yönetimi hakkında eğitim ve danışmanlık vermesi önerilir.

Anahtar Kelimeler: *Deprem; Kadın; Travma; Türkiye; Uyku Kalitesi*

S39-Are Trauma Level and Sleep Quality Affected in Women After the Earthquake?

Burcu Küçükkaya, Bartın University, Faculty of Health Sciences, Department of Gynecology and Obstetric Nursing, Bartın, Turkey

Simge Öztürk, Bartın University, Faculty of Health Sciences, Department of Gynecology and Obstetric Nursing, Bartın, Turkey

Abstract

Aim: The earthquake that occurred in Turkey on February 6, 2023 negatively affects all people, especially vulnerable groups such as women, children and the elderly. Trauma caused by earthquakes reduces women's sleep quality, reproductive health and quality of life. This study was conducted to determine the relationship between trauma level and sleep quality of women after the earthquake. **Method:** This cross-sectional and correlation-seeking study was conducted with n=310 women between August and November 2023. Data were collected through an e-survey including the Participant Information Form, Post-Earthquake Trauma Level Determination Scale (DSTDBÖ) and Pittsburg Sleep Quality Index (PSQI). **Results:** It was determined that the PSQI total scores of the women participating in the study were 16.60 ± 3.92 and the DSTDBÖ total scores were 52.78 ± 22.02 . Women's PSQI and DSTDBÖ total scores, living in the earthquake zone, whether they or their relatives were trapped/injured under the rubble during the earthquake, the degree of closeness of the injured person, the emotion felt during the earthquake, the intensity of the emotion, being a relative of the deceased in the earthquake, and the degree of closeness of the deceased under the rubble. It has been determined that there is a statistically significant difference according to variables such as fear of staying/being injured/dying. In our study, it was determined that there was a positive correlation between women's DSTDBÖ and PSQI total score, subjective sleep quality, sleep latency, habitual sleep quality, sleep disorder, use of sleeping pills, and daytime dysfunction sub-dimensions. **Conclusion:** In our research, it was determined that women's stress levels increased and their sleep quality decreased with the trauma they experienced after the earthquake. For this reason, women's health nurses, who evaluate women from a holistic perspective, need to conduct studies with a high level of evidence that determine the sleep quality and trauma level of women in disaster situations such as earthquakes. However, it is recommended that women receive training and consultancy on emergency disaster management.

Keywords: *Earthquake; Woman; Trauma; Turkey; Sleep Quality*

S40-Hemşirelik Öğrencilerinin Olağanüstü Durumlara İlişkin Cinsel Sağlık/Üreme Sağlığı Bilgi Düzeylerinin ve Etkileyen Faktörlerin Belirlenmesi

Ebru Cibran Ekrem, Bartın Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Doğum, Kadın Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Bartın, Türkiye

Burcu Küçükaya, Bartın Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Doğum, Kadın Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Bartın, Türkiye

Özet

Amaç: Olağanüstü durumlarda hemşireler ön safhalarda görev almaktadır. Hemşirelerin olağanüstü durumlarda yeterli bilgi ve beceriyi kazanmasında ise özellikle öğrencilik yılları önemli rol oynamaktadır. Bu çalışmada, hemşirelik öğrencilerinin olağanüstü durumlara ilişkin cinsel sağlık/üreme sağlığı bilgi düzeylerinin ve etkileyen faktörlerin belirlenmesi amaçlanmıştır. **Yöntem:** Tanımlayıcı ve kesitsel tipteki araştırmanın evrenini, Bartın Üniversitesi'nin Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü'nde eğitim gören 431 öğrenci oluşturmuştur. Evreni bilinen örnekleme yöntemine göre, örneklem sayısı en az 204 öğrenci olarak hesaplanmıştır. Araştırma 356 öğrenci ile tamamlanmıştır. Veriler, Ağustos-Kasım 2023 tarihleri arasında Katılımcı Bilgi Formu ve Olağanüstü Durumlarda Cinsel Sağlık ve Üreme Sağlığı Bilgi Ölçeği (ODCSÜSBÖ)'ni içeren anket aracılığıyla toplanmıştır. Araştırmanın yürütülebilmesi için etik onayı Bartın Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Etik Kurulu'ndan (Protokol No: 2023-SBB-0666, Sayı: 19) ve kurum izni (E-71504618-605.01-2300129797) alınmıştır. Araştırmanın istatistiksel analizleri SPSS 26.0 paket programı ile yapılmış ve anlamlılık düzeyi $p < 0.05$ kabul edilmiştir. **Bulgular:** Hemşirelik öğrencilerinin yaş ortalamasının $20,53 \pm 2,57$, %71,6'sının kadın ve %29,8'inin 2. sınıf olduğu bulunmuştur. Hemşirelik öğrencilerinin ODCSÜSBÖ puan ortalaması $84,90 \pm 7,91$, ODCSÜSBÖ'nün alt boyutları olan kadın sağlığının güçlendirilmesi puan ortalaması $46,17 \pm 4,72$, olağanüstü durumlarda asgari başlangıç hizmet paketini uygulamak için malzeme tedarigi puan ortalaması $17,79 \pm 2,42$, olağanüstü durumlarda asgari başlangıç hizmet paketi temel bilgisi puan ortalaması $10,07 \pm 1,27$ ve olağanüstü durumlarda asgari başlangıç hizmet paketi strateji ve eğitimi puan ortalaması $10,87 \pm 1,72$ olduğu belirlenmiştir. Elde edilen bulgular doğrultusunda kadın, 3. sınıf, geliri giderinden fazla, anne eğitimi ilkökul/ortaokul olan ve üreme/cinsel sağlık konusunda daha önce bilgi alan hemşirelik öğrencilerinin ODCSÜSBÖ puan ortalaması anlamlı olarak yüksek bulunmuştur ($p < .001$). **Sonuç:** Araştırmada, hemşirelik öğrencilerinin olağanüstü durumlarda cinsel sağlık/üreme sağlığı bilgi düzeylerinin yüksek olduğu, ölçek ile saptanan bilgi düzeylerinin cinsiyet, sınıf, gelir düzeyi, anne eğitim durumu ve üreme/cinsel sağlık konusunda bilgi sahibi olma durumundan etkilendiği belirlenmiştir. Kadın sağlığı hemşirelerinin ve eğitimcilerinin, hemşirelik öğrencilerine olağanüstü durumlara ilişkin cinsel sağlık/üreme sağlığı konusunda hem standart eğitim müfredatı içerisinde hem de çeşitli etkinliklerle farkındalık kazandırmaya yönelik eğitimler düzenlemeleri önerilir.

Anahtar Kelimeler: *Bilgi; Cinsel Sağlık/Üreme Sağlığı; Hemşirelik; Olağanüstü Durum, Öğrenci*

S40-Determination of Nursing Students' Sexual/Reproductive Health Knowledge Levels and Affecting Factors Regarding Extraordinary Situations

Ebru Cirban Ekrem, Bartın University, Faculty of Health Sciences, Department of Nursing, Bartın, Turkey

Burcu Küçükkaya, Bartın University, Faculty of Health Sciences, Department of Nursing, Bartın, Turkey

Abstract

Aim: Nurses work on the front lines in emergency situations. Student years, in particular, play an important role in helping nurses gain sufficient knowledge and skills in extraordinary situations. This study aimed to determine the sexual/reproductive health knowledge levels of nursing students regarding extraordinary situations and the affecting factors. **Method:** The population of the descriptive and cross-sectional study consisted of 431 students studying at the Nursing Department of Bartın University, Faculty of Health Sciences. According to the sampling method with a known population, the number of samples was calculated as at least 204 students. The research was completed with 356 students. Data was collected between August and November 2023 through a survey including the Participant Information Form and the Sexual and Reproductive Health Knowledge Scale in Emergency Situations (ODCSÜSBÖ). Ethical approval to conduct the research was obtained from Bartın University Social and Human Sciences Ethics Committee (Protocol No: 2023-SBB-0666, Number: 19) and institutional permission (E-71504618-605.01-2300129797). Statistical analyzes of the research were performed with the SPSS 26.0 package program and the significance level was accepted as $p < 0.05$. **Results:** It was found that the average age of nursing students was 20.53 ± 2.57 , 71.6% were female and 29.8% were in the second year. The mean score of nursing students on the ODSRHSS is 84.90 ± 7.91 , the mean score on empowering women's health, which is the sub-dimensions of the ODSRHSS, is 46.17 ± 4.72 , the mean score on supply of materials to implement the minimum initial service package in extraordinary situations is 17.79 ± 2.42 , the average score on the basic knowledge of the minimum initial service package in extraordinary situations. It was determined that the average score of the minimum initial service package strategy and training in extraordinary situations was 10.07 ± 1.27 and 10.87 ± 1.72 . In line with the findings, the average OCSRUSS score of nursing students who were female, in the 3rd grade, whose income was more than their expenses, whose mother's education was primary/secondary school, and who had previously received information about reproductive/sexual health, was found to be significantly higher ($p < .001$). **Conclusion:** In the study, it was determined that nursing students' sexual/reproductive health knowledge levels in extraordinary situations were high, and the knowledge levels determined by the scale were affected by gender, class, income level, mother's education level and knowledge about reproductive/sexual health. It is recommended that women's health nurses and educators organize training to raise awareness among nursing students about sexual/reproductive health related to extraordinary situations, both within the standard training curriculum and through various activities.

Keywords: *Emergency; Information; Nursing; Sexual/Reproductive Health; Student*

S41-Roy Bakım Modeline Göre Vakum Destek Tedavisi Uygulanan Hastada Hemşirelik Bakım Planı Olgu Sunumu

Melike Yazar, Feriha Öz Acil Durum Hastanesi, Stoma ve Yara Bakım Bölümü, İstanbul, Türkiye

Özet

Amaç: Bu olgu sunumu Roy bakım modeline göre vakum destek tedavisi alan hastanın hemşirelik bakım planının oluşturulması ve diğer hemşirelere yol göstermesi amacıyla yapılmıştır. **Olgu:** Hastanın 06.02.2023 tarihinde yaşanan deprem nedeniyle üzerine ağırlık düşmesi sonucu alt ekstremitede kırıkları meydana gelmiştir. Hasta Prof Dr Feriha Öz Acil Durum Hastanesinde sağ kuris anteriorda eski açık kırık yara yerinde akıntı ve osteomyelite bağlı sekonder abse tanısı ile yatışı yapılmış ve burada vac tedavisi uygulanmıştır. Kartal Koşuyolu Hastanesinde greft ve flep ile yara kapama ve vac tedavisine devam edilmiştir. Hasta sonrasında taburcu olmuştur. İlk muayenede genel durumu iyi olan MG'nin sağ alt ekstremitede kruris distal diyafiz seviyesinde anterolateralde 2 adet 2cm akıntılı yarası olduğu görülmüştür. Sağ tibiada VAC tedavisi uygulanmıştır. TA: 125/70mmHg, Nbz: 90 dk, Spo2: 100, Solunum: 22 dk, Ateş: 37 C, VAS (Vizuel Analog Skala): 4 olarak belirlenmiştir. Hasta son 5 aydır arkadaş ve çevresinden uzakta olduğunu yürümekte zorlandığını ve sağ bacağında ağrısının olduğunu ifade etmektedir. Bu süreçte en çok motor kullanmayı özlediğini, tekrar sağlığına kavuşarak işine ve yaşadığı yere dönmeyi istediğini belirtmiştir. Hasta mesleğine geri dönemeyeceğini ve en sevdiği şey olan motorunu kullanamayacağından korktuğunu ifade etmiştir. Ayrıca yara yerlerini açmak istemediğini ve bu haliyle evlenemeyeceğini düşündüğünü belirtmiştir. 27 yaşında erkek olan hasta hem öğrencilik yapmakta hem de çalışmaktadır. MG aile bireyleriyle tedavisi nedeniyle iletişim kurmakta zorlandığını ifade etmiştir. Ayrıca eski komşu ve arkadaş çevresini özlediğini belirtmiştir. **Sonuç:** Hastaya Akut Ağrı, Fiziksel Mobilitede Bozulma, Beden İmgesinde Bozulma, Rol Performansında Etkisizlik ve Sosyal Etkileşimde Bozulma gibi hemşirelik tanıları konulmuştur. Olgunun kırığı olan diğer hastalarda Roy bakım modelinin kullanımında kılavuz olarak kullanılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Hemşirelik; Hemşirelik Süreci; Roy Bakım Modeli*

S41-Nursing Care Plan for the Patient Who Received Vacuum Support Treatment According to the Roy Care Model

Melike Yazar, Feriha Öz Emergency Hospital, Stoma and Wound Care Department, İstanbul, Turkey

Abstract

Aim: This case report was made to create a nursing care plan for the patient receiving vacuum support therapy according to the Roy care model and to guide other nurses. **Case:** The patient suffered fractures in his lower extremities as a result of a weight falling on him due to the earthquake that occurred on 06.02.2023. The patient was hospitalized at Prof. Dr. Feriha Öz Emergency Hospital with the diagnosis of secondary abscess due to osteomyelitis and discharge from the old open fracture wound on the right cruris anterior, and VAC treatment was applied there. Wound closure and vac treatment with grafts and flaps continued at Kartal Koşuyolu Hospital. The patient was subsequently discharged. At the first examination, MG, whose general condition was good, was observed to have two anterolateral, 2cm, draining wounds on the right inferior extremity, at the level of the cruris and distal diaphysis. VAC treatment was applied to the right tibia. TA: 125/70mmHg, Pulse: 90 min, Spo2: 100, Respiration: 22 min, Fever: 37 C, VAS (Visual Analogue Scale): 4. The patient states that he has been away from his friends and family for the last 5 months, has difficulty walking, and has pain in his right leg. He stated that he missed riding a motorcycle the most during this period and that he wanted to regain his health and return to his job and where he lived. The patient stated that he was afraid that he would not be able to return to his job and that he would not be able to use his motorcycle, which was his favorite thing. He also stated that he did not want to open the wounds and that he thought he could not get married in this state. The patient, a 27-year-old man, is both a student and working. MG stated that he had difficulty communicating with his family members due to his treatment. He also stated that he missed his old neighbors and friends. **Conclusion:** Nursing diagnoses such as Acute Pain, Impairment in Physical Mobility, Disturbance in Body Image, Ineffectiveness in Role Performance and Impairment in Social Interaction were made to the patient. It is recommended that this case be used as a guide in the use of the Roy care model in other patients with fractures.

Keywords: *Nursing; Nursing Process; Roy Care Model*

S44-Afet Sonrası Süreçte İnfodemi

Zeybek Zeytun, Hacettepe Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Ankara, Türkiye
Bilge Kalanlar, Hacettepe Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Ankara, Türkiye

Özet

Amaç: İnfodemi, “salgın ve doğal afetler gibi kriz anlarında fiziksel ve dijital platformlarda yanlış bilgi (misinformation), çarpıtılmış/kasıtlı yanlış bilgi (disinformation), doğruluğu kanıtlanmamış bilgi (unchecked information), söylenti (rumor), bilgi boşlukları (information voids), güncelliğini yitirmiş bilgi, komplo teorisi (conspiracy theory) içeren bilgi fazlalığı” olarak tanımlanmaktadır. Afetler gibi kriz anlarında ortaya çıkan infodemi toplumda kafa karışıklığına, strese, anksiyeteye, güvensizliğe ve korkuya neden olmaktadır. Biyolojik, psikolojik ve sosyal alanlardan olumsuz etkilenen afetzedeler, kaos ve karmaşanın hâkim olduğu, afet ile ilgili komplo teorilerinin, söylentinin ve çarpıtılmış bilgilerin arttığı afet bölgelerinde doğru, güvenilir, kanıt düzeyi yüksek ve güncel bilgiye erişimde güçlük yaşamaktadır. Bu derleme afet sonrası süreçte bireylerin infodemi deneyimlerini ve onlar üzerindeki etkisini ortaya koymak amacıyla yapılmıştır. **Yöntem:** Kayıt altına alınan doğal afetler incelendiğinde 2005-2023 tarihleri arasında gerçekleşen doğal afet sayısındaki artış dikkate alarak bu yıllar arasında yayınlanmış literatüre ulaşılmak hedeflenmiştir. Bu nedenle Web of Science, PubMed, Scopus ve EBSCOhost aracılığıyla “infodemi ve afet” anahtar kelimeleri ile tarama yapılarak yürütülmüştür.

Bulgular: Tarama sonucunda İngilizce ve tam metin erişilebilen 12 kaynağa ulaşılmıştır. Yapılan çalışmalarda biyolojik, psikolojik ve sosyal alanlardan olumsuz etkilenen afetzedelerin, kaos ve karmaşanın hâkim olduğu, afet ile ilgili komplo teorilerinin, söylenti ve çarpıtılmış bilgilerin arttığı afet bölgelerinde doğru, güvenilir, kanıt düzeyi yüksek ve güncel bilgiye erişimde güçlük yaşadığı belirtilmektedir. Afet benzeri kitlesel kriz durumlarında infodeminin arttığı ve bu durumun toplumun doğru bilgiye ulaşmasını engellediği ve toplumda kafa karışıklığına, strese, anksiyeteye, güvensizliğe ve korkuya neden olduğu belirlenmiştir. **Sonuç:** Toplum refahı için yanlış bilgi yayılmasını en aza indirme müdahalelerinde bulunulması ve sosyal medyanın daha güvenilir haber yayması kapsamında müdahale edilmesi önerilmektedir. Ayrıca halk sağlığı uzmanları, bilgi teknolojisi ve iletişim uzmanları, infodeminin halk sağlığı üzerindeki etkisini sınırlamak için iş birliği yapmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Afet; Bilgi Düzensizliği; İnfodemi; Sahte Haber; Yanlış Bilgi

S44-Infodemic in the Post-Disaster Process

Zeybek Zeytun, Hacettepe University Faculty of Nursing, Ankara, Turkey
Bilge Kalanlar, Hacettepe University Faculty of Nursing, Ankara, Turkey

Abstract

Aim: Infodemic is defined as "information overload including misinformation, distorted/deliberate misinformation, unchecked information, rumour, information voids, outdated information, conspiracy theory" on physical and digital platforms during crisis moments such as epidemics and natural disasters. Infodemia emerging in crisis moments such as disasters causes confusion, stress, anxiety, insecurity and fear in the society. Disaster victims who are negatively affected in biological, psychological and social areas have difficulty in accessing accurate, reliable, high level of evidence and up-to-date information in disaster areas where chaos and confusion prevail and conspiracy theories, rumours and distorted information about the disaster increase. This review was conducted to reveal the infodemic experiences of individuals in the post-disaster process and its impact on them. **Method:** When the recorded natural disasters were analysed, considering the increase in the number of natural disasters between 2005 and 2023, it was aimed to reach the literature published between these years. For this reason, a search was conducted through Web of Science, PubMed, Scopus and EBSCOhost with the keywords "infodemic and disaster". **Results:** As a result of the search, 12 sources in English and full text were found. In the studies, it is stated that disaster victims, who are negatively affected from biological, psychological and social areas, have difficulty in accessing accurate, reliable, high level of evidence and up-to-date information in disaster areas where chaos and confusion are dominant, conspiracy theories, rumours and distorted information about the disaster increase. It has been determined that infodemia increases in mass crisis situations such as disasters and this situation prevents the society from accessing accurate information and causes confusion, stress, anxiety, insecurity and fear in the society. **Conclusion:** It is recommended that interventions should be made to minimise the spread of misinformation for the welfare of society and that social media should be intervened within the scope of disseminating more reliable news. In addition, public health experts, information technology and communication experts should collaborate to limit the impact of infodemic on public health.

Keywords: *Disaster; Fake News; Infodemic; Information Disorganisation; Misinformation*

S45-Afet Triyajı: Bir Derleme Çalışması

Zeybek Zeytun, Hacettepe Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Ankara, Türkiye
Bilge Kalanlar, Hacettepe Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Ankara, Türkiye

Özet

Amaç: Fransızca sıralama anlamına gelen ‘‘trier’’ kelimesinden türeyen triyaj, sağlık profesyonellerinin birden fazla hastanın bakım ve izleme gereksinimi duyduğu zamanlarda, hastaları yaralanmalarının/ hastalıklarının ciddiyetine göre sınıflandırmaları durumudur. Afetler, zorlu ve alışılmadık koşullarda felaketle mücadele verip diğer yandan minimum bilgiyle ahlaki açıdan zorlayıcı ve afetzedeler için kritik kararlar vermek durumunda kalan sağlık hizmeti sağlayıcıları için korkutucu olabilmektedir. Bu endişeyi azaltmak amacıyla pek çok afet triyaj algoritması geliştirilmiştir. Dünya çapında kullanılan farklı triyaj sistemleri bulunsa da triyajın evrensel amacı, kaynak kullanımı ve zamanı optimal düzeyde kullanarak hastalara etkili ve öncelikli bakımı sunmaktır. Bu çalışma dünyada afet sonrasında kullanılan triyaj yöntemlerini incelemeyi amaçlamaktadır. **Yöntem:** Çalışma Web of Science, PubMed, Scopus ve EBSCOhost aracılığıyla ‘‘triyaj ve afet’’, ‘‘triage and disaster’’ anahtar kelimeleri kullanılarak tarama yapılarak 8 ulusal ve 15 uluslararası düzeyde toplamda 23 makale incelenmiştir. **Bulgular:** Dünya genelinde yaklaşık 25 farklı afet triyaj sistemi kullanılmaktadır. Dünya çapında kullanılan farklı triyaj sistemleri bulunsa da triyajın evrensel amacı, kaynak kullanımı ve zamanın optimal düzeyde kullanarak hastalara etkili ve öncelikli bakımı sunmaktır. Bu triyaj sistemleri temelde aynı amaca hizmet etseler de sınıflama ve ölçütler açısından farklılık göstermektedir. NATO, START (Simple Triage And Rapid Treatment) JumpSTART dünya ülkeleri arasında sık kullanılan üç triyaj sistemidir. NATO triyaj sistemi, NATO üyesi olan ülkelerin askeri operasyonlarında kullanmaları amacıyla geliştirilmiştir. START, NATO triyaj sistemi geliştirilerek elde edilmiştir. Bu triyaj algoritmasında triyaj görevlisinin afetzeyi solunum, dolaşım ve bilinç yönünden değerlendirmesi için 60 saniyesi bulunmaktadır. JumpSTART çocuklara özel olarak geliştirilmiş bir triyaj sistemidir. Türkiye’de afet triyaj sistemlerinden START, NATO ve Uluslararası Acil Tıp Birliği renk kodlaması kullanılmaktadır. **Sonuç:** Uluslararası alanda kabul edilmiş ve standartlaştırılmış ortak bir triyaj sistemi bulunmamaktadır. Afetlerin giderek daha sık görülmesi ve çoklu kayıplara neden olması evrensel, kanıta dayalı ve tutarlı bir afet triyajına gereksinimini ortaya koymaktadır. Öngörülemeyen, aniden ve beklenmedik zamanlarda gerçekleşen afetlere müdahale için sağlık profesyonellerinin deneyime sahip olması ve sürekli eğitimleri önem arz etmektedir. Toplumda afet triyajı konusunda farkındalığın oluşturulması amacıyla afet triyajı ile ilgili uzmanlık alanları geliştirilmesi, sağlık profesyonellerinin eğitim programlarında triyaj konusunun düzenlenmesi ve afet triyajı ile ilgili güncel araştırmaların yapılması gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Afet; Afet Triyajı; Halk Sağlığı Hemşireliği; Triyaj

S45-Disaster Triage: A Review Study

Zeybek Zeytun, Hacettepe University, Faculty of Nursing, Ankara, Turkey
Bilge Kalanlar, Hacettepe University, Faculty of Nursing, Ankara, Turkey

Abstract

Aim: Triage, derived from the French word "trier" meaning to sort, is the process by which healthcare professionals categorise patients according to the severity of their injuries/illnesses when more than one patient requires care and monitoring. Disasters can be frightening for health care providers who have to make morally challenging and critical decisions for disaster victims with minimal information while dealing with the disaster in challenging and unusual conditions. Many disaster triage algorithms have been developed to reduce this concern. Although there are different triage systems used worldwide, the universal goal of triage is to provide effective and prioritised care to patients with optimal use of resources and time. This study aims to analyse the triage methods used in the world after disasters. **Method:** The study was conducted by searching through Web of Science, PubMed, Scopus and EBSCOhost using the keywords "triage and disaster", "triage and disaster", and a total of 23 articles, 8 national and 15 international, were analysed. **Results:** Approximately 25 different disaster triage systems are used worldwide. Although there are different triage systems used worldwide, the universal aim of triage is to provide effective and prioritised care to patients with optimal use of resources and time. Although these triage systems basically serve the same purpose, they differ in terms of categorisation and criteria. NATO, START (Simple Triage and Rapid Treatment), JumpSTART are three triage systems frequently used among the countries of the world. NATO triage system has been developed for NATO member countries to use in their military operations. START was obtained by developing the NATO triage system. In this triage algorithm, the triage officer has 60 seconds to assess the victim in terms of respiration, circulation and consciousness. JumpSTART is a triage system specially developed for children. In Turkey, disaster triage systems START, NATO and International Union of Emergency Medicine colour coding are used. **Conclusion:** There is no internationally accepted and standardised common triage system. The fact that disasters occur more frequently and cause multiple losses reveals the need for a universal, evidence-based and consistent disaster triage. It is important for health professionals to have experience and continuous training for intervention to disasters that occur unpredictably, suddenly and unexpectedly. In order to raise awareness about disaster triage in the community, it is necessary to develop specialities related to disaster triage, to regulate triage in the training programmes of health professionals and to conduct current research on disaster triage.

Keywords: *Disaster; Disaster Triage; Public Health Nursing; Triage*

S46-Afette Gebelik

Güleser Ada, Bartın Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü, Bartın, Türkiye
Ebru Bulut, Bartın Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü, Bartın, Türkiye
Hacer Yalnız Dilcen, Bartın Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü, Bartın, Türkiye

Özet

Bu derleme, doğal afetlerin, özellikle deprem, kasırga, sel, tsunami ve yangın gibi olayların, gebe kadınlar ve fetüsler üzerindeki potansiyel etkilerini sistemli bir şekilde ele almaktadır. Son yirmi yıl içindeki gözlemler, dünya genelinde artan afet sıklığı ve şiddeti ile bu olayların gebeler üzerinde ciddi zorluklar oluşturduğunu göstermektedir. Derleme, literatür taraması temelinde hazırlanmış ve afetlerin gebelik ve doğum süreçleri üzerindeki etkilerini anlamak için analitik bir çerçeve sunmaktadır. Özellikle vurgulanması gereken konular arasında, afetlerin etkisi altındaki gebe kadınların maruz kaldığı savunmasızlık, sınırlı hareket kabiliyeti ve sağlık hizmetlerine erişimdeki kısıtlamalar bulunmaktadır. Bu faktörler, afetlerin etkisi altındaki gebe ve yenidoğan sağlığı için olumsuz sonuçları artırabilir, örneğin erken doğum, düşük doğum ağırlığı ve doğum kusurları gibi durumları içermektedir. Derleme, acil durumlarda ebelerin ve sağlık profesyonellerin, doğal afetler sırasında gebe kadınlara yönelik üreme sağlığı desteği ve psikolojik rehberlik sağlamalarının kritik önemde olduğunu vurgulamaktadır. Ayrıca, afet sonrasında yenidoğanların uzun vadeli izlenmesi ve sağlığına erken müdahale edilmesi için önerilen yardım sistemi, özellikle gebe kadınları içermektedir. Yani, bu yardım sistemi, afet etkisi altındaki gebe kadınların yanı sıra, doğum sonrası dönemdeki yenidoğanları da kapsamaktadır. Bu bağlamda acil durumda ebeler ve diğer sağlık profesyonellerin, afet müdahale ve iyileştirme çalışmaları sırasında gebe kadınların özel ihtiyaçlarına öncelik vermeleri önemlidir. Bu duruma doğum öncesi bakım, güvenli doğum yardımı, ruh sağlığı desteği ve temiz su, besleyici gıda ve güvenli barınak gibi hayati kaynaklara erişimin sağlanması da dahildir. Bu kapsamda işlem önceliklerine bakıldığında; öncelikle afet sırasında gebe kadınlara yönelik üreme sağlığı desteği ve psikolojik rehberlik güçlendirilmelidir. Bu derleme, afet etkisi altındaki gebe kadınlar ve yenidoğanlar için mevcut bilgiyi sentezleyerek, literatürdeki boşlukları doldurmayı hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler: *Afet; Ebe; Ebelik; Gebelik*

S46-Pregnancy in Disaster

Güleser Ada, Bartın University, Faculty of Health Sciences, Department of Midwifery, Bartın, Turkey
Ebru Bulut, Bartın University, Faculty of Health Sciences, Department of Midwifery, Bartın, Turkey
Hacer Yalnız Dilcen, Bartın University, Faculty of Health Sciences, Department of Midwifery, Bartın, Turkey

Abstract

This review systematically addresses the potential impact of natural disasters, especially earthquakes, hurricanes, floods, tsunamis and fires, on pregnant women and fetuses. Observations over the last two decades show that these events pose serious challenges to pregnant women, with the frequency and severity of disasters increasing worldwide. The review is based on a literature review and provides an analytical framework for understanding the impact of disasters on pregnancy and childbirth processes. Particular issues to be highlighted include the vulnerability of pregnant women affected by disasters, limited mobility and constraints in access to health services. These factors can exacerbate adverse outcomes for pregnant women and newborn health under the impact of disasters, including premature birth, low birth weight and birth defects. The review emphasizes that it is critical for midwives and health professionals to provide reproductive health support and psychological counseling for pregnant women during natural disasters. Moreover, the proposed assistance system for long-term monitoring and early intervention in the health of newborns after a disaster specifically includes pregnant women. That is, this assistance system includes not only pregnant women affected by the disaster, but also newborns in the postpartum period. In an emergency, it is important that midwives and other health professionals prioritize the specific needs of pregnant women during disaster response and recovery efforts. This includes antenatal care, safe delivery assistance, mental health support and access to vital resources such as clean water, nutritious food and safe shelter. In this context, priorities for action should first and foremost strengthen reproductive health support and psychological counseling for pregnant women during disasters. This review aims to synthesize existing knowledge and fill gaps in the literature for pregnant women and newborns affected by disasters.

Keywords: *Disaster; Midwife; Midwifery; Pregnancy*

S47-Kahramanmaraş Depremlerini Yaşayan Babaların Depresyon Anksiyete Stres Düzeyleri ve Psikolojik Sağlıklarının Belirlenmesi

Hanifi Dülger, Bartın Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü, Bartın, Türkiye
Hacer Yalnız Dilcen, Bartın Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü, Bartın, Türkiye
Güleser Ada, Bartın Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü, Bartın, Türkiye
Feyza Demir Bozkurt, Bartın Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Bartın, Türkiye
Yeliz Çakır Koçak, Bartın Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü, Bartın, Türkiye

Özet

Amaç: Depremin yol açtığı büyük bir yıkımın ardından toplum yapısının merkezinde yer alan ve afetlerden sonra bedensel ve ruhsal olumsuz durumlardan en çok etkilenenler arasında bulunan babaların ruhsal durum saptamaları ve doğru kanallara yönlendirilmesine ilişkin destek sunumu ön plana çıkmaktadır. Bu özden yola çıkılarak araştırma, depremlerden etkilenen ve deprem bölgesinde yaşayan babalar ile deprem bölgesinde yaşamayan babalarda depresyon, anksiyete, stres düzeyleri ve psikolojik sağlıklarını tespit etmek amacı ile gerçekleştirilmiştir. **Yöntem:** Araştırma kesitsel tipte, tanımlayıcı bir çalışmadır. Çalışmada örneklem yöntemine gidilmeksizin yaşanan büyük depremlerden sonra Kahramanmaraş'ta çadırların bulunduğu bölgelerde, kamplarda veya sığınılan başka yerlerde yaşantısını devam ettiren ve çalışmaya katılmayı kabul eden babaların tümü çalışmaya dâhil edildi. Veri toplamak için Tanıtıcı Bilgi Formu, Depresyon Anksiyete Stres Ölçeği (DASÖ-21), Travma Sonrası Stres Bozukluğu Kısa Ölçeği (TSSB-KÖ) ve Psikolojik Sağlık Kısa Ölçeği (KPSÖ) kullanıldı. **Bulgular:** Deprem bölgesinde yaşayanlar ve yaşamayanlar arasında ölçek ortalamalarının karşılaştırılmasında depremden etkilenme durum anketi (DEDA), DASÖ-21 ve ölçek alt boyutları olan stres, anksiyete, depresyon ve TSSB arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur. Psikolojik sağlık ölçeği ile anlamlı bir fark yoktur. Deprem yaşayanlarda ölçek puanlarının daha yüksek olduğu gözlemlenmiştir. Deprem bölgesinde yaşayanlar ve deprem bölgesinde yaşamayanlar arasındaki ölçek ortalamalarının ilişkisinin karşılaştırılmasında DASÖ-21 ölçeği toplam puanları ve alt boyutları TSSB ile pozitif yüksek düzeyde bir ilişki olduğu tespit edilmiş. DASÖ-21 ölçeği toplam puanları ve alt boyutları Kısa PTO ölçeği ile yüksek derece negatif bir ilişkisi olduğu tespit edilmiştir. **Sonuç:** Deprem yaşayan babalarda; depresyon, anksiyete, stres, travma sonrası stres bozukluğu ölçek puanlarının daha yüksek olduğu, psikolojik sağlık ölçek puanlarının ise daha düşük olduğu bulunmuştur. Depremin fiziksel ve psikolojik yıkımı babaları ruhsal açıdan ciddi düzeyde etkilediği için; daha geniş örneklerle babaların stres, anksiyete, depresyon ve psikolojik sağlık ve travma sonrası stres bozukluğu yönünden değerlendirilmesi, gerek duyulan babalara yönelik destek, tedavi, rehabilitasyon ve psikoeğitim hizmetlerin geliştirilmesi ve uygulanması önerilir.

Anahtar Kelimeler: *Anksiyete; Baba; Deprem; Depresyon; Stres*

S47-Identification of Depression Anxiety Stress Levels and Psychological Resilience in Fathers Who Experienced the Earthquakes in Kahramanmaraş

Hanifi Dülger, Bartın University, Faculty of Health Sciences, Department of Midwifery, Bartın, Turkey

Hacer Yalnız Dilcen, Bartın University, Faculty of Health Sciences, Department of Midwifery, Bartın Turkey

Güleser Ada, Bartın University, Faculty of Health Sciences, Department of Midwifery, Bartın, Turkey
Feyza Demir Bozkurt, Bartın University, Faculty of Health Sciences, Department of Nursing, Bartın, Turkey

Yeliz Çakır Koçak, Bartın University, Faculty of Health Sciences, Department of Midwifery, Bartın, Turkey

Abstract

Aim: Following a major devastation caused by an earthquake, the focus is on providing support for the assessment of the mental well-being of fathers, who play a central role in the community structure and are among those most affected by physical and mental adversities after disasters, and directing them towards appropriate channels. Based on this premise, the research was conducted to determine the levels of depression, anxiety, stress, and psychological resilience in fathers affected by earthquakes and residing in earthquake-prone areas, as compared to fathers residing in non-earthquake-prone areas. **Method:** The research is a cross-sectional and descriptive study. Without resorting to sampling methods, all fathers who continued their lives in areas with tents, camps, or other shelters in Kahramanmaraş after major earthquakes, and who agreed to participate in the study, were included. To collect data, a Demographic Information Form, Depression Anxiety Stress Scale (DASS-21), Post-Traumatic Stress Disorder Short Scale (PTSD-SS), and Psychological Resilience Short Scale (PRSS) were employed. **Results:** In the comparison of scale averages between those living in earthquake-prone areas and those not living in such areas, statistically significant differences were found in the Earthquake Impact Survey, DASS-21, and scale sub-dimensions, including stress, anxiety, depression, and PTSD. There was no statistically significant difference in the Psychological Resilience Scale. It was observed that scale scores were higher in those who experienced earthquakes. In the comparison of scale averages between those living in earthquake-prone areas and those not living in such areas, it was found that there was a positive high-level relationship between DASS-21 total scores and sub-dimensions with PTSD. DASS-21 total scores and sub-dimensions were found to have a high degree of negative relationship with the Short PTO Scale. **Conclusion:** In fathers who experienced earthquakes, it was found that the scores on depression, anxiety, stress, and post-traumatic stress disorder scales were higher, while the scores on the psychological resilience scale were lower. Due to the significant impact of the earthquake's physical and psychological devastation on fathers' mental well-being, it is recommended to assess fathers in terms of stress, anxiety, depression, psychological resilience, and post-traumatic stress disorder with larger samples. Furthermore, the development and implementation of necessary support, treatment, rehabilitation, and psychoeducation services for affected fathers are suggested.

Keywords: *Anxiety; Father; Earthquake; Depression; Stress*

S48-Depremden Etkilenen Kadınların Bulaşıcı Hastalıklar Risk Farkındalığı ve Korunma Düzeyleri ile Depresyon Düzeylerinin İncelenmesi

Şirin Çetin, Amasya Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Biyoistatistik Bölümü, Amasya, Türkiye
Şeyma Kilci Erciyas, Amasya Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Amasya,
Türkiye

Ebru Cirban Ekrem, Bartın Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Bartın,
Türkiye

Hüseyin Mertol, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Coğrafya Bölümü,
Tokat, Türkiye

Serdar Arcagök, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Temel Eğitim Bölümü,
Çanakkale, Türkiye

Özet

Amaç: Depremden etkilenen kadınların bulaşıcı hastalıklara yönelik bilgi, risk farkındalığı ve korunma uygulamaları ve depresyon düzeylerini belirlemektir. **Yöntem:** Kesitsel tipte tanımlayıcı-ilişki arayıcı bir araştırmadır. Araştırmanın örneklemini 20 Ağustos-20 Eylül 2023 tarihlerinde Hatay ve Adıyaman illerinde konteyner ve çadır kentlerde yaşayan 450 kadın oluşturdu. Veriler “Kişisel Bilgi Formu”, “Bulaşıcı Hastalıklar Risk Farkındalığı ve Korunma Ölçeği (BHRFÖ)”, “Beck Depresyon Envanteri (BDE)” ile toplandı. Verilerin değerlendirilmesinde student t testi, tek yönlü varyans analizi ve lojistik regresyon analizi kullanıldı. **Bulgular:** Kadınların yaş ortalaması 46.39 ± 13.91 , %70’i evli ve %29’u lise mezunudur. Kadınların BHRFKÖ toplam puanı 103.2733 ± 41.85 olarak saptanmış ve farkındalıklarının orta düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Kadınların BDE toplam puanı 41.56 ± 16.09 olarak saptanmış ve şiddetli depresyon yaşadığı tespit edilmiştir. Depremden etkilenen kadınların eğitim düzeyleri arttıkça BHRFÖ toplam puanının arttığı saptanmıştır ($p=0.0001$). Ayrıca bulaşıcı hastalıklardan korunmaya yönelik hizmetleri ve sağlık hizmetlerini yeterli bulmayan kadınların BHRFÖ toplam puan ortalamalarının daha yüksek olduğu saptanmıştır ($p=0.0001$). Kadınların BDE puanlarının deprem sonrası depresif olma durumları ile ilişkili olduğu belirlenmiştir ($p=0.0001$). Genç kadınların orta ve ileri yaş kadınlara göre 1.5 kat, evli kadınların bekarlara göre 1.4 kat, Hatay’da yaşayanların Adıyaman’da yaşayanlara göre 1.69, psikiyatrik hastalığı olanların hastalığı olmayanlara göre 7 kat, bulaşıcı hastalığı olanların olmayanlara göre 3.8 daha depresif olduğu saptanmıştır. Bulaşıcı hastalıklardan korunmaya yönelik hizmetleri yeterli bulmayanların 1.7 kat, sağlık hizmetlerini yeterli bulmayan kadınların 1.9 kat daha depresif olduğu belirlenmiştir. **Sonuç:** Deprem gibi afetlerden önce halk sağlığını geliştirecek eğitim, farkındalık ve korunmaya yönelik müdahalelerin artırılması ve bulaşıcı hastalıklara yönelik kadın sağlığı eğitimlerine yönelik stratejilerin geliştirilmesi önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Bulaşıcı Hastalık; Deprem; Depresyon; Kadın

S48-Examination of Communicable Diseases Risk Awareness and Protection Levels and Depression Levels of Women Affected by the Earthquake

Şirin Çetin, Amasya University, Faculty of Medicine, Department of Biostatistics, Amasya, Turkey
Şeyma Kilci Erciyas, Amasya University, Faculty of Health Sciences, Department of Nursing, Amasya, Turkey

Ebru Cirban Ekrem, Bartın University, Faculty of Health Sciences, Department of Nursing, Bartın, Turkey

Hüseyin Mertol, Tokat Gaziosmanpaşa University, Faculty of Science and Arts, Department of Geography, Tokat, Turkey

Serdar Arcagök, Çanakkale Onsekiz Mart University, Faculty of Education, Department of Education, Çanakkale, Turkey

Abstract

Aim: To determine the knowledge, risk awareness and protection practices regarding infectious diseases and depression levels of women affected by the earthquake. **Method:** This is a cross-sectional descriptive-relationship research. The sample of the research consisted of 450 women living in container and tent cities in Hatay and Adıyaman provinces between 20 August and 20 September 2023. Data were collected with the "Personal Information Form", "Communicable Diseases Risk Awareness and Protection Scale (CDRAS)", "Beck Depression Inventory (BDI)". Student t test, one-way analysis of variance and logistic regression analysis were used to evaluate the data. **Results:** The average age of the women is 46.39 ± 13.91 , 70% are married and 29% are high school graduates. The women's total CDRAS score was found to be 103.2733 ± 41.85 and their awareness was found to be at a medium level. The women's BDI total score was found to be 41.56 ± 16.09 and they were found to be experiencing severe depression. It was found that as the education level of women affected by the earthquake increased, their CDRAS total score increased ($p=0.0001$). In addition, it was determined that the average CDRAS total score was higher for women who did not find the services and health services for protection against infectious diseases sufficient ($p = 0.0001$). It was determined that women's BDI scores were related to their post-earthquake depression ($p=0.0001$). It has been determined that young women are 1.5 times more depressed than middle-aged and older women, married women are 1.4 times more depressed than single people, those living in Hatay are 1.69 times more depressed than those living in Adıyaman, those with psychiatric illnesses are 7 times more depressed than those without the disease, and those with infectious diseases are 3.8 times more depressed than those without. It was determined that women who did not find the services to protect against infectious diseases sufficient were 1.7 times more depressed, and women who did not find the health services sufficient were 1.9 times more depressed. **Conclusion:** It is important to increase interventions for education, awareness and protection that will improve public health before disasters such as earthquakes, and to develop strategies for women's health education for infectious diseases.

Keywords: *Infectious Disease; Earthquake; Depression; Women*

S49-Duygusal Özgürleşme Tekniği Premenstruel Sendromu Etkiler mi? Randomize Kontrollü Prospektif Bir Çalışma

Zeliha Özşahin, İnönü Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü, Malatya, Türkiye
Sinem Güven Santur, İnönü Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ebelik Bölümü, Malatya, Türkiye
Çiğdem Karakayalı Ay, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü, Malatya, Türkiye
Yeşim Aksoy Derya, İnönü Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü, Malatya, Türkiye

Özet

Amaç: Araştırma, duygusal özgürleşme tekniğinin (DÖT) premenstruel sendrom (PMS) şiddeti üzerindeki etkisini belirlemek amacıyla yapıldı. **Yöntem:** Randomize kontrollü deneme modeli kullanılan bu araştırma prospektif olarak yürütüldü. Araştırmanın örneklemini PMS şikayeti olan üreme çağındaki bekar kız öğrenciler oluşturdu. Araştırma 78 öğrenci ile (deney grubu 40, kontrol grubu 38) tamamlandı. Deney grubundaki öğrencilerle siklus öncesindeki bir hafta içerisinde bireysel görüşmeler yapılarak 3 gün ara ile toplamda iki DÖT seansı uygulandı. **Bulgular:** Araştırmada DÖT seansı uygulanan grubun kontrol grubuna oranla SUE puan ortalamasının daha yüksek, PMS toplam ve alt boyutları puan ortalamalarının daha düşük olduğu ve gruplar arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlendi ($p<.05$). Yapılan tekrarlı ölçüm analizlerinde de zamana bağlı değişim gruplar arasında istatistiksel anlamlılık gösterdi ($p<.05$). **Sonuç:** DÖT'ün PMS ile baş etmede etkili farmakolojik olmayan bir girişim olduğu belirlendi.

Anahtar Kelimeler: *Duygusal Özgürleşme Tekniği; Kaygı; Premenstruel Semptom*

S49-Does Emotional Freedom Technique Affect Premenstrual Syndrome? A Randomized Controlled Prospective Study

Zeliha Özşahin, Inonu University, Faculty of Health Sciences, Department of Midwifery, Malatya, Turkey

Sinem Güven Santur, Inonu University, Faculty of Health Sciences, Department of Midwifery, Malatya, Turkey

Çiğdem Karakayalı Ay, Kahramanmaraş Sütçü İmam University, Faculty of Health Sciences, Department of Midwifery, Malatya, Turkey

Yeşim Aksoy Derya, Inonu University, Faculty of Health Sciences, Department of Midwifery, Malatya, Turkey

Abstract

Aim: The study was conducted to determine the effect of emotional freedom technique (EFT) on severity of premenstrual syndrome (PMS). **Method:** This randomized controlled study was conducted prospectively and its sample consisted of 78 single female students of reproductive age with PMS complaints (40 in the experimental group and 38 in the control group). Students in the experimental group were interviewed individually in the week before their menstrual cycle and received two EFT sessions with a 3-day interval. **Results:** In the study, students in the experimental group had higher post-test SUE mean score and lower post-test PMS total and subscales mean scores than those in the control group, and the difference between the groups was statistically significant ($p<.05$). In the repeated measures analysis, the time-dependent change showed statistical significance between the groups ($p<.05$). **Conclusion:** The EFT was found to be an effective non-pharmacologic intervention for coping with PMS.

Keywords: *Emotional Freedom Technique; Anxiety; Premenstrual Symptom*

S50-Afetlerde Emzirme: Önündeki Engeller ve Etkileri

*Merve Çil, Lokman Hekim Üniversitesi, Hemşirelik Bölümü, Ankara, Türkiye
Berna Eren Fidancı, Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Gülhane Hemşirelik Fakültesi, Ankara, Türkiye
Dilek Yıldız, Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Gülhane Hemşirelik Fakültesi, Ankara, Türkiye*

Özet

Afetler toplumların sağlığına ve refahına ciddi zararlar vermektedir. Bebekler ve kadınlar afet sırasında sağlık durumları tehdit altında olan savunmasız gruplardandır. Afet bölgelerinde afetten etkilenen genel nüfusun ihtiyaçlarına odaklanılması bebeklerin ve kadınların özellikli ihtiyaçlarının atlanmasına neden olabilir. Bebek ve annenin özellikli ihtiyaçlarından biri de annenin haklarının korunması ve emzirmenin sürdürülmesidir. Emzirme hem bebeğin hem de annenin sağlığını ve gelişimini iyileştirmek için en uygun maliyetli müdahaledir. Emzirme bebek üzerinde enfeksiyon, morbidite ve mortalite oranlarını düşürme, zeka gelişimini sağlama, obezite ve diyabet gibi hastalıkların riskini azaltma gibi olumlu etkilere sahiptir. Anne için ise meme kanseri, over kanseri, diyabet ve kardiyovasküler hastalıkların önlenmesinde etkilidir. Afet durumlarında da emzirmenin sürdürülmesi bebek ve anne sağlığının korunması ve sürdürülmesi yönünden oldukça önemlidir. Literatür emzirmenin yetersiz beslenme, ishal, enfeksiyon, dehidratasyon gibi olumsuz sağlık sonuçlarına karşı koruyucu etkisinin afet ortamlarında da önemli olduğunu bildirmektedir. Afet ortamlarında emzirmenin kesintiye uğraması bu olumsuz sağlık sonuçlarını şiddetlendirmektedir. Afet ortamlarında emzirme mahremiyetinin sağlanamaması, emzirme için sosyal destek ortamının olmaması, annenin emzirme öz yeterliliğinin azalması, annenin duygusal ve zihinsel sorunlar yaşaması, bilgi veya kaynak eksikliği, formül mamalara aşırı bağımlılık ve afetten etkilenen bölgelere formül mamaların düzensiz dağıtılması gibi faktörler doğal afetler sırasında emzirmenin sürdürülmesini engellemektedir. Böylece anne sütü yerine formül mama ile beslenen bebekler anne sütünün anti-enfektif ve büyüme faktörlerinden mahrum kalmaktadır. Ayrıca formül mama kullanımı, suyu kaynatmak için yeterli koşulların olmaması, biberon vb. ekipmanların dezenfeksiyonlarının sağlanamaması gibi mama hazırlama koşullarının uygun olmaması nedeniyle bebeklerin enfeksiyona yakalanma riskini artırmaktadır. Afet durumlarında bebek beslenmesi için geliştirilen kılavuzların devletler tarafından benimsenerek uygulanması emzirmenin sürdürülmesinde önemlidir. Ayrıca afet ortamlarında emzirmenin önündeki engellerin aşılması için anneler, aileler ve sağlık çalışanları da dahil olmak üzere emzirmeye ilgilenecek herkese destek ve eğitim programları sağlanmalıdır. Bu anlamda çocuk hemşiresi de afet sırasında emzirmeyi destekleme noktasında anahtar role sahiptir.

Anahtar Kelimeler: *Afet; Bebek Beslenmesi; Çocuk Hemşiresi; Emzirme*

S50-Breastfeeding in Disasters: Barriers and Impacts

*Merve Çil, University of Lokman Hekim, Department of Nursing, Ankara, Turkey
Berna Eren Fidancı, University of Health Sciences, Gulhane Faculty of Nursing, Ankara, Turkey
Dilek Yıldız, University of Health Sciences, Gulhane Faculty of Nursing, Ankara, Turkey*

Abstract

Disasters cause serious damage to the health and well-being of societies. Infants and women are vulnerable groups whose health is threatened during disasters. In disaster areas, focusing on the needs of the general population affected by the disaster can lead to the specific needs of infants and women being overlooked. One of the specific needs of the baby and mother is the protection of the mother's rights and the maintenance of breastfeeding. Breastfeeding is the most cost-effective intervention to improve the health and development of both the baby and the mother. Breastfeeding has positive effects on the baby, such as reducing infection, morbidity and mortality rates, improving intelligence, and reducing the risk of diseases such as obesity and diabetes. For the mother, it is effective in preventing breast cancer, ovarian cancer, diabetes and cardiovascular diseases. Continuation of breastfeeding in disaster situations is very important for the protection and maintenance of infant and maternal health. The literature reports that the protective effect of breastfeeding against negative health outcomes such as malnutrition, diarrhea, infection and dehydration is also important in disaster settings. Interruption of breastfeeding in disaster settings make worse these negative health outcomes. Factors such as lack of breastfeeding privacy in disaster settings, lack of social support environment for breastfeeding, decreased breastfeeding self-efficacy of the mother, emotional and mental problems of the mother, lack of information or resources, over-dependence on formula foods, and irregular distribution of formula foods in disaster-affected areas prevent the continuation of breastfeeding during natural disasters. Thus, babies fed formula instead of breast milk are deprived of the anti-infective and growth factors of breast milk. In addition, the use of formula, lack of sufficient conditions to boil water, feeding bottles, etc. it increases the risk of babies catching infections due to inadequate food preparation conditions, such as failure to disinfect equipment. Adoption and implementation of guidelines developed for infant feeding in disaster situations by governments is important for sustaining breastfeeding. In addition, support and training programs should be provided to all those involved in breastfeeding, including mothers, families and health workers, to overcome barriers to breastfeeding in disaster settings. In this sense, the pediatric nurse has a key role in supporting breastfeeding during a disaster.

Keywords: *Breastfeeding; Disaster; Infant Feeding; Pediatric Nurse*

S51-Gestasyonel Diyabete Yönelik Verilen Eğitimin Gebelerin Oral Glukoz Tolerans Testine ve Diyabete Yönelik Tutumlarına Etkisi

*Ebru Bulut, Bartın Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü, Bartın, Türkiye
İlayda Yıldırım, Bartın Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İç Hastalıkları Hemşireliği Yüksek Lisans Programı, Bartın, Türkiye*

Özet

Amaç: Gestasyonel diyabetes mellitus (GDM) maternal, fetal ve neonatal sağlık için ciddi bir problemdir. GDM tanısında kullanılan oral glikoz tolerans tarama testine (OGTT) yönelik son yıllarda ülkemizde olumsuz yorumlar sık görülmeye başlamıştır. Bu çalışmada gestasyonel diyabete yönelik verilen eğitimin gebelerin oral glukoz tolerans testine ve diyabete yönelik tutumlarına etkisini incelemek amaçlanmıştır. **Yöntem:** Randomize kontrollü olarak tasarlanan araştırmanın evrenini 01/07/2022-31/12/2022 tarihleri arasında Bartın Kadın Doğum ve Çocuk Hastalıkları Hastanesi polikliniklerine başvuran, 12-24 hafta arasında olan gebeler oluşturmuştur. Örneklem büyüklüğünü hesaplamak için G*Power 3.1.9.7 programı kullanıldı. Gestasyonel diyabete yönelik eğitim girişimleri kullanan daha önce yapılmış çalışmalar referans alınarak ortalama 0,84 etki büyüklüğü ile $\alpha=0.05$ (Tip-I hata) ve $1-\beta=0.95$ (Tip-II hata) olarak kabul edildiğinde her bir müdahale ve kontrol grubu için 32 (müdahale grubu+kontrol grubu=64) olarak hesaplandı. Müdahale ve kontrol grubunun son testte karşılaşılabilecek ulaşımda zorluklar düşünülerek %20'sinden biraz fazlası alınarak gruplar en az 40 kontrol, 40 müdahale olarak toplam 80 gebe olacak şekilde planlandı. Çalışmaya katılmaya gönüllü 93 gebeden 5'i gruplar randomize edilmeden önce abortus yapmış ve çalışmadan dışlanmıştır. Katılımcı numarası verilen 88 gebe www.randomizer.org aracılığı ile kontrol (44 gebe) ve müdahale (44 gebe) gruplarına ayrılmıştır. Veriler, Katılımcı Bilgi Formu, araştırmacılar tarafından literatür doğrultusunda hazırlanan Gestasyonel Diyabet ve Oral Glikoz Tolerans Testi Bilgi ve Tutum Anketi ve Diyabet Tutum Ölçeği (DTÖ) ile toplanmıştır. Ön testler uygulandıktan sonra müdahale grubuna Gestasyonel Diyabet Eğitim Programı uygulanmıştır. Tüm katılımcılara 28-32. gebelik haftaları arasında veri toplama araçları tekrar uygulanmıştır. Veri analizinde sayı, yüzde, ortalama ve standart sapma, ki kare, student t testi, paired t testi kullanılmıştır. **Bulgular:** Katılımcıların yaş ortalaması 28,38 \pm 4,9, gebelik haftası ortalaması 16,95 \pm 3,82 olarak belirlenmiştir. Kontrol grubundaki kadınların %22,7'sinini (n=10) OGTT yaptırmamış ve %9,1'i (n=4) GDM tanısı almıştır. Müdahale grubundaki kadınların tamamı OGTT yaptırmıştır ve %9,1'i (n=4) GDM tanısı almıştır; gruplar arasında OGTT yaptırma açısından fark vardır (p=0.001). Gebelerin diyabete yönelik tutumları incelendiğinde müdahale ve kontrol grubundaki gebelerin ön testte DTÖ toplam puan ortalamaları arasında fark yokken (p=0,267), müdahale grubunun DTÖ Toplam puan ortalaması eğitim sonrası artmış ve gruplar arasında anlamlı fark vardır (p=0,001). **Sonuç:** Gebelerin GDM ve OGTT'ye yönelik bilgiye ihtiyaç duyduğu, bu konuda verilen bireysel eğitimin ve danışmanlığın kadınların bilgi düzeyini artırdığı ve tutumlarını olumlu yönde geliştirdiği saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Bilgi; Eğitim; Gestasyonel Diyabet; Oral Glikoz Tolerans Testi; Tutum*

S51-The Effect of Education for Gestational Diabetes on the Attitudes of Pregnant Women on Oral Glucose Tolerance Test and Diabetes

*Ebru Bulut, Department of Midwifery, Bartın University, Faculty of Health Sciences, Bartın, Turkey
İlayda Yıldırım, Institute of Graduation, Bartın University, Internal Medicine Nursing Master Programme, Bartın, Turkey*

Abstract

Aim: Gestational diabetes mellitus (GDM) is a serious problem for maternal, fetal and neonatal health. In recent years, negative comments in our country for the oral glucose tolerance scanning test used in the diagnosis of GDM have begun to be seen in our country. In this study, it is aimed to examine the effect of the training given to gestational diabetes on the oral glucose tolerance test and diabetes.

Method: The population of the research, which was designed as randomized controlled, consisted of pregnant women between 01/07/2022-31/12/2022, which applied to Bartın Obstetrics and Children's Diseases Hospital Polyclinics between 12-24 weeks. G*Power 3.1.9.7 program was used to calculate the size of the sample. Each intervention and control when it is accepted as $\alpha = 0.05$ (type-I error) and $1-\beta = 0.95$ (Type-II error) with an average effect size of 0.84 effect by reference to previous studies using training initiatives for gestational diabetes 32 (intervention group+control group = 64) for the group. Considering the difficulties in the transportation and control group of the control group, a little more than 20 % of the groups were planned and the groups were planned to be at least 40 controls and 40 interventions. 5 of the 93 pregnant women volunteering to participate in the study made abortion before randomizing and excluded from the study. 88 Pregnant Number was divided into control (44 pregnant) and intervention (44 pregnant) groups via www.randomizer.org. The data were collected by the Participant Information Form, Gestational Diabetes and Oral Glucose Tolerance Test prepared by the researchers in line with the literature were collected with the Knowledge and Attitude Survey and Diabetes Attitude Scale (DAS). After the pre -tests were applied, a gestational diabetes training program was applied to the intervention group. 28-32 to all participants. Data collection tools were re -applied between pregnancy weeks. In data analysis, number, percentage, average and standard deviation, Chi square test, Student T test, Paired T test were used. **Results:** The average age of the participants was 28.38 ± 4.9 and the average of the gestational week is 16.95 ± 3.82 . 22.7 % of women in the group group did not have OGTT and 9.1 % (n=4) GDM diagnosed. All of the women in the intervention group have built OGTT and 9.1 % (n=4) were diagnosed with GDM; There is a difference between the groups in terms of making OGTT ($p=0.001$). When the attitudes of pregnant women to diabetes are examined, there is no difference between the average DTO total scores of the PREMI in the pre -test of pregnant women in the control group ($p = 0.267$), the total score of the intervention group increased after the training and there is a significant difference between the groups ($p=0,001$). **Conclusion:** It was found that pregnant women need information about GDM and OGTT, individual education and counseling given in this regard increased the level of knowledge of women and developed their attitudes positively.

Keywords: *Knowledge; Education; Gestational Diabetes; Oral Glucose Tolerance Test; Attitude*

S52-Cerrahi Operasyon Sonrası Hemşirelik Bakımı

*İshak Ay, Bismil İlçe Devlet Hastanesi, Diyarbakır, Türkiye
Leyla Zengin Aydın, Dicle Üniversitesi, Atatürk Sağlık Bilimleri Fakültesi, Diyarbakır, Türkiye*

Özet

Bu araştırma, cerrahi operasyon sonrası hemşirelik bakımının ilgili literatür doğrultusunda incelenmesi amacıyla yapılmıştır. Cerrahi operasyonlar, tedavi etmek, onarmak ve tanı koymak amacıyla uygulanan planlı girişimler olarak tanımlanmaktadır. Bu girişimlerin temel amacı sağlığın sürdürülmesi ve yaşam kalitesinin artırılmasıdır. Günümüzde sağlık alanındaki gelişmelerle birlikte yapılan cerrahi operasyonların sayısında artış görülmektedir. Cerrahi operasyonların başarısını etkileyen önemli faktörlerden biri de bakımdır. Bakım, insanın var olması ile birlikte gereksinim duyulan bir kavramdır. Bu kavram, bireyin fizyolojik ve psikolojik ihtiyaçlarının karşılanması olarak tanımlanmaktadır. Geçmişten günümüze sağlık hizmetlerinin kalitesini etkileyen bakım kavramı, insanı temel almaktadır. İnsan, biyolojik, psikolojik, sosyolojik, kültürel ve spiritüel boyutlardan oluşmakta olup her bir boyutta ilişkin gereksinimlerin karşılanması önem arz etmektedir. Sağlık profesyonelleri arasında hasta ile en çok zaman geçiren hemşire, hasta yaklaşımında bütüncül bakımı temel almaktadır. Cerrahi operasyon sonrası hastalarda öz bakım, ağrı kontrollü, mobilizasyon, uyku, dinlenme, beslenme, anksiyete, korku, kaygı, stres ve sevdiklerinden ayrılma gibi fizyolojik ve psikolojik sorunlar görülmektedir. Cerrahi operasyon sonrası hemşire, vücut sıcaklığı, nabız, solunum, kan basıncı ve oksijen saturasyonu gibi parametreleri belirli aralıklarla takip ederek kayıt altına almaktadır. Bu vital bulguların takip sıklığı hastanın geçirdiği operasyona ve hastanın genel durumuna göre değişiklik göstermektedir. Ayrıca cerrahi operasyon sonrası hemşire hastaları ağrı, mental durum, solunum, idrar retansiyonu, konstipasyon, hemoraji, yara bakımı ve sıvı takibi yönünden değerlendirmektedir. Hemşirenin, cerrahi operasyon sonrası komplikasyonların belirlenmesi, girişimlerin planlanması ve uygulanmasında önemli rolü bulunmaktadır. Sonuç olarak, cerrahi operasyon sonrası hemşire, bireye gereksinimleri doğrultusunda bakım uygulayarak hastanede kalış süresinin azalmasını ve hasta memnuniyetinin artmasını sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Bakım; Cerrahi Operasyon; Hemşirelik*

S52-Nursing Care After Surgical Operation

İshak Ay, Bismil District State Hospital, Diyarbakır, Turkey

Leyla Zengin Aydın, Dicle University, Atatürk Faculty of Health Sciences, Diyarbakır, Turkey

Abstract

This research was conducted to examine post-surgical nursing care in line with the relevant literature. Surgical operations are defined as planned interventions performed to treat, repair and diagnose. The main purpose of these initiatives is to maintain health and improve the quality of life. Nowadays, with the developments in the field of health, there is an increase in the number of surgical operations performed. One of the important factors affecting the success of surgical operations is care. Care is a concept that is needed with the existence of human beings. This concept is defined as meeting the physiological and psychological needs of the individual. The concept of care, which has affected the quality of health services from past to present, is based on people. Human beings consist of biological, psychological, sociological, cultural and spiritual dimensions, and it is important to meet the requirements of each dimension. Among healthcare professionals, the nurse who spends the most time with the patient bases her approach on patient care on holistic care. After surgery, patients experience physiological and psychological problems such as self-care, pain control, mobilization, sleep, rest, nutrition, anxiety, fear, anxiety, stress and separation from loved ones. After the surgical operation, the nurse monitors and records parameters such as body temperature, pulse, respiration, blood pressure and oxygen saturation at regular intervals. The frequency of monitoring these vital signs varies depending on the operation the patient underwent and the general condition of the patient. In addition, after the surgical operation, the nurse evaluates the patients in terms of pain, mental status, respiration, urinary retention, constipation, hemorrhage, wound care and fluid monitoring. The nurse has an important role in determining complications after surgery and in planning and implementing interventions. As a result, after the surgical operation, the nurse provides care to the individual in line with his/her needs, reducing the length of hospital stay and increasing patient satisfaction.

Keywords: *Care; Surgical Operation; Nursing*

S53-Afetlerin Gebeler Üzerine Etkisi ve Afet Yönetiminde Ebelerin Sorumlulukları

Sümeyye Altıparmak, İnönü Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü, Elazığ, Türkiye
Zehra Karadeniz, İnönü Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü, Elazığ, Türkiye
Aruzhan Aldabergen, İnönü Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü, Elazığ, Türkiye

Özet

Afetler; insanların olağan yaşamını ve hareketlerini durduracak veya kısıtlayacak, imkânları yetersiz bırakan durumlardır. Doğal afetlerden etkilenen kişilerin ihtiyaçlarını karşılamak için, yardıma ihtiyaç duyan kesimin belirlenmesi birinci sırada olmalıdır. Geçtiğimiz son 20 yıl içerisinde doğal afetlerin hem şiddetinin hem de sıklığının arttığı ve dünyada üç milyardan fazla bireyin bu afetlerden olumsuz olarak etkilendiği belirtilmektedir. Kadınlar, gebeler, yenidoğanlar, lohusalar, beş yaş altı çocuklar, engelliler ve yaşlılar afetlerde zarar görebilen savunmasız gruplar arasında gösterilmektedir. Bu kesimden en önemli grup, kaynaklara daha az ulaşan ve sosyal, fiziksel, ekonomik ve biyolojik nedenlerle afetlerin verdiği harabiyetten en çok etkilenen kadınlardır. Özellikle gebe kadınlar bu süreçten çok daha fazla etkilenebilmektedir. Doğal afetlerde gebe kadınların karşılaştıkları zorlukların belirlenmesi ve bu zorlukların önemsinmemesi, sağlık hizmetlerine ulaşmaları ve gebelik takiplerinin aksatılmaması hem onlar için hem de bebekleri için oldukça önemlidir. Ebeler, gebelerin doğal afetlerde karşılaştıkları problemleri tespit ederek, alınması gereken önlemleri almalı hem bireyin sağlığını hem de toplum sağlığını korumaya katkı sağlamalıdır. Afetlerde gebeliğe bağlı olumsuz durumlar, erken doğum, ölü doğum, düşük, bebek ve anne ölümleri gibi riskler artmaktadır. Ayrıca afetlerde gebelik bakımı, hijyen, beslenme, psikososyal destek gibi gereksinimler karşılanamayabilir. Bu durum gebeleri ruhsal ve fiziksel olarak olumsuz etkileyebilir. Bundan dolayı afet durumlarında gebe kadınlara özel destek verilmeli ve bu kadınlar desteklenmelidir. Afetler, gebelerin fiziksel ve psikolojik olarak travma yaşamalarına ve bu yaşanan travmalar, gebelerin sağlığını olumsuz etkilenmesine neden olabilir. Bundan dolayı afet sonrası ebelerin gebelerin ihtiyacına göre etkili ve uygun bir şekilde destek sağlamaları gerekmektedir. Bu sağlanan destek sağlık hizmetlerini ve sosyal hizmetleri önemli ölçüde kapsamalıdır. Verilecek sağlık hizmetlerinde ebeler, gebelerin gebelik takibi, doğum hizmeti, enfeksiyon önleme ve tedavi hizmeti gibi zaruri ihtiyaçlarını karşılamalıdır. Sosyal hizmetler de ise gebelerin beslenme, barınma, hijyen, psikososyal destek gibi ihtiyaçlarını karşılamalıdır. Bu derlemenin amacı; afetlerin gebeler üzerine etkisi hakkında bilgi vermek ve afet yönetiminde ebelerin sorumluluklarına ışık tutmaktır.

Anahtar Kelimeler: *Afet; Ebelik; Gebelik*

S53-The Effect of Disaster on Pregnants and the Responsibilities of Midwives in Disaster Management

Sümeyye Altıparmak, İnönü University, Faculty of Health Sciences, Department of Midwifery, Malatya, Turkey

Zehra Karadeniz, İnönü University, Institute of Health Sciences, Department of Midwifery, Malatya, Turkey

Aruzhan Aldabergen, İnönü University, Institute of Health Sciences, Department of Midwifery, Malatya, Turkey

Abstract

Disasters are situations that will stop or restrict the ordinary life and movements of people and leave the possibilities insufficient. In order to meet the needs of people affected by natural disasters, identifying those who need assistance should be the first priority. It is stated that both the severity and frequency of natural disasters have increased in the last 20 years and more than three billion people in the world have been adversely affected by these disasters. Women, pregnant women, newborns, puerperium, children under five years of age, the disabled and the elderly are among the vulnerable groups that can be harmed in disasters. The most important group among this group is women, who have less access to resources and are most affected by the devastation caused by disasters due to social, physical, economic and biological reasons. Especially pregnant women can be affected by this process much more. It is very important for both them and their babies to identify the difficulties faced by pregnant women in natural disasters and not to ignore these difficulties, to access health services and not to interrupt pregnancy follow-up. Midwives should identify the problems faced by pregnant women in natural disasters, take the necessary precautions and contribute to the protection of both individual and community health. Risks such as adverse pregnancy-related conditions, premature birth, stillbirth, miscarriage, infant and maternal mortality increase in disasters. In addition, requirements such as pregnancy care, hygiene, nutrition, psychosocial support may not be met in disasters. This situation may negatively affect pregnant women mentally and physically. Therefore, special support should be given to pregnant women in disaster situations and these women should be supported. Disasters may cause pregnant women to experience physical and psychological trauma and these traumas may negatively affect the health of pregnant women. Therefore, post-disaster midwives should provide effective and appropriate support according to the needs of pregnant women. This support should significantly cover health services and social services. In the health services to be provided, midwives should meet the essential needs of pregnant women such as pregnancy follow-up, delivery service, infection prevention and treatment service. Social services should meet the needs of pregnant women such as nutrition, shelter, hygiene and psychosocial support. The aim of this review is to provide information about the effects of disasters on pregnant women and to shed light on the responsibilities of midwives in disaster management.

Keywords: *Disaster; Pregnancy; Midwifery*

